

Az engedelmesség, szegénység és tisztaság a szabadság, az öröm és a szeretet forrása = SZÖSZ. Az engedelmesség, szegénység, tisztaság nem valami negatívum, valami üres lemondás, hanem egy **nagy igen** Jézusra, és arra, hogy vele evangéliumi szabadságban, örömben és szeretetben éljünk.

A szegénység, tisztaság, engedelmesség evangéliumi tanácsok. Nem szerencsés ez a klasszikus elnevezés, mert a középkori téves szemléletre nyúlik vissza, mely szerint kettős erkölcs létezik: a közemberek számára a parancsolatok útja, a „tökéletesek” számára pedig a tanácsok útja. A II. Vatikáni Zsinat azonban igen helyesen kihangsúlyozza, hogy a keresztségből fakadóan minden rendű és rangú keresztény az életszentségre hivatott, s nem csak a szerzetesek. „Legyetek tökéletesek, mint Mennyei Atyátok!” (Mt 5,48).

1.téma

Szt. Ferenc élete

Ifjúkora

Szent Ferenc Francesco Bernardore néven született, 1182-ben. Ekkor Assisi lakossága két, egymás ellen harcoló társadalmi csoportra oszlott: a tehetősebb nemesi rétegre (maiores) és az alacsony rangú népre (minores). Szent Ferenc családja a minoreshez, a kisebbekhez tartozik. (Ennek később lesz jelentősége.) A kor szemlélete szerint a nemesi születés és a vagyon teszi az embert jó emberré. Aki semmit sem tud felmutatni, az értéktelen.

1187-ben, ötéves korában Ferencet is, mint Assisi minden lakóját nagy vallásos láz keríti hatalmába, mert Jeruzsálemet az egyiptomi szultán elfoglalja. Az iszlám térhódítása ellen keresztes háborúk indulnak, a mindennapi vallásos életet siratóénekek, önvádaskodás, vezeklések, bosszúesküvések, jellemzik. Kilencévesen (1190-91) Ferencet nagyravágyó apja a San Giorgio-i plébániai iskolába küldi. Korának legtöbb embere, még a papok is, írástudatlanok maradnak. Ő azonban tanulhat írni, olvasni, számolni. A tankönyv a zsoltároskönyv. Ferenc tizenégy évesen, 1196-ban nagykorú lesz. Felveszik a kereskedőcéhbe, apja nevében kereskedhet. Könnyelműen és némi pazarlással kezeli apja pénzét. Az meg örül neki, mert így mindenki látja, kicsoda és milyen gazdag a Bernardone család. Hamarosan a társadalom is felnőtt emberként kezeli. Bejáratos lesz a „Táncosok Társaságába”, melynek tagjai Assisi utcáit táncolva járják végig, táncolva versengenek a lányokért, világi vagy vallásos témájú táncos színdarabokat adnak elő a tereken, mint például Heródiás szabados táncát vagy Assisi püspökének életét és halálát; ősszel a bort, Bacchus örömeit, májusban a tavasz és a szerelem újjászületését ünneplik. Ferencet vezető táncossá választják. Mint ilyennek az lesz a feladata, hogy gondoskodjék az ünnepek kellemes és fantáziadús programjáról s gazdag lakomákról. A szabályzat értelmében valakit a számla kiegyenlítésére kell ítélnie. Az egyszerűség kedvéért önmaga fizet. Nem csoda hát, ha éveken keresztül ő marad a csoport vezére.

Amikor tizenhét éves lesz (1199), Ferencet is magával ragadja a városban már régóta érlelődő forradalom. A köznép elűzi Assisiből a nemeseket, és házaikat felgyújtja.

Ferenc már betöltötte huszadik életévét (1202), amikor részt vesz a collestradai csatában, amely vérfürdővel végződik. Ebből ugyan élve kerül ki, de fogságba esik. Egy évet kell várnia Perugia sötét börtöneiben, betegen és kétségbeesetten, míg atyja ki tudja váltani.

Megtérése

A kezdeti időszak

Ferencet tehát húsz éven keresztül a történelem alakítja, mielőtt ő maga formálná a történelmet. Új egyénisége természetesen nem egy pillanat alatt fejlődik ki. Talán másokénál hosszabban is tartó, lassan érlelődő folyamatban alakul át és talál önmagára.

Mértéktelenül szórja a pénzt. A magántulajdon és a pénz iránt sohasem tanúsít tiszteletet. Ez a vonása új személyiségében is változatlanul megmarad. Egész életét gondtalan spontaneitás, pazarló magatartás, a „hiábavalóság” gondolata jellemzi. Jellemének másik alapvonása a *hiúság és a becsvágy*. Állandóan azt hangoztatja, hogy valami nagyobbra van hivatva. Ezt az öntudatot Ferenc sohasem veszíti el. Meggyőződése, hogy hivatása és küldetése van, mint próféta isteni sugallatban részesült, életformája tehát érvényben marad a világ végéig. Szinte paradox módon áll szemben ez a prófétai öntudat ugyanilyen erős kicsinységtudatával: ő csak testvérke, a legjelentéktelenebb kis szolga.

Kifejezetten elősegíti a kegyelem működését rendkívüli érzékenysége a szegények iránt, lovagias magatartása minden emberrel.

A kegyelem egy másik, közvetlen indítását láthatjuk a perugai fogságban: Francesco figyelmesen gondozza egyik fogolytársukat, akit elviselhetetlen magatartása miatt a többiek elutasítanak. Belső ösztönzést érez mindazok iránt, akik a saját hibájukból vagy másokéból a társadalom peremén kénytelenek élni. Tulajdonképpen fordulatról azonban még sokáig nem beszélhetünk: hajszojja a tekintélyt, a gazdagságot, a szerelmet.

Megrázkódtatások

Francesco életútja látszólag változatlanul halad tovább. Két olyan hatás, megrázkódtatás éri, amely átmenetileg kilendíti őt az eredeti kerékvágásból: az egyik az a betegség, amelyet a fogságból hozott, és amely huszonegy évesen – hónapokon

keresztül ágyhoz köti, nehezen tanul meg újra járni, s emiatt nem látja többé élete értelmét. Természetesen legyőzi ezt az elkeseredést, amikor pedig lehetősége lesz, jelentkezik a hadseregbe, hogy a pápa szolgálatában vívja ki a győzelmeiket. Nagy ábrándokkal indul útnak huszonhárom évesen. Mindössze negyven kilométerre jut, Spoletoig, ahol a második hatás éri őt. Most először történik valami új: szíve mélyén, a tudatalattijában, álmában szólal meg egy hang, mely beszélgetni kezd vele: megkérdezi tőle, vajon kitől vár többet és jobbat, a szolgától-e vagy az úrtól. Természetesen az úrtól -- válaszolja Ferenc. Akkor miért tartja hadvezérét úrnak, hiszen ő valójában csak szolgál? És a pápa is, akit az szolgál, végeredményben szintén csak szolgál. Ferenc szemében a világról lehull a lepel: minden ember csak szolgál, nincsenek urak. Csak egyvalaki Úr, és ő minden teremtmény felett áll. Csak ő tarthat igényt szolgálataira. De mik ezek a szolgálatok? Mi lesz életének konkrét feladata? Ezek a kérdések Spoleto-ban még nyitva maradnak. Leforrázva tér vissza Assisibe, otthagyja a csapatát. Vissza kell térnie, a gúny ellenére is, ami otthon valószínűleg fogadni fogja. Ígéretet kap, hogy a hang újból jelentkezik majd.

A fordulat

Assisiben egyelőre még ugyanúgy megy minden. Most is megválasztják a tánccsoport vezetőjének, mint azelőtt. Egyszer azonban hirtelen észreveszik, hogy Ferenc lemaradt és mozdulatlanul áll. A táncolók is megállnak. Ami körülötte történik, az már nem hatol el tudatáig, nem is törődik vele. Nem hall, nem lát semmit, szeme a bizonytalan távolba merül. Felébresztik. Mire gondolhatott, hogy ennyire magánkívül került? Ugratni kezdik: Hölgy van a dologban? „Talán csak nem házasodásra gondolsz? Mire Ferenc élénken így válaszolt nekik: 'Eltaláltatok, mert valóban arra gondolok, hogy előkelőbb, gazdagabb és szebb jegyest válasszak magamnak, mint amelyet ti életetekben láttatok.' Ők azonban csak nevettek rajta. Ezt pedig nem magától mondta, hanem Isten sugallatára, mert a kiszemelt jegyes a szent szegénység, erejénél fogva előkelőbb, szebb és gazdagabb mindenki másnál". Önmaga és az egész világ egészen más megvilágításba került előtte. A fordulat megtörtént.

Megváltoztatja magatartását, távol tartja magát a város forgatagától. Félrevonul, barlangokba, üregekbe, erdőkbe, elhagyatott helyekre húzódik vissza, hogy egyedül lehessen „szegénység Úrnőjével”. Elmélkedik, szemlélődik.

Utazás Rómába: a koldusok

Míg Francesco várja Isten válaszát, anyja meglepő dolgokat figyel meg rajta: amikor otthon, apja távollétében asztalt terít, lehetőleg sok kenyeret tesz az asztalra. Anyja kérdésére, hogy miért teszi, ezt feleli: fel kell készülnie arra az esetre, ha egy koldus kopogtat. A szegények és a világ ínsége egyre inkább megigézi.

Ezután Rómába megy, hogy ott feltűnés nélkül cserélje le ruháit koldusgúnyjára. Az apostolok sírjához is elzarándokol, hogy ott imádkozzék. Ottlétekor azonban felforr benne a düh, mert hatalmas ellentétet lát a külső és a belső vallásosság között. Azt látja, hogy vannak, akik a vallási gyakorlatokat elvégzik ugyan, de nincs bennük szeretet; tisztelik ugyan az apostolokat, de adakozni képtelenek. A jelenlévőket azzal provokálja, hogy nagy zajjal, feltűnő módon minden pénzét bedobja a sírba, és tüntetőleg elhagyja a templomot. Ekkor valósítja meg szándékát: egy egész napot koldusgúnyjában tölt, a koldusokkal együtt kéregetve. Ekkor történik a második fordulat: eszméletét veszti, és a számára legkedvesebb nyelven, franciául szólal meg. Mindig is ezt teszi majd, amikor egészen önmagává lesz, és saját lényét hiánytalanul megéli. Ettől kezdve a koldusok közé fog tartozni: inkább kinn, az ajtó előtt akar lenni, mintsem benn, az „ájtatoskodók” között.

A leprások -- testvérek

Ferenc számára a döntő esemény a leprások között következik be.

Mihelyt egy emberen a betegség első jelei mutatkoztak, a templomba hurcolták, és külön szertartásban fejezték ki kiközösítését az emberi társadalomból. Mint a temetésnél, elvégezték a feloldozási szertartást, a pap a sírokról vett földet szórt a beteg fejére. Majd olyan ruhát kellett viselniük, amely már messziről jelezte, hogy hordozója milyen betegségben szenved, kereplőt kaptak, melyet szüntelenül rázni kellett, hogy az egészségesek elkerülhessék őket. Végezetül minden vagyonától megfosztották, és a városon kívülre száműzték a leprásokat.

Ilyen viszonyok között érthető, hogy Ferencet is ellenszenv és undor tölti el tőlük. Mégis erőt vesz magán -- belső indíttatásra --, leszáll a lováról, pénzt ad a leprásnak, majd kezét csókol neki. A leprás békecsókot ad neki. A szent belső világa megváltozik: „Ami azelőtt ellenemre volt és keserűnek tűnt, az testem-lelkem számára édes öröm lett.”

Megtalálja igazi személyiségének harmadik vonását: ott kell megvalósítania önmagát, ahol az emberi korlátokat átlépik -- a leprásoknál és azoknál, akik az élet peremére szorultak. Előszertartással tartózkodik majd közöttük, és közössége minden novíciusát az alázatosságnak ebbe az iskolájába küldi tanulni. Csak az tartozhat közösségéhez, aki az embertelen emberi ínségnek az útját megjárta.

San Damiano: a Keresztre feszített

Ferenc lépésről lépésre jut el a lényeghez. Először a hithez, majd a szegényekhez és a leprásokhoz. De még mindig nem érte el élete középpontját. Még mindig ezt imádkozza: „Fölséges és jóságos Isten, világosítsd meg szívem sötétségét, adj értelmet és megismerést, hogy teljesítem szent és igaz akarodat!” Akkor is, amikor huszonöt évesen apja birtokain jár, és elmegy az omladozó San Damiano templomocská mellett. Belép oda, letérdel, imádkozik, és eközben a nagy festett keresztet nézi. Hirtelen újra hallja a spoletói hangot, amely megígérte, hogy ismét jelentkezik: „Ferenc, építsd újjá Egyházamat!”. A kőből épült Egyházra, a templomra gondol, s elkezd két kezével felépíteni.

Jézus tekintete által találja meg Ferenc valódi énjének negyedik vonását, a Keresztre feszítettet, azzal az előtte álló személyt, aki nélkül egész élete megmagyarázhatatlan. Ettől az órától kezdve Krisztus keresztye egész bensejét meghatározza.

és átformálja; együtt szenved a világ szenvedésével, azonosul az emberi nyomorral. Naponta elmélkedik a keresztről és a szenvedéstörténetről.

Mivel a hang így kívánja, most legalább három éven keresztül templomokat fog renoválni. Később Ferenc ráeszmél, hogy tévesen értelmezte a Keresztre feszített szavait. Valójában élő kövekből kell élő templomot, egyházat építenie, közösséget, amelynek öröme telik abban, hogy a kicsinyek és a világ által megvetettek között lehet.

Összeütközés apjával: új létforma

Apja, Bernardone nem tűrheti pénze pocsékolását, amelyet Ferenc San Damiano újjáépítésére fordít. Egészen más volt a helyzet, amikor Ferenc a pénzt számlák kiegyenlítésére pazarolta, mert az a család tekintélyét növelte. Bernardone jogi eszközökhöz folyamodik. Vádat emel a városi bíróságon: fia jogtalanul eltékozolja vagyonát. A pénz visszatérítését követeli vagy pedig fia hivatalos kitagadását. Így kerül sor az emlékezetes bírósági tárgyalásra a püspöki palota előtt. Ferenc megelőzi az ítéletet azzal, hogy lemond az örökségről és a névről, végképp szakít a társadalommal és a családdal: ő már Istennek fia, nem pedig Pietro Bernardonéé; mezítelen és szegény. Egyedül a mennyei Atya ajándékaiból akar élni. „Nemcsak a pénzt akarom visszaadni **vidám szívvel**, hanem a ruháimat is. Sorra levetette ruháit, aztán meztelenül kilépett, a püspök, az apja és a jelenlévők előtt földre fektette a ruhadarabokat, föléjük dobta a pénzt, végül így szólt: Eddig Bernardone Pétert mondtam atyámnak, mivel azonban feltettem magamban, hogy ezentúl egyedül Istennek szolgállok, ezentúl így akarok imádkozni: 'Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy', s többé nem így: 'Atyám, Bernardone Péter'. A püspök látva viselkedését és lángoló hevét odament hozzá, karjaiba zárta és befödte köpenyével. Azonnal megértette ugyanis, hogy ami történt, isteni sugallatból történt.

Porciunkula: az Evangélium

A polgárok, és az egykori táncos társak értetlensége három évig tart. Amikor a városba visszatér, személye bosszúságot, provokációt és talányt jelent számukra. Attól tartanak, hogy rossz szelleme másokra is átragadhat. Ezért hát kicsúfolják, kutyákat uszítanak rá, és kövel dobálják meg. Ferenc azonban erős marad, kitart, folytatja a templomok renoválását. Míg aztán élete huszonhetedik évében elérkezik a hosszú keresés végére.

Mátyás apostol ünnepe van. A szentmisén azt a szakaszt olvassák fel, mely az apostolok szétküldéséről szól (Lk 9 és 10). Amit Ferenc eddig már százszor hallott, az most döntő jelentőségűvé válik számára: „Ez az, amit keresek, amire szívem vágyott!” Egész életét összesűrítve látja egy elbűvölő életformában: az Evangéliumban, amely mindennapi kenyeré lesz. Élete megtalálta értelmét. Mostantól szüntelenül arra törekszik, hogy élete a megvalósult Evangélium legyen. Még röviddel halála előtt is ezt mondja: „Testvérek, kezdjünk hozzá, mert eddig még semmit sem tettünk!”

Mit jelent a SzöSZ? Kiknek kell az engedelmisséget, szegénységet, tisztaságot megélnie?

Mi gondolkodtatott el Téged Szent Ferenc életéből? Miért? Mi segítette és mi gátolta Ferencet a Jézus felé való haladásban? Fejezd be a mondatot! A Jézus felé haladásban engem leginkább az segít, hogy... A Jézus felé való haladásban engem leginkább az gátol, hogy...

Ferencet azonnal értetlenség fogadta, amint komolyan kezdte venni az Istent. Te tapasztaltál-e ilyet? Ha nem, akkor komolyan veszed-e Őt? Ha igen, akkor hogyan dolgoztad fel?

1. téma

Az engedelmisség = szabadság

A nap védőszentje: Kapisztrán Szent János

Krisztus engedelmes volt értünk mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig (Fil 2,8)

A Fiú nem tud betelni az élménnyel, hogy az Atya neki isteni életet ad öröktől fogva szüntelenül. Ezt Ő kapja, nem magától van neki, ezért mondja Jézus, hogy: „az Atya nagyobb nálam”. Egészen Atya-központú az élete. Mindent az Atya iránti szeretetből él meg. Hálából ő is mindent akar ajándékozni Atyjának, ezért lemond a földi javakról (szegénység), arról, hogy felesége legyen (szüzesség) és hogy saját akaratát megvalósítsa (engedelmisség), ez szeretetének túlcsofordulása. Vannak női társai, használja a világ javait, de senki és semmi nem kerül élete középpontjába, lelkének legmélyét kizárólag az Atyának tartja fenn (erre kell törekednie a házas embernek is és annak, aki használja a világ javait). Az Ő dicsőségét keresi egész lényével, s ebben valósítja meg leginkább emberi kiteljesedését is. Az Egyház és egy keresztény élete is csak akkor teljesezhet ki, ha Atya-központú, ha fiúi, ha engedelmes. Ez a „keresztény önmegvalósítás programja”, nem kis kihívás ez, mert saját önző akaratunkról lemondani nehezebb mint anyagi javainkról. Egy tévedést kell azonban eloszlátunk, mely szerint Isten akarata mindig valami olyan, amit mi nem akarunk. **Isten akarata a mi kibontakozásunk.** Egy Isten akaratát figyelmen kívül hagyó élet értelmetlen csőd. A teremtmény a Teremtője nélkül szertefoszlik. Isten, a mi szerető Atyánk, jobban ismer minket mint mi saját magunkat, jobban tudja, hogy mi az, amire szükségünk van ahhoz, hogy boldogok legyünk, mint ahogy mi azt el tudjuk gondolni. Isten gyerekei vagyunk. Hogyan feltételezhetünk olyat Mennyei Apukánkról, hogy olyat akarna, ami nekünk rossz. Ha Isten 800-szor ismételte el a Szentírásban, hogy örüljünk, és boldogok legyünk, akkor ezt bizonyára azért tette, mert tényleg azt kívánja, hogy azok is legyünk. Ahhoz is engedelmisség kell és gyermeki egyszerűség, hogy merjünk, akarjunk boldogok lenni. Isten akarata legmerészebb, legtisztább álmainkat is felülmúlja, jobbat akar nekünk annál, de nem kedvez pillanatnyi, felszíni vágyainknak, s nem szolgálja ki azokat, mert tudja, hogy igazán boldogok csak akkor leszünk, ha letisztult, legmélyebb vágyainkat valósíthatjuk meg, s nem a felszínen élünk, hanem a mélyben.

perc emberkékként sodródva. Tudja jól, hogy még azt se bánjuk, hogy szenvednünk kelljen ezért, csak el ne veszítsük életünk igazi értelmét. Aki engedelmeskedik Istennek, az foglyul ejti Isten szívét, s Isten is engedelmeskedik neki. Isten nem mindig azt hallgatja meg, amit kérünk, hanem, amire vágyunk (amire legmélyebb, leghitelesebb vágyaink irányulnak). Ha egy 9 éves lány Ken-fiút (Barbie baba) kér apukájától, az még normális, de ha amiatt, mivel nem kapta meg megmakacsolja magát és még 15, sőt 18 éves korában is azt követeli toporzékolva, és apja megadja neki, akkor nem tesz jót vele, hiszen egy 18 éves lány már nem Ken-fiúra vágyik talán, hanem igazi társra, barátra. Jézus engedelmissége a legnagyobb szabadság forrása. Megszabadul attól, hogy saját akaratának foglya legyen: **„AZ ÉN ELEDELEM AZ, HOGY ANNAK AKARATÁT TELJESÍTSEM, AKI KÜLDÖTT ENGEM” (Jn 4,34).** Megszabadul az önigazolás kényszerétől: „Van bírása annak, aki megvet engem és nem fogadja el tanításomat” (Jn 12,47). Szabadon vállalt engedelmissége megszabadítja egy kötelességizű lélettől, attól, hogy a végzetes sors játékszereként pusztán elszenvedje az életet. Ő nem passzív szereplője az életének, hanem aktívan választja ezt az életet, minden részletével együtt szereti és kívánja: „Senki sem veszi el tőlem az életem, hanem magam adom oda, mert hatalmam van arra, hogy odaadjam, s hatalmam van arra, hogy visszavegyem” (Jn 10,18). Jézus még halálában is tökéletesen szabad maradt: szeretetteljes beleegyezése révén az élet elvétele az élet odaadásává vált. Szabadságunk mindig rendelkezik azzal a csodálatos hatalommal, hogy ha valamit elvesznek tőlünk (az élet, az események, embertársaink), azt felajánlássá alakíthatjuk. A végzetből szabad döntés lesz, az erőszakból szeretet, a veszteségből termékenység. Szabadsága révén az embernek nincs ugyan hatalma maga körül mindent megváltoztatni, szabadságában áll viszont, hogy értelmet adjon mindennek, annak is, aminek eredendően nincs értelme. Jézus Édesanyja is, amikor igent mondott az angyali üdvözetkor, majd a keresztnél, akkor ez nem passzív, lemondó, beletörődő igen volt, hanem az eredeti görög szövegben ez szerepel: genoito=legyen, azaz egész lényemmel, minden porcikámmal kívánom, sőt sürgetem, hogy mielőbb legyen meg, amit Te akarsz, Istenem, mert a Te akaratod a legjobb. Mária felajánlja magát Istennek, mint egy fehér lap, melyre Isten azt írhat, amit akar. Az Isten mindig ott terem, ahol ezt a készséget látja. Az engedelmisség, tehát készség, mellyel felhatalmazzuk Istent, hogy bennünk és körülöttünk megteremtson valamit. A teremtmény igényében, legyenjében az első igen visszhangzik, amikor Isten így szólt: „Legyen világosság!”.

Az engedelmisség tehát egyedül a Mennyei Atyának jár ki, s őmiatta azoknak, akik az Ő tekintélyét képviselik. Az engedelmisség nem jelenthet szolgálékúságot vagy kényelmes önállótlanyságot. Valaki élvezi ugyanis, hogy nem kell felelősséget vállalnia, mert a lényeges kérdésekben döntenek helyette. Az engedelmisség emberi viszonylatban azt jelenti, hogy a szülővel, tanárral, lelki vezetővel társadalmi vezetőkkel vagy egyéb tekintéllyel **megbeszélve együtt keressük az Isten akaratát.** Sajnos nem mindig ilyen eszményi a helyzet. Az engedelmisség elsősorban a Szentlélek vezetésének való engedelmisséget jelent, így járhatunk kedvében Mennyei Atyánknak, hiszen „akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai”. Ez szelíd vezetés, nem eleve elrendelés, hanem az Istennek a választott lélekkel való belső párbeszédében valósul, Isten pedig nem diktál, hisz nem diktátor, hanem felszabadít a jóra, s mindig csak szelíden hívogat, de szabadon hagy: „*Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság*” (2Kor 3,17). Rendkívüli esetekben, ha pl. egy zsarnoki rendszer, vagy politikai vezető esetleg szülő vagy előljáró eluralná az életünket és elfojtaná a Szentlelket, akkor meg kell tagadnunk az engedelmisséget. Nem birka engedelmisségre hívott az Úr. Nem vagyunk mentesítve a megkülönböztetés felelőssége alól, ha egy szülő vagy előljáró olyat kér, ami egyértelműen ellenkezik Isten akaratával és a Szentlélek vezetésével, akkor nem szabad megtennünk, amit kér.

A korlátlan szabadság eszménye nem felszabadítás hanem lassú öngyilkosság. A falevél, mely korlátlan szabadságvágyában eltépi magát a fa törzsétől, egy darabig élvezi a szárnyalást az utcák tág terein, amíg egy szép napon elszárad, s az utcasöpörő a szemébe dobja. A szívünben rejlenek a korlátok, melyek miatt képtelenek vagyunk arra, hogy a kicsinek örüljünk, és korlátolt mohóságuk mindent fel akar falni, mindeközben az élet ízét nem érezzük többé. Kis Szent Teréz egész életét egy szűkös kolostorban élte le, de mivel befogadta a Szentlelket élettere végtelenre kitágult. A hatalmas kaszázó, amiről beszél, az valójában csak egy lepedőnyi. Teréz élete igen széles horizontokat ölelt fel: Isten végtelen irgalmát, s a határtalan szeretetvágyat. Királynőnek érezte magát, akinek az egész világ a lábai előtt hever, mert bármit el tud érni Istennél, és a szeretet által képes eljutni a világ végére is, ha egy misszionáriusnak az ő imáira és áldozataira van szüksége. Gyakran megessük, hogy szűkösnek érezzük helyzetünket, családjunkat, környezetünket, ám a valódi baj talán nem is ott van: a szívünkben rejlenek a tényleges korlátok, ott van a szabadság hiányának a fészke. Ha nagyobb lenne a szeretetünk, végtelen távlatokat nyitna az életünk előtt, s többé nem éreznénk ezt a bezártságot. Azt az életet kell élnünk, ami valóságos, nem azt, amit elképzelünk magunknak, azokat kell szeretnünk, akiket Isten mellénk rendelt, mert Ő a valóság Istene, s ő sem a szentképeket szereti vagy a virtuális valóságot, hanem Téged, s ezért a valós világért adta Egyszülöttjét. **Az is engedelmisség, amikor szeretettel fogadod az élet eseményeit az embereket és a valóságot, olyannak, amilyenek, anélkül, hogy meg akarnád változtatni.** A szabadsághoz tartozik annak elfogadása is, amit nem mi választottunk. Csak akkor válhatunk igazán szabaddá, ha elfogadjuk, hogy nem lehetünk mindig azok. Aki nem tud szeretni, mindig mellőzöttnek fogja érezni magát és mindenütt korlátokba fog ütközni; aki viszont tud szeretni, az sehol sem érzi szűkösnek az őt körülvevő teret. Etty Hillesum egy fiatal zsidó lány, aki Auschwitzban halt meg írja: „Mindenütt táblák, melyek a szabad természet útjait lezárják a zsidók elől. De afölött az útszakasz fölött is, ami megmaradt még nekünk, ott a teljes égbolt. Nem tehetnek velünk semmit, valóban nem tehetnek velünk semmit. Egy kicsit megnehezíthetik életünket, megfoszthatnak anyagi javainktól, külső mozgásszabadságunktól, de a legjobban mi fosztjuk meg magunkat, legjobb erőinktől fosztjuk meg magunkat helytelen magatartásunkkal. Azáltal, hogy üldözöttnek, megalázottnak és elnyomottnak érezzük magunkat. A gyűlöletünk által. A legnagyobb rablást mi magunk hajtuk végre önmagunkkal szemben. Én szépnek találom az életet, és szabadnak érzem magam. A bennem feszülő égboltok éppoly tágasak, mint a fölöttem levő. Hiszek Istenben és hiszek az emberekben... Én boldog ember vagyok, és dicsérem ezt az életet, igenis, az Úr, és még mindig csak

az Úr 1942. évében. De hányadik évében is a háborúnak”. Az engedelmisség a valóság szeretete, amikor lázadás és rezignált beletörődés helyett szeretjük az életet, s megtaláljuk benne Istent, s Isten mosolyát vagy könnyeit. Az engedelmisség tehát a lehető legnagyobb szabadságot jelenti, ugyanis döntést feltételez, szabadságunk kifejeződését: azért engedelmeskedünk, mert ezt választottuk, nem törvényeket teljesítünk vagy kényszerű, terhes köteleességeket, hanem szeretetkapcsolatunkat éljük meg benne az Úrral. Az engedelmes ember szabad, mert egyetlen szabadon vállalt függése van, Isten, s nem áll más befolyás alatt. Emberekkel csak olyan mértékben lép szeretetből vállalt egymásra utaltsági kapcsolatba, amennyire az Úr akarja. Aki az Úrtól függ, az megszabadul a beteges függésektől: Se dolgoktól, se emberektől, se szenvedélyektől nem függ. Mindenki számára feladat, hogy függetlenítsen magát minden olyan erőtől, amely nem a Lélektől való: „Aki a bűnt cselekszi, szolgálja a bűnnek”. „Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság”. A megtért ember már nem köteleességből, hanem szeretetből teljesíti Jézus parancsait.

Kapisztrán Szent János is azért tudott győzni Nándorfehérvárnál, mert egy-két hónap leforgása alatt gyűjtő beszédeivel hatvan ezres sereget gyűjt össze, s a szedett-vedett, talán a rablás és a zsákmány reménye miatt keresztesnek álló fegyelmetlen népséget hadsereggé fegyelmelte. Megparancsolta nekik, hogy ne zsákmányoljanak, mert az megbontja az egységet: „Levernek minket a törökök, ha csak zsákmányért üldözzük őket. Harcoljatok vitézül Krisztusért! Legyetek bátrak a harcban, küzdjete meg az ősi kígyóval és megnyeritek az örök boldogságot. Gyónjátok meg bűneiteket és a római pápa teljes bűcsúban részesít titeket. Ó, fiaim, ó legkedvesebb magyarjaim, ó ti szegények, fel a csatára a török ellen”. Harcba is ő vezeti őket. A legkisebb intésére is figyelnek. A magyar nép élet-halál harcában a legkisebb engedetlenség és az egység hiánya végzetes lett volna, mint az történelmünk több pontján is bekövetkezett. Csak azért győzhetett Nándorfehérvárnál a többszörös túlerővel szemben, mert előbb önmagát győzte le. Már egészen fiatalon a Nápolyi Kormányzóság Legfőbb Bíróságának az elnöke. A Főurak összeesküvése miatt a király meg akarta félemlíteni alattvalóit, ezért megparancsolta neki, hogy egy ártatlan fiú felett is mondja ki a halálos ítéletet apja gaztette miatt, s a király a bitó alatt majd kegyelmet ad. Amit kimondta az ítéletet, a fiú holtan rogyott össze. Annyira megrázta az eset, hogy lemondott, s ezután egész életében az ártatlanok és gyengék és magukra hagyottak jogaiért küzdött. Később hangoztatta, hogy Euróba jövője a magyarok megsegítésén múlik, s ezt tűzte ki életcéljának. Egy háborúban börtönbe kerül, ahol megkínózzák és megjelenik neki Szent Ferenc a stigmáival. Ekkor kiszabadulva felbontja eljegyzését majd a ferences rendbe lép: „Amikor felöltöttem a csuhát, minden józan ember csodálkozott a városban, mert rossz ember voltam” – mondja magáról. Ennek a városnak korábban kormányzója is volt, ezért a kolostor előjárója a felvétel feltételül azt szabta, hogy püspöksüvegszerű csákóra írja fel életének bűneit, tegye fel a fejére és háttal ülve egy számár hátán járja kersztül-kasul a várost. Megteszi. 34 évesen pappá szentelik, számtalan kolostort alapít, 19 kötetnyi írása maradt fent, nagyhatású bűnbánati szónok volt, egyszer 125 ezer ember hallgatta. Tolmácsok sora kísérte. Rendkívüli szellemi képességei miatt a góg gyakran megkörnyékezte. Szigorú életmóddal, önostorozással és undorító betegek gondozásával igyekezett leküzdeni magában: „Én büszkébb vagyok a sátánnál, de mióta ferencrendi testvér lettem, iparkodtam megfékezni magamat” - írja.

A góg a legveszélyesebb bűn, a sátán bukásának oka. Ezt a legnehezebb felismerni és kiirtani magunkból. A szegénység a helytelen birtoklásvágytól szabadít meg, a tiszta szívűség attól, hogy szenvedélyeink és ösztöneink uralma alá kerüljünk, az engedelmisség a csökönyös önakarattunktól szabadít meg, hogy Isten akaratát szeressük, s abban felismerjük legmélyebb vágyaink beteljesedését. Csak az engedelmisség ment meg. Aki maga által vezetetik, az egy ökor által vezetetik – mondták a régiek. Akinek nincs **lelki vezetője**, az könnyen eltéved. Keress magadnak, s engedelmeskedj Neki! Az engedelmisség tehát védelem is attól, hogy Isten az önfejlődésünkre hagyjon minket. **Az engedetlenség** és önfejlődés bűnéből születnek a szekták, akik sok mindent jobban tudnak, ebből születik mindig az egység megtörése, ebből lesznek a nagy egyházszakadások, ez magyar népünk történelmi tragédiájának is okozója (**a képtelenség az egységre**). Az engedelmisség figyelem. **Az engedelmisség eggyé válás.** Tökéletesebb formája, amikor már nem csak parancsokat látok magam előtt, hanem a másik szándékát is kitalálom, s megvalósítom. **Az engedelmisség szabadság.** A falevél szabadsága sem az, hogy független legyen a fatörzstől, leszakadjon, szabadon szálljon a szélben, az utakon, míg végül el nem szárad, s az utcasöprő a kukába nem dobja. A rosszul értelmezett szabadság és az engedetlenség a száraz falevélhez hasonlítható, a helyesen értelmezett engedelmisség a zöldellő fához. **Engedelmes az, akinek egyetlen tekintélye van: Isten.** Ezért nem kritika nélküli meghunyászkodás az engedelmisség, hanem értelmes tett, s magában foglalja annak a köteleességét is, hogy amennyiben a tekintély viselője bűnös, hogy súlyos kárt okozó útra akarná vezetni a rábízottakat, akkor köteleességünk megtagadni az engedelmisséget. Lelkiismeretünk ellenére akkor sem szabad cselekednünk, ha parancsolják. Newmann bíboros egy lelkiismereti ügyben azt mondta, hogy mielőtt a pápa lelkiismeretére iszom, a magam lelkiismeretére emelem poharam. Természetesen itt nem hit és erkölcs dolgában szólt fel, hanem egy olyan kérdésben, amelyben a pápára hivatkozva egyesek rá akarták bírni őt lelkiismeretével ellenkező döntésre, talán kiforgatva a pápa szándékát, vagy tekintélyt akarván szerezni a pápa magánvéleményének. Ettől meg kell különböztetni az engedelmisséget, mely hit és erkölcs dolgában mindenkit kötelez, mert a pápa és az Egyház abban tévedhetetlen. Az értelem engedelmes meghajlásával kell tehát azt fogadni, mert isteni igazság. Az engedelmisség elsősorban Istennel, az Atyával szembeni magatartás, részvétel Jézus fiúi magatartásában. azt jelenti, hogy egyre tökéletesebben akarjuk megérteni Isten akaratát, melyet a Szentlélek, a Szentírás és az Egyház tanítása közvetít nekünk, s törekszünk engedelmesen hozzá alakítani az életünket. „Az én eledelem az – mondja Jézus – hogy annak akaratát tegyem, aki küldött engem”.

Egy jezsuita páter tanította: „Köteleességből semmit ne tegyetek”. Ezen nem azt értette, hogy nem kell megtennünk a köteleességünket, hanem azt, hogy amit egyébként is meg kell tennünk, azt ne keserűen, köteleesség ízűen teljesítsük, hanem

találjunk hozzá egy olyan indítékot, mely Istennel és a szeretettel összefügg. Elmondta, hogy amikor japánban tanított, utált dolgozatot javítani, s csak kötelességből tette. Egyszer aztán rájött, hogy ez nem emeli szívét Istenhez, hogy ez nem a figyelmes engedelmeskedés állapota, hanem a sorába való rezignált belenyüglődés. Ekkor elhatározta, hogy kilép ebből, hogy mindaz istentisztelet legyen, amit csinál. Ekkor minden egyes dolgozatot úgy itatott át szeretettel, hogy közben azért a diákért imádkozott, akiét éppen javította.

Mit jelent számodra a szabadság? Van e szerinted keresztény szabadság, mit értesz e fogalom alatt?

Kinek nehéz engedelmeskedni és miért? Milyen a szüleiddel való kapcsolatod ezen a téren? Mit jelent az a velük való kapcsolatban, hogy az engedelmeskedés nem jelent szolgálékiséget? Mikor nem szabad engedelmeskedni?

Teher e számodra az Atyának engedelmeskedni? Mi segít neked abban, hogy Isten akaratát és a Szentlélek vezetését hétköznapi életedben felismerd és teljesítsd? Tudnál mondani olyat, amikor sikerült?

Milyen gyakran gyónsz? Miért? Kit választanál lelki vezetődné? (ez lehet a gyónató atyád, ha a gyónás mellett beszélget is veled, vagy olyan felnőtt keresztény, akivel havonta-kéthavonta átbeszéled lelki életi „programodat”, gondjaidat)

2. téma

A „Szegénység Úrnő” útja = öröm A nap védőszentje: Boldog Batthyany-Strattman László ferences harmadrendi

Beteges dolognak tűnik értéknek tartani azt, amitől az emberiség nagy része szenved. Csakhogy az evangéliumi szegénységet meg kell különböztetni annak az embernek a szegénységétől, aki nyomorban él, vagy aki szegény ugyan, de anyagi javak utáni sóvárgásban él. Az evangéliumi szegénység nem egy negatívum, nem valaminek a hiányát jelenti, hanem egy pozitív hozzáállás az élethez. Azt jelenti, hogy részt veszek Jézus életében. Jézus szegény, mert elég neki az Atya. „Szegény az, akinek egyetlen gazdagsága van: Isten” (Chiara Lubich). Azt jelenti, hogy szívbeli örömmel, esztétikusan, szépen éljük meg a keveset. A kicsit becsüljük. Szó szerint életre váltja Ferenc Jézus szavait és hiszi, hogy Atyja gondoskodni fog róla és táplálni fogja: „Vegyetek példát a hollókról. Nem vetnek, nem aratnak, nincs pincéjük, nincs kamrájuk, s az Isten táplálja őket. Mennyivel többet értek ti, mint ezek a madarak? Vegyetek példát a liliumokról!... Ha tehát a mezőn a fűvet, amely ma a mezőn zöldell, holnap a kemencébe kerül, Isten így öltözteti, mennyivel inkább titeket, kicsinyhitűeket” (Lk 12, 24). Bárhova küldi Ferenc a testvéreket, búcsúzóul ezt mondja: „Bízd gondjaidat az Úrra, Ő majd táplálni fog téged!” (Zsolt 54,23).

Egyszer meglátogatja a testvéreket Ferenc szemorvosa. Asztalt terítenek neki, de a kevés kenyér sehogyan sem elég egy étkezésre. Ekkor belép egy asszony hallal teli kosárral, homárpástétommal, mézzel és szőlővel. Megtapasztalják: „A szegények asztala annál gazdagabban van terítve, mint a fejedelmeké, amennyivel Isten gondviselése bőkezűbb, mint az embereké”.

Szabadulás a gondoktól – „Ne aggódjatok a holnap miatt!”

Minél több vagyona, tárgya van valakinek, annál több gondja is. „Ne aggódjatok az életetekért, hogy mit egyetek, se testetekért, hogy mibe öltözködjetek. Nem több az élet az ételnél, a test pedig a ruhánál? Ti keressétek először az Isten országát és annak igazságát, és mindezt megkapjátok hozzá. Ne aggódjatok hát a holnapért, a holnap majd aggódik önmagáért. Elég a napnak a maga baja” (Mt 6,19-34).

Az emberi természetnek szüksége van megélhetésre, lakásra, ruhára, élelemre. Ezek iránt erős igény él bennünk. Mindezt meg lehet valósítani igen szerény körülmények között, jobb körülmények között, és gazdagon. Ferenc meg akarta menteni testvéreit attól, hogy a birtoklás mechanizmusa hatása alá kerüljenek. Ezért még azt sem engedte meg a kisebb testvéreknek, hogy saját könyvük legyen, bár nagyra tartotta a szent tudomány művelőit.

Egyszer egy testvér kérte, hadd lehessen saját zsolnároskönyve, mire Ferenc egy példázattal válaszolt: „Miután lesz zsolnároskönyved, breviáriumot akarsz, s miután lesz breviáriumod, püspöki székre telepszél, mint egy főpap és így szólsz testvéredhez: Hozd ide a breviáriumomat”.

Nagy a kísértés, hogy a javak az embernek kincsévé váljanak, és az ilyen kincsgyűjtést tekintse élete céljának: jobb autó, menőbb telefon, számítógép, nagyobb ház, menő ruhák, több pénz, karrier, sikeres felvételi. Mindezzel másokat is szolgálókká tehetünk, tárgyaink, egyéni céljaink fontosabbak lesznek mint a személyek. Kapcsolatainkat is arra kezdjük el használni, hogy ezek elérésében segítsenek. Észrevesszük, hogy szinte csak azokkal van kapcsolatunk, akikkel a munkánk, az érdekeink, céljaink megvalósítása összeköt. Azokra a kapcsolatainkra, melyekhez nem fűz érdek, haszon, siker, elismerés reménye, már alig jut időnk. Mindezt a kötelességteljesítés mezében tüntetjük fel: „Értsétek meg, most tanulnom kell.” Miközben észrevétlenül már öncélú életet kezdtünk. Ez az embert gögössé, anyagiassá, szívtelessé, lelkiileg érzéketlenné teszi. Amennyiben csak a szükségesekre törekszünk, arra is szeretetből, akkor éljük meg jól az anyagiakat. Az Úr Jézus nem öncélú tanulmányi sikerekért, karrierért, hanem az Atyáért élt. Neki a szükséges anyagiak is hiányoztak életéből. Barlangban született. A rókáknak odúik vannak..... az Emberfiának, (akié a mindenség) nincs saját ágya, hova lehajtaná a fejét. Keresztfán fejezte be életét, ruháin megosztoztak.

A szegénység kifejezése annak, hogy valaki Isten teremtménye, Istenhez tartozik. Teremtettségünk átélését jelenti, s korlátaink elfogadását. Jelenti azt is, hogy bűnösségünket elismerjük, de nem tapadunk bele annak szemlélésébe, mert tudjuk, hogy a legnagyobb történés ebben a pillanatban nem az, hogy én vétkeztem, hanem az, hogy Isten ezen a pillanaton is megváltotta. Egyszerűen a szegénység jelenti azt is, hogy nem képzeljük magunkat Mindenhatónak.

A szegénység megosztás. A Ferencet követő testvérek nemcsak ruhájukat, ételüket osztották meg a szegényekkel, hanem az életüket is. Sorsközösséget vállaltak még a leprásokkal is. Közöttük éltek. Nem pénzbeli adományokkal segítenek, ami pillanatnyi segítség csupán, hanem a szegény önbecsülését adják ezzel vissza: aki emiatt azt fogja érezni, hogy nem valami értékes dologért becsülik, hanem önmagáért, annyira, hogy vele maradnak. Egy paptársam járt egy sérült fiatalhoz. Egyszer a fiú így szólt: Figyelj! Én nem azért vagyok, hogy te jó pontot szerezz a Jézuskánál! Vagy légy a barátom, vagy menj innen! A világ ma habzsol. Verseny-fogyasztás folyik. Mindenkinek néhány fokkal több kellene, mint amit elér, s ezért mindig elégedetlen, irigy, boldogtalan. Hogyan állsz te ezzel?

A szegénység Úrnő szüli a testvéri közösséget

A gazdagság elidegenít, mert birtokviszonyokat hoz létre, ahol mindenki védi a másiktól, amit zsákmányolt, az evangéliumi szegénység pedig közösséget hoz létre, nem kapitalista versenytársakat, hanem testvéreket vonz. Ellenállhatatlan varázs árad ki Ferencből. Hétévi elhagyatottság és magányos keresés után, most mikor végre megtalálta azt, amit keresett, tódulnak hozzá a társak: a gazdagok, mint a szegények, műveltek és analfabéták. Mindenki csatlakozhat. A világ kétes értékítélete nem számít a testvéri közösségben, ott mindenki egyenrangú. Az Evangélium testvérként köti össze őket. Mindnyájan azt teszik, amit Ferenc: elhatárolják magukat múltjuktól. Ennek jeleként szétosztják vagyonukat a szegények között, ha egyáltalán rendelkeznek ilyesmivel. Így mindannyiuk számára az Evangélium lesz a közös nyelv.

Az első keresztényekről ezt olvassuk: „mindenük közös volt” (ApCsel 2,43). A testvérek használhatják egymás dolgait. Akik semmit nem tulajdonítanak ki maguknak, hanem megosztják egymással, azok között testvéri közösség születik. A táborban megpróbáljuk megélni az anyagi és szellemi vagyonközösséget. Gondolataid, érzéseid se tulajdonítsd ki magadnak, hanem amit képes vagy megosztani, azt ajándékozd el a kiscsoportban, hisz Istentől azért kaptad! Amid van, azt add be a közösbe, annak ne egyedül örülj! Strandon semmit ne vegyél csak magadnak, hanem hívd meg testvéreidet is zsebpénzedből. Hasonlóan éld ezt a tábor után is!

A Szegénység Úrnő szüli az örömet

Az evangéliumi szegénység örvendezővé tesz. Jézus azt mondja, hogy Ő azért jött, hogy az Ő öröme legyen mibennünk. Az Ő öröme pedig nem a dolgokból fakadt, amiket birtokolt, s amit elveszíthet, hanem elpusztíthatatlan örömeinek forrása a Mennyei Atya személye. A kismadárnak, s barátainak is azért tudott annyira örülni, mert Őket is az Atya szeretetajándékának látta, s mert tudta, hogy az Ő Atyja elég hatalmas ahhoz, hogy rábizott kincseit megőrizze számára az utolsó napig. A jézusi szegénység szabaddá teszi a szívet és felszabadít arra, hogy az apróságoknak tudjunk nagyon örülni. Ferenc ifjúkorában is nagy tréfacsináló volt, amikor keresetét még szórakozásra és itálra költötte. A peruggia-i fogságban, amikor fogolytársai bűnük eresztették fejüket, tréfakedvelő ember lévén, egyáltalán nem mutatta magát szomorúnak, sőt mintha még örült is volna a fogságnak. A felszínes öröm nyomába hamarosan egy mély belső öröm lépett, ami minden körülmények között megmaradhat, mert Istentől, s nem a teremtményekből forrászik. Az Úr megszólította: Ferenc, tanuld meg szeretni a keserűt. Ezután erőt vett irtózásán, leszállott a lováról pénzt adott és megcsókolta a leprás kezét. „Míg bűnökben éltem, nagyon keserű volt számomra a leprások látása. És maga az Úr vezérelt közéjük, és én irgalmasságot cselekedtem velük. És amikor eltávoztam tőlük, az, ami előbb keserű volt számomra, átváltozott testem és lelkem édességére”. A felszínes örömet könnyen megkeserítheti egy fájdalmas tapasztalat, de az Istentől fakadó öröm kiapadhatatlan. Amikor az egyik alamizsnáról hazatérő testvér örvendező énekekkel érkezett meg, Ferenc megcsókolta a vállát, amin az alamizsnát hozta, s nagy hévvel így szólt: azt kívánom, hogy a testvérek ilyen örömmel járjanak alamizsnáért. Gyakran mondogatta: „**Akkor örül az ördög, amikor Isten szolgája szívének áhítatát és vidámságát,** amely a tiszta imádságból és más jótettekből ered, **ki tudja oltani** vagy akadályozhatja”. Bár Szent Ferenc erősen sanyargatta a testét, legjobban arra törekedett és azon buzgólkodott, hogy megszerezze és megőrizze magában a külső és belső lelki örömet. Sőt azt szokta mondani: „ha Isten szolgája arra törekszik, hogy mindig érezze és megőrizze a külső és belső vidámságot, ami a szív tisztaságából származik, akkor az ördögök semmit sem tudnak neki ártani, és azt mondják: 'Minthogy Isten szolgája jó- és balsorsban egyaránt vidám, nem tudunk hozzáférközni, sem ártani neki'”. Egyszer megróta egyik kísérőjét, mert rosszkedvűnek és szomorú arcúnak látta. Ezt mondta neki: „Amikor én kísértést szenvedek, és lehangolt vagyok, amint meglátom társam vidámságát, öröme láttán a kísértés és a restség eltűnik és visszatér külső-belső örömöm”. Ferenc, talán emiatt is soha nem engedte egyedül a tanítványokat, még a remeteségbe is magukkal kellett vinniük egy testvért. A keresztény ember nélkülözhet mindent, de az örömet és a testvéreket nem. Róluk Ferenc sem volt hajlandó lemondani. A szegénység életformája az öröme szerződött, az öröm pedig soha nem magánjellegű, hanem közösséget teremt, kiárad és elűzi a Sátánt. Ne tartsd meg hát magadnak! Ferenc is maga mellé hivatja végső kísértésében, haldoklásában legnagyobb vigasztalására, legkedvesebb barátait. Énekeket komponál, s sokszor elénekelteti velük a Naphimnuszt is a halál nővérnek, így megőrzi vidámságát. Humorérzékét sem veszíti el, amikor Jacoba úrnőért küld, hogy hozzon neki finom mandulás süteményéből, aki kitalálva gondolatát menten meg is jelent. Megízlelte a süteményt, majd átlépett az Életbe.

Szegénység = a munka szeretete – és korlátaink elfogadása – Boldog Batthyány-Strattmann László

A ferences harmadrendhez tartozott a magyar Árpád házi Szent Erzsébet és Boldog Batthyány-Strattmann László, a szegények orvosa, aki az ország egyik leggazdagabb embere volt. Kiváló szakember volt, szemorvosként országszerte keresték. Ő élő példája annak, hogyan lehet megélni az első boldogságot: „**BOLDOGOK A LÉLEKBEN SZEGÉNYEK, ÖVEK A MENNYEK ORSZÁGA**”. A szegénység az ő életében először is azt jelentette, hogy keményen dolgozott, s fáradtságot nem kímélve segítette az embereket, pedig nem volt erre rászorulva. Ferences lelkülettől ihletve Batthyány-vagyonából

kórházat épített, ahol a szegényeket ingyen kezelte. 14 gyermeknek adott életet, akiket hitre, egyszerűsége és munkára nevelt. Amikor Trianon után egy csapásra a csőd szélére kerültek, s minden birtokuk elveszni látszott, nem rendültek meg a Gondviselésbe vetett bizalomban, hanem az apa, gyermekeivel együtt letérdelt Jézus elé, s megkérték Szent Józsefet, hogy legyen a család pénzügyminisztere. A gyerekek, akik érezték a levegőben, hogy nagy baj van, teljesen megnyugodtak ebben a biztonságba, melybe Apjuk helyezte őket. Ez meg is látszott a gyermekeken. Egy férfi egyszer meglátogatta a családot, s a szülők szeretetén s a család békéjén érzékelve azt a légkört, ami ott uralkodott ezt írta: „Egy egész mennyország csillog ezeknek a gyerekeknek a szeméből”. Batthyány lélekben szegény volt, mert egy pillanat alatt el tudta fogadni vagyona elvesztését, mert nem ragaszkodott az anyagiakhoz, hanem vagyonát arra használta, hogy szeressen vele. Nem garaszkodóan, hanem nagylelkűen. Értett ahhoz is, hogy ünnepet szerezzen. Egyszer, amikor gyerekeivel sétált egy vattacukrosnak a bódéját vette meg, hogy örömet szerezzen nekik.

Az „Aki kér, annak adj!” szabadsága

II. János Pál pápa tanítja a Veritatis Splendor kezdetű enciklikában, hogy a krisztusi felhívás: „menj, add el, amid van, s árát oszd ki a szegényeknek” valamint az ígéret, hogy „így kincsed lesz a mennyben” mindenkire vonatkozik, mert a radikális szeretet készségét igényli. Aquinoi Szent Tamás emlékeztet, hogy egyetlen parancs van: szeress egész lényeddel. Ez alól senki sincs fölmentve. A szeretet nem merülhet ki az előírások minimum teljesítésében, hanem nagylelkűsége készlet, vagyis az evangéliumi tanácsok útjára indít. Nincs senki, akinek ne kellene elkerülnie a javak halmozását, akinek ne kellene bizalommal ráhagyatkoznia a Gondviselésre, s akinek javait ne kellene megosztani a szűkölködő testvérrel. Ez pedig egyre gyakrabban arra készítet minket, hogy valamitől elszakadjunk vagy valamiről lemondjunk, még pedig nem csupán a feleslegesről. Aki szent akar lenni, azaz üdvözülni akar (a gazdag ifjú is ezt kérdezi: „mit tegyek, hogy üdvözüljek?”), annak élnie kell az evangéliumi tanácsokat, mégpedig olyan mértékben, ahogyan a Szentlélek erre indítja, hivatásbeli állapotának megfelelően. Azt, hogy meghaladtuk a törvényekre épülő őszövétséget, épp a tanácsok szerinti életformánkkal igazolhatjuk. **Nem fakultatívan választhatóak vagy tanácsoltak tehát a szegénység, tisztaság, engedelmesség, hanem üdvösségünk múlik rajta**, hisz az nem más, mint a szegény, tiszta, engedelmes Jézus életében való részesedés. Sajnos mi sokszor az őszövétségi emberek szintjét sem érjük el, akik mindenükből, termésük legjavából tizedet adtak az Úrnak. Az alapoknál kell tehát kezdenünk. Zsebpénzedből minden hónapban **tegyél félre egy tizedrészt az Úrnak!** Ha a pénzed nem gyűjtögeted magadnak, hanem szeretsz vele, akkor **a szíved folyamatosan a mennyben tarthatod**. Hogy hol van most a szíved, mihez tapadt hozzá, azt az mutatja meg, mire költöd a pénzed, mivel töltöd az időd, mire fordítod erőfeszítéseidet. Ha nem Istenre és a szeretetre, akkor szétrohadó látszat értékhez tapad a szíved, s folyamatosan a pokolban tartod, még ha nem is nyilvánvaló. Mára, mivel az emberek, még a vallásos hívők is csak addig vallásosak, amíg a pénztárcájukba nem markol a hitük, s a keresztények még annyi áldozatot sem hoznak sokszor hitükért, mint egy gyenge izraelita, az Egyházmegyénk mindössze 1%-ot kér egyházi adóként. Persze Jézus Krisztus óta tudjuk, hogy Istennek nemcsak egy résszel, hanem önmagunkkal tartozunk és mindazzal, ami a miénk. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy Jézust meghívjuk, hogy legyen az Úr az anyagi javaink felett is és a Szentlélek pedig legyen a vezetőnk a tulajdonunk és a pénz helyes felhasználásában. **Hívd meg a mai napon Jézust, hogy legyen Úr az anyagiak felett az életedben** és kezd el legalább azt gyakorolni, hogy a zsebpénzed tizedrészét tedd félre Istennek, amit az Egyháznak és a szegényeknek ajándékozol. A tizeden felül az őszövétségi ember gyakorolta az alamizsnálkodást is: „Vagyonodból fiam, adj alamizsnát, és sohase fordítsd el arcodat a szegénytől, s akkor Isten sem fordítja el arcát tőled...” (Tób 4,5). Vajon innen nézve jelenlegi gazdasági válságunk, nem Istennel szembeni szűkkeblűségünk következménye inkább, mint felelős vezetőink és idegenek rablóérdekeinek keserű gyümölcse. „Ne félj a kevésből is adni alamizsnát: szép kincset helyezel el így az ínséges napokra, mert az alamizsna megment a haláltól és nem engedi, hogy a sötétségbe kerülj” (Tób 4,5-11). A tized és az alamizsna gyakorlata spirituális erő, mely biztosítja Isten áldását és magával hozza az egyéni és kollektív testi-lelki jólétet (ami nem azonos a mai „jóléti”-nek nevezett társadalom habzsolásával, ahol mindenünk megvan, s mégis tele vagyunk lelki beteggel – inkább a szükségesekekkel párosuló harmonikus megelégedettséget jelenti). Ha időnket, erőfeszítéseinket, elkötelezettségünket nem elsősorban Isten országára fordítjuk, akkor idegen Istent imádunk, a pénz, a munka, a „saját célok” istenét: „Rajtam kívül más isteneid ne legyenek!” (MTörv 5,7). Mennyi időt fordítasz dolgaidra? Sokszor az új telefon megismerésére több időt szánunk, mint Isten ígéjére. „Nem szolgálhattok két Úrnak, az Istennek és a Mammonnak” (Mt 6,24) A pénz csak eszköz lehet, nem cél. **Arra használjuk, hogy szeressünk vele!** „Szereztek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy amikor az elmúlik, befogadjanak titeket az örök hajlékokba” (Lk 16,9-13). **Örök jövőnket biztosíthatjuk vele.**

Néhány tipp még a tábor idejére vagy az elkövetkezendőkre

Pazarlás – stop; Természet védelme – energiatakarékosság (pl. leoltom a lámpát), környezettudatos magatartás (nem szemetelek, műanyag üvegeket, szatyrokat nem halmozok). Ne gyűjts tárgyakat, s amitől lehet szabadulj meg (pl. nem használt ruhák, ajándékok). Határozd el, hogy egy évig nem veszel új ruhát. Kevesebbet, de tartalmasabban beszélj! A tábor idejére cserélj valamit valakivel (pl. ruhát), oszd meg, ami a tiéd (gondolataidat, idődet, dugi kajádat), hisz a javakat közösségi használatra kapjuk Isten országában (ami az enyém, az a tiéd is), s a táborban az Országban akarunk élni. A szegények perselyére vagy egyéb jótékony célra, tedd félre a zsebpénzed egy részét. Dolgozz keményen, amiben tudsz, segíts, szolgálj! A szegénység a gyakorlatban azt jelenti, hogy szerények az igényeink és törekszünk egyszerűen élni. Határozd el, hogy nem a világ anyagi igényei alapján fogsz gyermekeket vállalni, hanem Isten akarata szerint kész leszel vállalni akár a tisztas szegénységet is.

Mit nehéz kölcsön adnod? Hogyan oszthatnád meg fizikai és lelki javaidat jobban a táborban és azután?

Használhatják-e a dolgaidat mások? Miben hat rád a versenyfogyasztás és a divat?

Neked mi az igazi kincsöd, mire költesz, mire nem sajnálsz pénzt, időt és energiát fordítani (pl. sport-siker, tanulmányi-siker, szerelem, haverok, számítógép stb.)?

Mit tekintesz életcélnak?

Te mit fogadsz meg a tábor idejére, s azutánra azért, hogy Isten országa szegényeinek boldogságát megéld?

3. téma

A tisztaság = szeretet

A nap védőszentje: Árpádházi Szent Erzsébet

A tisztaság a nagyobb szeretet forrása

Isten úgy teremtette meg a szexualitást, mint egy magasba vivő utat, mint egy ajándékozási lehetőséget. „Dicsőítsétek meg tehát Istent testetekben” (1Kor 6,20). Az emberi test Isten dicsőségéért van, és ezt a dicsőséget valósítja meg akkor, amikor a szexualitást az Isten akaratának való engedelmséggel éli meg, akár szűzként, akár házasként. Van testi tisztaság, de van szívbéli tisztaság is, amely nemcsak a gonosztettektől riaszt vissza, hanem a vágyaktól és a rossz gondolatoktól is: „aki bűnös kívánsággal asszonyra néz, szívében házasságtörést követ el vele” (Mt 5,27-28). A **tekintet és a gondolatok tisztasága** növeli a szeretetet és a tiszteletet az emberi kapcsolatokban. Egymást nem szexuális objektumként fürkészzük többé, tekintetünkkel lelegetve a másikat, hanem szeretetünk megajándékozottjaként szemléljük. Csak a tiszta tekintet látja meg az Istent mindenben és mindenki: **„BOLDOGOK A TISZTA SZÍVŰEK, ŐK MEGLÁTJÁK AZ ISTENT”**. A tisztátalan szemeket Szent Ferenc a következő példázattal szokta megbolyegetni:

Egyszer egy hatalmas király egymás után két követet küldött a királynéhez. Megjött az első, és csak a királyné szavait ismételte el, minthogy szemei mértéktartók voltak, és nem kalandoztak ide-oda. Azután megjött a másik is, és miután kevés szóval elmondta az üzenetet, hosszú dicsőímszövegbe kezdett a királyné szépségéről. "Valóban, uram, a világ legszebb asszonyát láttam; boldog az, aki őt magának mondhatja." A király azonban így támadt rá: "Hitvány szolga, az én jegyesemre merted vetni tisztátalan szemeidet? Minden bizonnyal magadnak akartad megszerezni, hogy ilyen tüzesen szemügyre vetted." És azonnal megparancsolta, hívják vissza az első követet is. "Mit gondolsz te a királynéről?" - kérdezte tőle. "A legjobb véleménnyel vagyok felőle - felelte ő -, mert lám, figyelemmel meghallgatott, és bölcsen válaszolt." "No, és a szépségéről mit tartasz?" "Uram - felelte a követ -, annak megítélése terád tartozik; az én feladatom egyedül az üzenet átadása volt." Erre a király a következő ítéletet hozta: "Te, akinek tiszta a szemed és még tisztább a tested, maradj továbbra is palotámban, ez ellenben távozzék tőlem, nehogy beszennyezze hálótermemet."

A **szív** tisztaságát visszaszerezheti az is, aki biológiailag elveszítette szüzességét. A szív tisztasága már nemcsak a testiséggel függ össze, hanem egész személyiségünk meghatározója: „Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent”. „Tiszta az, akinek egyetlen ragaszkodása van: Isten” (Chiara Lubich). A tiszta szívűség a szerető-képességünkkel függ össze. Azt jelenti, hogy anélkül képes szeretni valaki, hogy birtokolni, használni, élvezni akarná a másikat, hogy nem akar mást, mint ajándékozni. A tiszta szívűség végül szeretetünk **tiszta indítékait** jelenti, hogy hátsó szándék nélkül, minden egyéni érdeket félre téve, feltétel nélkül szeretünk. Isten szeretete Agapé, ezért Istent csak ott láthatjuk meg, ahol **feltétel nélküli szeretettel** találkozunk. A tisztaság és a szeretet alapvető és elválaszthatatlan értékek a keresztény életében. Tévedés tehát azt mondani, hogy: „miért lenne a szex bűn, amikor nekem is jó, neki is jó”, mert ez egyrészt önzés a harmadikkal szemben, aki ebből születhet - még hozzá megkérdése nélkül, hogy szeretne-e egy olyan kapcsolatból születni, ami még nem házasság, ahol őt nem várták, hisz csak élvezkedni akartak, másrészt visszaélés a testünkkel, Krisztus testének megszenteltetésével. A két erény összefügg: hogyan ajándékozhatom oda magamat, ha nem vagyok ura magamnak, ha szenvedélyeim rabszolgája vagyok? Egyébként a házastársak közötti harmonikus szexuális élet kulcsa is az, hogy kizárólag ajándékozással és soha nem pusztán ösztön kielégülésre használjuk a szexet a házasságban. „A házasság pedig legyen tiszta” – írja Szent Pál.

Az Újszövetség gyakran kapcsolatba hozza még a tisztaságot az **imával**. A tisztaság nemcsak a felebaráttal való harmonikus kapcsolatra készít fel, hanem **az Istennel való bensőséges kapcsolatra** is és fordítva. Ha Pál a házasságokhoz azt tanácsolja, hogy olykor tartózkodjanak az intim kapcsolattól (amely egyébként szent és Istennek tetsző), hogy az „imádságnak” éljenek (1Kor 7,5), mit mondjunk a rendezetlen szexuális kapcsolatokról? Ezek általában lehetetlenné teszik az imádságot. Nem szolgálhattok egyszerre két úrnak”. Nem állhat Isten szolgálatában az, aki a paráznaság szolgája, s az is akar maradni. „Azt kívánom – írja Pál apostol -, hogy a férfiak mindenütt tiszta szívvel emeljék imára kezüket”. „Ha a lélek ellanyhul – mondja Szent Ferenc – és a kegyelem fokozatosan kihűl, akkor a test és vér szükségképpen a maga javát keresi. Mert mi következhet azután, ha a lélek nem találja gyönyörűségét, mint az, hogy a test kezdi keresni a magát”. Figyeld meg, amikor az érzékiség erősödik az életedben, akkor az ima mindig elmarad és lanyhul. Szentlélekkel kell töltekeznünk, ha nem akarunk testies emberek lenni. A Szűz Anya is erre tanítja a gyerekeket: „Imádkozzatok, imádkozzatok, imádkozzatok! Míg az imádság örömmé nem válik bennetek!”. Kell, hogy gyönyörűséget találjunk a lelki életben, még ha vannak a hűségnek száraz időszakai is. Szent Ferenc az Intelmekben ezt írja: „*Igazán tisztaszívűek azok, akik a földieket megvetik, az égieket keresik és nem szűnnek meg tiszta szívvel és lélekkel imádni és szemlélni az Urat, az élő és igaz Istent*”. Végül van a **beszéd** tisztasága,

amelynek az a lényege, hogy tartózkodunk a trágár, szemérmetlen és közönséges szavaktól és témáktól. A tisztaság a Szentlélek gyümölcsei közé tartozik (Ef 5,9), azt jelenti, hogy szeretetünket tisztogatjuk minden rendetlen ragaszkodástól mindahhoz, ami nem Isten. Az élvezkedésben és szemérmetlenségben ugyanis nincs Isten. Ott önzés van.

A tisztaság annyi mint nemet mondani az önzésnek és igent mondani a szeretetnek. Hozzá kell szoknunk ahhoz, hogy minden dolgot Istenben lássunk és szeressünk, mert benne mindezek szépek és épek. A másik teste, a szexualitás szép. Mi vagyunk azok, akik csúnyává tesszük azokat, amikor visszaélünk velük.

A Szentlélek ajándékozza a tisztaságot, és a tisztaság a Szentlelket, Krisztus „jó illatát” ajándékozza, míg a szemérmetlenség a halál illatát. A Római Birodalomban két olyan dolog volt, amiről a pogányok megismerték a keresztényeket az egyik, hogy „nézzétek, hogy szeretik egymást”, a másik a tisztaság. Egy első századi író írja róluk: „Ugyanúgy házasodnak, mint mindenki más, de magzataikat nem hajtják el. Közös az asztaluk, de nem közös az ágyuk; testben élnek, de nem a test szerint” (Levél Diognétoszhoz 5,5). Ma egy szexmániás társadalomban élünk. Azért vértelen a keresztények tanúságtétele, mert megfertőződünk és életvitelünk alig üt el a világtól. Veszélyes dolog Szodomában és Gomorrában élni! Lótnak menekülnie kellett, hogy megszabaduljon. Ez a kivonulás a bűn világából akkor könnyebb, ha van elkötelezett keresztényekből álló közösségem, ahol támogatjuk egymást a tisztaság útján, s keresem az olyan fiatalokat, akik ezt így gondolják. Ilyen törekvés Magyarországon pl. a tiszta szívek mozgalma, s a rendszeres imaestek a tisztaságért.

Ha két kis csoportos beszélgetésre van lehetőség, akkor mindkettőt át lehet beszélni, ha nem, akkor csak az első kérdéskört:

Kérdések 1: Mit jelent a világ számára a szerelem? Mit jelent számodra a tiszta szerelem? Mit jelent Krisztus számára? Mit jelent a tisztaság az öltözködésben? Mit jelent a szemek tisztasága és mit jelent a tisztaság az együtt-járásban? Milyen magatartásformákkal találkozol a világban, amelyek szemben állnak a keresztény tisztasággal, a helyes házassági felkészüléssel? Melyek azok a területek, ahol egy mai fiatal és téged megpróbálnak elterelni egy helyes diákszerlemtől vagy egy helyes házasságra készüléstől? Hogyan győződ le a kísértéseket? Adj tippeket! (szemérmetlen gondolatok, nézés /+filmek, képek, internet/, érintés, gerjedelem terén), Hogyan lehetsz te a helyes, krisztusi házasságra készülés tanúja társaid körében? Volt e alkalom, hogy kiálltál a tisztaság mellett? (Hogyan képzeled el felnőtt életedben a tisztaságot?) Mit jelent számodra az intimitás, mit vársz egy párkapcsolattól?
Imádkozz leendő házastársadért!

Kérdések 2: A házassági felkészülés nem a jegyesoktatással kezdődik, hanem most. Ajándék vagy. Milyen ajándékot szeretnél készíteni annak, akié leszel a házasságban? Felbontott, többször használt, tartalmatlan ajándékot, vagy olyat, ami érintetlen, tiszta és belsőleg gazdaggá formált, tartalmas. Írjátok fel egy lapra: JÓ HÁZASSÁG – ROSSZ HÁZASSÁG, s e címek alá, hogy mi jellemzi a jó és a rossz házasságot? majd írjátok fel: A JÓ HÁZASSÁGI FELKÉSZÜLÉS FELTÉTELEI. Melyek azok az értékek, tulajdonságok, amelyek jóvá teszik a házasságot? Mennyiben járul hozzá ehhez a keresztény élet? Melyek azok az adottságok, tulajdonságok, amelyek miatt egy házasság felbomlik? Melyek a jó házassági készülés feltételei? Milyenné kell ehhez formálnod **most** magadat és a másik nemhez való kapcsolatodat? Mit kell ezért ma megtenned? Hogy lehetnél napról napra nagyobb ajándék?

KIEGÉSZÍTÉS

Miért várj a szexszel a házasságig?

„S:” - fiatalok saját vallomásait rövidíti

Az ifjúsági táborban az alap-előadásban ez a rész lehetőleg hangozzon el, legalábbis a vastaggal kiemelt részek, mert a korosztálynak megfelelően kellően konkrét.

A házasságig megőrzött tisztaság nem specifikusan keresztény gondolat, hanem emberi természetünkbe, közösségi voltunkba beleírt törvényszerűség, amit más kultúrák is fölfedeztek. Pl. nemrégiben a kínai egyetemisták több mint 80 %-a szűzen ment férjhez. Mára a média és a globalizáció hatására kevesebb, mint 20 %. Az asszony frigiddé válhat, (azaz képtelenné a házassáletté) a félelemtől: ha meg tudja, hogy férje megcsalta vagy másokkal is volt kapcsolata ő előtte: „ha most a férjemmel szeretkezem az olyan, mintha azzal a nővel közösnél, akivel ő feküdt le – vagy még mindenkivel akivel ő érintkezett az utóbbi 7-8 évben”. Egy egészen újfajta herpesz terjedt el az országban, ami tünetmentes, az ember nem is tudja, hogy elkapta nincsenek kiütések viszont tovább lehet adni. Az ember igazán biztos akkor lehet abban, hogy elkapta ha nyomorék gyereke születik. Egy keresztény fiú mondja: "Krisztus követője vagyok, életemben először cselekedtem ilyesmit, hogy lefeküdtem egy lánnyal. Herpeszes lettem a lánytól, fog engem még valaha valaki is szeretni".

A Denver Post munkatársa Erich Zorn írja egyik cikkében: „a fiataloknak intimitásra és elfogadottságra van szükségük és az érzelmi, valamint az intellektuális oldalt kihagyva a szexszel próbálkoznak. Én azt mondom nekik, hogy először barátságokat és az intimitás egyéb formáit kell kialakítani, mert a szex sokkal jobb lesz, ha addig várnak vele”. A házasság szerető elkötelezettségén kívül a legtöbb szexuális kapcsolat azonban csak nagyon kevés valódi szeretet vagy bensőséget hordoz. Rollo May pszichológus szerint "Túl sokat használják a testet a lelki bensőség pótszereként. Sokkal könnyebb valakivel ágyba bújni, mint megosztani vele félelmeinket, aggodalmainkat, reményeinket, mindazt ami az ember lelki életében zajlik. Mivel a testet mintegy ütközőnek használjuk, a bensőségesség rövidre záródik és sohasem válik valódi intimitássá”.

Nagyon sok fiatal azért osztja meg a másikkal a testét újra meg újra, mert önmagát nem tudja megosztani. Egy tizenéves bakfis lány, aki váltogatta a férfiakat, rossz helyen keresve az intimitást így foglalja össze fájdalmas tapasztalatát: „**sokkal könnyebb a bugyit letolni, mint a lelket feltárni**”. Az igaz intimitást azt jelenti, hogy az elutasítás félelme nélkül képesek vagyunk levenni minden álarcot és jelmezt, hogy önmagunkért ismerjenek és szeressenek bennünket. Sok fiatal a valódi intimitást összekeveri a szexszel.

S - Valaha úgy kerestem az intimitást, hogy ráakaszkodtam egy „különleges valakire”, mert úgy éreztem, amíg az ő szeretetét és helyeslését bírom, addig minden rendben van. Mégis általában nagy volt az ár... a testem. A büntetésem pedig az, hogy olcsónak, elhasználtként és bűnösnek éreztem magam. Arra gondoltam, lesz-e valaha majd valaki, aki úgy szeret és úgy fogad el, hogy nem kér érte cserébe semmit. Mivel először Istennel éltem át bensőséges szerető viszonyt, most már képes vagyok arra, hogy tartós kapcsolatokat létesítsek a körülöttem levő emberekkel is. Azt is tudom, hogy

amikor férjhez megyek és a nemiséget a maga helyén élvezhetem majd, a nemi életem nem közepszerű, hanem kiváló lesz, mert Isten ezt kívánja azoknak, akik őt választják: a kiválóságot életük minden területén.

S – a testi kapcsolat a következőképpen halad előre: kézfogás, ölekezés, csókolózás, francia csók, petting, és végül a közösülés. Olyan ez, mint a kábítószer vagy az alkohol: minden egyes alkalommal egy kicsivel többre van szüksége az embernek ahhoz, hogy belője magát.

Az a lány, aki nem nevei ki magának a megtartóztató férjet, az a házasságban meg is érdemli, amit kapni fog. A legtöbb nőt a saját férje erőszakolja meg. Az 1Tessz 4,3-6-ban ezt olvashatjuk: *"Az az Isten akarata, hogy megszentelődjete: hogy tartózkodjatok a paráznságtól, hogy mindenki szentségben tudjon élni feleségével, nem a kívánság szenvedélyével, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent; és hogy senki túlkapasra ne vemedjék, és ne csalja meg testvérét semmiféle ügyben".*

Ha pl. egy lány azt tapasztalja, hogy őt testileg felizgatja, ha a barátja fogja a kezét, őszintén meg kell mondania a fiúnak, hogy ilyesmit nem akar csinálni. Ha mindketten valóban igazodni akarnak Isten normáihoz, és valóban szeretik egymást, akkor a fiú tiszteletben tartja a lány óhaját, és nem próbálja szándékosan izgalomba hozni azzal, hogy megfogja a kezét. Ha viszont mégis próbálkozik, akkor manipulálja a lányt, és a kapcsolatban a bizalom máris csorbat szenved. Akik olyan családban nőttek fel, ahol korlátozott volt a fizikai érintkezés azok az ölelést testileg izgatónak találhatják. A korai randevúzás, korai nemi élethez vezethet. A társadalomban eluralkodó tévhit, hogy a nemi élet természetes és hogy alapvető szükséglete az embernek, és a tisztaság pedig természetellenes elfojtás. Nézzünk a mélyére!

Ha a szexuális kielégülés szükséglet lenne, akkor olyan szükségletnek kellene tekintenünk, mint az evést vagy ivást, vagy éppen a kakilást. Ebben az esetben viszont a másik személy, aki ehhez hozzájárul, csupán valaki szükségletét kielégítő eszközként jelenik meg, és ezzel önmagát lealacsonyítja. A személy az ösztön-kielégülés tárgyaként jelenik meg. Egy szükséglet kielégítését szolgáló eszközként. Nem állatok vagyunk, akik gondolkodás nélkül engedelmeskednek ösztönös késztetéseiknek. Isten a szexet nem csupán testi interakciónak szánta, hanem az állandóan elkötelezett szeretet kifejezésének. A szerelem/szeretet nem csupán érzés. A szeretet elsősorban akarati cselekvés, döntés, amely szerint egy másik egyén jólétét és boldogságát a magunkénál fontosabbnak tartjuk. Mivel a nemi érintkezés a szeretet cselekedete, nem pedig ösztönös reagálás, legfontosabb nemi szervünk nem az őv alatt található, hanem az elménk az, ugyanis ott hozzuk a döntéseinket. A szex nem annyira hajtóerő, mint inkább vágy, mivel feltételes. Nemet is tudunk mondani. Ha megtöltjük elménket a nemiséggel kapcsolatos istentelen gondolatokkal, döntéseink e gondolatokat fogják tükrözni. **Ha a házasságon kívüli nemi élet természetes, akkor az AIDS is az,** a hűtlenség miatti válás is az. Akkor az is természetes, hogy a saját kielégülésünkhöz másokat használunk fel és alacsonyítunk le. Ha ezek viszont nem természetesek, akkor a házasság nélküli nemi élet természetellenes és helytelen. Mivel van elménk, magunk eldönthetjük mi a helyes. Isten úgy teremtette meg az embert, hogy van értelmi, akarati élete és érzelmi, ösztönös élete. Az válik Isten képére hasonlatos emberré, akit értelmi-akarati döntései vezetnek, és ennek szolgálatába tudja állítani érzelmi, ösztönös életét. Akit pedig érzelmi-ösztönös késztetéseinek vezetnek, és ahhoz formálja értelmi, akarati döntéseit, állásfoglalásait, az állandóan ingadozó, változó ösztöneinek, érzéseinek lesz a kiszolgáltatottja és éppen ezért képtelenné válik a szeretetre, ami nem hangulaton és pillanatnyi érzéseken alapul, amit nem urálhatunk. Nemi segítség nélkül a legtöbb házasság, még az apró-cseprő bosszúságokat sem tudná túlélni. Isten tudta, hogy a házasságnak szükségük lesz egy kis segítségre, hogy házások maradjanak. A szex elhomályosítja a látásukat, hogy ne lássák egészen a bosszúságokat. A szex kötődést hoz létre. Ennek biológiai alapja is van, az oxitocin nevű hormon, amit az agy termel szexuális izgalmi állapotban (nemcsak a közösüléskor, ezért ne játssz a másik testével!). A nők agya szüléskor és szoptatáskor is termeli, egyébként nincs igazán logikus ok arra, hogy szeresse ezt a kis teremtményt, aki fel fogja emésztetni összes idejét. A kötődés-hormon erős érzelmi ragaszkodást hoz létre logikus magyarázat nélkül, ezért olyan nehéz szakítani egy olyan kapcsolattal, ahol testileg túl közel kerültek házasság előtt, még ha mindketten látják is, hogy reménytelen és értelmetlen folytatni. A másik veszély a rózsaszín felhő, hogy észre sem veszik, hogy nem ő lesz a megfelelő személy arra, hogy házasságot kössék vele, s így rossz házassági döntést hoznak. Ezért is kerül a testi gyengédség felizgalással járó jeleit is, ne csak a közösülést, hiszen azok a házastársi aktus szexuális előjátékához tartoznak, nem a párkapcsolathoz, s mert annak során is termelődik bizonyos mennyiségű kötődés-hormon (oxitocin). A szexualitás a házasságon belül egy olyan érzelmi-ösztönös többletet, lendítő erőt ad a házasságnak, ami az értelmi, akarati döntést támogatja még a nehézségek idején is, hogy azt könnyebb legyen megtartani. Házasságon kívül pedig egymáshoz ragasztja azt, amit értelmi-akarati józan belátásunk szerint nem szabadna. A nemi kapcsolat útján létrejött érzelmi kötődés is nagyon erős, akárcsak az "anya-gyermek" kötődés, szinte "lehetetlen" elszakítani (egy életre elkísér), mert a szex az "örökké" nyelvét beszéli. Csodálatos öserő. Ne játszd vele! **Az ember teste nem tudja, hogy házas-e vagy sem. Ezt a józan elméjének kell tudnia.** A házastársi szeretet azt jelenti: döntöttem melletted. Nem a testem vezet, amelyik nem tudja, hogy már házas vagyok-e vagy sem. A szex és az amerikai tizenéves c. tanulmány szerint arra a kérdésre, hogy mennyire élvezte a közösülést a fiúk 53 %-a, a lányok 45 %-a válaszolta, nagyon. A szex az a kábítószer, amely néhány pillanatra megszabadítja őket az érzelmi ürességtől. Jólesik. A leeresztés, a fokozódó fájdalom, a félelem, a bizonytalanság később mind megérkezik, de ami most van, az jólesik. Az újságokban a legtöbb főcímhöz oda lehetne biggyeszteni azt, hogy jólesik. Pl. **minden második sportoló drogokon él. Jólesik. A gyújtogató lángot vetett a szállodára. Jólesett. A tüntetők összecsaptak a rendőrséggel. Jólesett. Az egyetemista megerőszakolta a barátnőjét. Jólesett.** Sok olyan következménnyel kell majd szembenézned, amelyről az érzéseid nem is álmodnak. Amire az ember pillanatnyilag vágyik az jónak és élvezetesnek tűnhet, de a következmények már nem azok.

Példabeszédek 20,17: *„Éltek az embernek a hazugsággal szerzett kenyér, de végül kavicsal lesz tele a szája”.*

S – Egyre erősödött a kényszer, hogy jó jegyeim legyenek, hogy bekerüljek a csapatba.

A teljesítendő dolgok körébe bekerül a szex is, hogy a fiatal érezze, valamit jól csinált, valami neki is sikerült.

Amikor az érzelmi és értelmi nyomások fokozódnak a feszültséget a szex segítségével próbálják néhányan megoldani, mert az azonnali kielégülés-érzetet tud nyújtani. Persze csak rövid távon oldja a feszültségeket. A stressz elől a szex segítségével menekülni éretlenségre vall. Csakúgy, mint az, hogyha valaki a stressz hatására erősen italozik. Vannak olyan lányok, akik annyira elégedetlenek magukkal, és annyira úgy érzik, hogy nem szereti őket senki, hogy szándékosan gyereket akarnak, olyan gyereket, akit szerethetnek, és aki majd viszonzszereti őket. A tizenéves nemi érintkezés legtöbbször elvárt következményekért történik. Van, aki azt reméli, hogy népszerű lesz, a másik azt, hogy így megtarthatja a barátját, a harmadik azt hiszi ettől felnőtt lesz. A negyedik azt, hogy ettől majd jobban érzi magát. Vagy azt reméli, hogy teherbe esik és egy bizonyos fiú elveszi őt feleségül. Sokan azért követnek el mindent és alakítanak ki szexuális kapcsolatot, csak, **hogy ne lógjanak ki a sorból.** A tizenévesek a fejükbe vették, hogy **mindenki más csinálja**, és ők sem akarnak kimaradni. Akik körülnéznek és azt hiszik, hogy mindenki csinálja, nem jó helyre néznek. Vannak, akik nem hódolnak be a világ által megkívánt normáknak és nem hagyják magukat eltaposni. Azok közül pedig akik csinálják nem mindenki találja a nemi életet olyan romantikusnak, mint amilyennek a filmekben mutatják. A legtöbbben lelnek benne pillanatnyi izgalmat, de házasságon kívül sohasem végződik kielégítő módon. Néhány lány számára ráadásul a közösülés testileg is fájdalmas folyamat. Önmagukról alkotott képük meggyengül és megerősítéséhez a másik helyeslésére van szükségük.

S – én viszont nem vagyok mindenki, én én vagyok, különben sem hiszem el, hogy mindenki csinálja. **Én nem akarok olyasmit, ami mindenkinek van, nincs szükségem nemi betegségre, válásra, széthullott családra,** az egyik szülőtől a másikhoz ide-oda dobált gyerekekre.

A Pszichology Today-ban közzétett tanulmány, amely sikeres és hosszán tartó házasságokat vizsgált, megállapította, hogy a szex a boldog házassághoz szükséges tényezők között meglehetősen hátul van. A sikeres házasságban élők kevesebb, mint 10 %-a tartja a jó szexuális kapcsolatot fontosnak a házassága szempontjából. A két legfontosabb okot tartották a tartós házasság feltételeinek, az első a párom a legjobb barátom, a másik a páromat szeretem, mint embert. A házasság megőrzött tisztaság nagy szabadságot és elfogadottságot jelent, nem kell szakértőnek lenniük a nászútjukon, hiszen bevallottan amatőrök. Az élet közös kezdetében az egyik nagy élvezet a szex közös felfedezése, egymás vezetése és segítése. Ez rendkívül erős köteleket hoz létre a házasságban, mivel nagyobb mértékben, mint az életükben majd bármit, bármikor, ezt együtt csinálják. Erre pedig érdemes várni. **A házasságon kívül nincs biztonság, és mindig ott van az elvesztés félelme miatti szorongás.** Lehet, hogy van szóbeli ígéret, de ha az egyik partner nem

hajlandó az ígéretet házasság útján véglegesíteni, akkor csak üres szó marad. Az elkötelezettség nélküli nemi érintkezés kikerüli az elfogadás, a biztonság és a fontosság állomásait is. Egyenesen teljesítményalapra helyezi a partnert.

1. Tévhit: Ki kell próbálni, hogy megtudjuk, összeillünk-e?

Dr. Joyce Brothers tanulmányában bizonyítja, hogy a házasság előtti együttélés során szerzett tapasztalatok nem osztanak vagy szoroznak a házasság sikeressége szempontjából. Mi több negatív hatással is lehet az utána következő házasság minőségére. Az eredmények szerint **a házasság előtt is együtt élő párok nagyobb valószínűséggel vitatkoznak** olyasmiken, mint a pihenés, a pénzügyek és gyakrabban váltak el, mint azok, akik a házasság előtt nem éltek együtt. Egy floridai egyetemen készült tanulmány szerint, akik a házasság előtt együtt éltek „**mind a házastársi kommunikáció látható minősége, mind pedig a házastársi elégedettség szempontjából gyengébb szintet mutatnak**”. A házasság előtt együtt élő párok a jelek szerint nem közlik egymással mélyen gyökerező meggyőződésüket, gondolataikat vagy félelmeiket. Az együtt élő párok gyakran elrejtik egymás elől igazi énjük fontos oldalait azért, hogy fenntartsák kapcsolatukat”. Feltárulkozik az én jó oldala a rossz én azonban rejtve marad. Az együtt élő párok nem merik közelebbről szemügyre venni a problémáikat, nehogy a véleménykülönbségeik ártsanak a kapcsolatuknak. A párjuk lehet, hogy elköltözik ha jelentékeny különbségek adódnak, hiszen egy együttélésből sokkal könnyebb kilépni, mint egy házasságból. Nincs a válással járó költséges herce-hurca, hanem az ember egyszerűen odébball. Az együtt élő helyzetekben a pároknak nem kell szembenézniük olyan közös döntésekkel sem, amelyeket a házaspárok nem kerülhetnek el. A pénz vagy az egyiké vagy a másiké nem pedig a miénk, ezért nem annyira fontos, hogy ki mire költi el a pénzét, a saját pénzét. A társ rokonsága ritkán okoz problémát az együttélés során, gyakran helytelenítik a dolgot, és távol tartják magukat a pártól. A rokonság csak a házasság után tört be az életükbe és okoz nézeteltéréseket. Az együttélések általában nem számolnak a gyerekekkel, akik olyan alkalmazkodást és áldozatot kívánnak, amilyeneket bizonyos kapcsolatok nem tudnak elviselni. Ha problémák vannak a szexuális alkalmazkodással az együttélésben a pár valamelyik tagja könnyedén kereshet szexuális kielégülést a kapcsolaton kívül. Tulajdonképpen semmi sem szorítja ténylegesen arra a párt, hogy együtt igyekezzenek megoldani szexuális problémáikat. **Az együtt élő párok szakításának fő okát a szexuális problémák vagy az elégedetlenség jelenti.**

S - De mi lesz, ha nem jövünk ki szexuálisan? Nem lenne jobb erről meggyőződni. A válasz egyszerű: a férfi és a nő teste egyesülésre teremtetett. Nem létezik, hogy ne felelnének meg egymásnak. De mi van, ha a partnerem így szereti a szexet én meg úgy? A nemi élet a házasság többi részéhez hasonlóan olyasmi, amibe belenő az ember. Mindkét félnek tanulnia kell. Ha az ember valóban szereti a férjét, feleségét, akkor úgy igyekszik tenni, hogy örömet szerezzen neki és viszont. Megtanulják és megmondják egymásnak, mit szeretnek és mit nem. Ez nem olyan, mint a TV képernyőjén látható szenvedély, ahol minden pár egyszerűen extázisban van. Ez sokkal jobb annál, bensőségesen megismerik egymást, és közben remekül érzik magukat.

Sokan kipróbálták a házasság előtt, és mégis elrontották az életüket. Azt hogy szexuálisan összeillenek más, mint hogy az egész életük összeillik. Aztán rájönnek, hogy **a jó szex nem jelent jó kapcsolatot is, viszont a rossz kapcsolat igen gyorsan rossz szexhez vezethet**. Szex következtében hamis jóérzés alakulhat ki bennük, egyfajta szimbiózisban és rózsaszín felhőben látják egymást, mintha minden rendben lenne, kötődnek egymáshoz. Figyelmen kívül hagyhatnak a kapcsolatban azonban egyéb olyan gyenge pontokat, amelyek problémát okozhatnak a házasság után. **Mivel mindkét fél tudja, hogy ez csak próba, mindketten előveszik legjobb viselkedésüket és hajlandók elviselni a másikban olyan vonásokat, amelyek tűrhetetlenek lennének, ha egy közös élet állna előttük.** A tények azt mutatják az együttélés, úgy tűnik, csak arra készíti elő az embert, hogy valamikor majd mással éljen. A jelek szerint igen kevés köze van a boldog házassághoz. Egy tanulmány, amely házasság előtt is együtt élő és házasságig egymásra váró párokat vizsgált, a házasság előtt együtt élő párok gyakrabban nem értettek egyet, mint a többiek. A legmeglepőbb az, hogy a szexszel kapcsolatban a házasság előtt is együtt élő pároknak gyakrabban eltért a véleményük. Az ember azt gondolná, hogy ezt az együttélés periódusa megoldotta, de a jelek szerint nem így van. Az ember gyakran hallja szeretjük egymást, elköteleztük magunkat egymás mellett, nincs szükségünk papírra, hogy ezt bizonyítsuk. Ha nincs különbség, akkor mégis miért ódzkodnak annyira ezek a párok, hogy hozzátegyenek még egy „apró jelképet” a teljes elkötelezettségükhöz? Ezzel a magatartásukkal elárulják, hogy tulajdonképpen nincsenek teljesen elkötelezve egymás mellett. Elkötelezettség nélkül az egyik vagy a másik fél egyszerűen lelép, ha valami probléma adódik. Az elkötelezettség esetén az ember nem menekül el, hanem megpróbálja megoldani. A házasság előtt együtt élő párok esetében a leggyakoribb probléma, hogy az egyik partner jobban elkötelezi magát, mint a másik és őt fenyegeti az a veszély, hogy súlyosan megsérül. Szeretlek ezért 60 %-ban elkötelezem magam mellette, az együtt élők nagy része lényegében ezt mondja. Nem pedig azt, hogy 100 %-ban mindent megteszek, hogy fenntartsam és megvédjem a kapcsolatunkat. Statisztika hogy **az együtt élők 75 %-a utóbb különválnak**. Egy lány aki együtt lakott a barátjával mesélte: „tudom, hogy vannak nőügyei. Ha házasok lennének nem is tűrném el”. Együttélés = aláírtok egy olyan szerződést amiben senki nem vállalt tulajdonképpen semmit. Ne lepődjete meg, ha valaki ezt megszegi. Egyik napról a másikra töled született gyermekeivel elmegy egy másik emberhez. Amikor a házasság előnyeihez a házasság elkötelezettsége nélkül akarnak hozzájutni, akkor ez csak személyes előnyök szerzése érdekében történhet. Pl. társaság, szexuális kielégülés, anyagi nyereség. Valamennyi az énré irányul. Semmi köztük sincs ahhoz, hogy adunk a másiknak a valamit, vagy a kapcsolat erősítéséhez. Tartós házasság titka az, hogy önmaga jellemét próbálja jobbra tenni, hogy megfelelő személlyé váljon valaki számára. "Feleségkész", "férjkész" állapotba kell kerülni.

2. Tévhit: senkinek sem esik bántódása

A tizenévesnek csak körül kell néznie az osztályában és máris láthatja a házasság előtti szex miatt felbomlott kapcsolatokat és érzelmi rombolást. A másik rombolás, hogy behódolnak a relativista gondolkodásnak és az abszolút jó és rossz normái helyett azt mondják: az a helyes cselekedet, amittől jól érzem magam vagy ami a számomra előnyös. A Ef 4-17,19-ben azt olvashatjuk: „*Többé nem élhetek úgy, ahogy a pogányok élnek, hiábavaló gondolkodásuk szerint. Elidegenedtek az Istennek tetsző élettől... ezért erkölcsi érzékükben eltompulva gátlástalanul mindenféle tisztátalan tevékenységre vetemedtek nyereségvágyukban*”.

A házasság előtti nemi érintkezés nem épít, hanem rombol, nem szeretetet mutat, hanem önzést és önközpontúságot, nem megtisztel, hanem kihasznál. Tehát mindazt megtestesíti, aminek az eljegyzésnek nem szabad lennie. Valójában nem Isten törvényét sértjük meg, hanem saját magunknak ártunk, ha ellene cselekszünk. Ha a felhőkarcolóból kiugrunk nem a gravitáció törvényét szegjük meg, hanem a nyakunkat törjük ki (Vance Havner).

Benjamin Franklin mondta „az aki a széllel szemben köpköd saját magát köpi szembe”. Azok, akik szerint a nászéjszaka érdekében van szükség egymás testének megismerésére, nemcsak annak az éjszakának az izgalmas felfedezésétől fosztják meg önmagukat, hanem elemi anatómiai ismereteket is figyelmen kívül hagynak. „**Legyenek nyugodtak – a szerkezet működik**” – felesleges előre kipróbálni (Tim Downs). Ha valaki elbukott visszaadhatja a kapcsolat irányítását Istennek, úgy, hogy egy darabig teljes mértékben tartózkodnak mindenféle testi érintéstől, vagy ha lehet egy darabig nem is találkoznak (legalább egy hónapig). Így újra épülhet a bizalom az egymás iránti tisztelet, a két fél elkezd bízni önmagában is, még a szexuális érintkezés következtében bizonytalanságot éreztek és nem volt valami fényes önmagukról kialakított képük sem, ezen az úton új önuralmat, felelősséget és méltóságot éreznek.

3. Téveszme: ennyivel tartozom neki

A szexszel soha senkinek sem tartozol.

Egy történet. Egy ember odamegy egy nőhöz és megkérdezi tőle lefeküdnie-e vele 1 millió dollárért. A nő azt feleli: le. Ezután azt kérdezte a férfi, egy tízesért is lefeküdné velem, dehogyan feküdnék, mit képzelsz prostituált vagyok, válaszolta felháborodva a nő. Ezt már tisztáztuk, felelt a férfi, most már csak az áron alkudoznak.

Bizonyos értelemben prostituálódunk, ha hagyjuk, hogy mások manipuláljanak bennünket. Megadjuk nekik, amit akarnak, hogy mi is megkapjuk, amit mi akarunk. Az olyan lány, akit a fiú rávesz a szexre, hogy azzal tartozik neki, a testét adja el azért, amit a kapcsolattól vár. Legyen az biztonság,

népszerűség, vagy a szerelem valamilyen halvány mása. Istent bántjuk meg akkor, amikor leromboljuk a tőle kapott méltóságunkat. Ha egy fiú úgy érzi muszáj testileg érintkeznie egy lánnyal, az a biztonságérzet hiányát mutatja. Számára a szexuális érintkezés a feltétele annak, hogy rendben legyen önmagával. Ha egy fiú arra utal, hogy a lány ezzel tartozik neki, ezzel bizonyítja, hogy kapni akar, nem pedig adni. Az olyan lány, aki ilyen áron eladja magát, nem érezheti nagyon értékesnek önmagát és ez tragikus, hiszen Isten annyiszor bizonyítja ennek ellenkezőjét.

5. téveszme: nincs visszaút

A fiatalok néha úgy érzik, hogy már mindent eltoltak és ezen nem lehet változtatni. Most már úgyis mindegy. Aki így gondolkodik lemondott Isten irgalmasságáról, pedig irgalmasságának a lényege, hogy bűnbánattal bármikor fordulhatunk hozzá, mindegy milyen messze tévelyegtünk el tőle. Ha tizlápésnyire eltávolodtunk Istentől, ő már kilenc lépést máris megtett felénk. A végső lépést azonban nekünk kell megtennünk. **A nemi élet folytatása gyakran azzal jár, hogy az ember elveszíti az önbecsülését.** Olcsónak, kihasználnak és Isten szeretetére méltatlannak érzi magát.

Egy lány egyszer azt mondta, ő úgy érzi nem lehet már Isten hasznára, mivel már nem szűz. Sokkal nehezebb volt önmagának megbocsátania, mint Isten irgalmasságát elfogadni. A megbánás nem érzést jelent, hogy érzem és minden tényezőjével belátom, hogy ez a dolog miért bűn, hanem a megbánás nem más, mint egyet érteni azzal, hogy a bűn az bűn. Minden magyarázkodás és az újra elkövetés szándéka nélkül. Nem azért gyónunk, mert tudjuk, hogy soha többé nem fogjuk elkövetni, hanem azért gyónunk, mert szükségünk van Isten kegyelmére, hogy a jövőben el tudjuk kerülni a bűnt. A Sátán egyik legnagyobb kísértése, amikor a Szentgyónástól visszatart, azt sugallva, hogy képmutató vagy, miért is mennél győnni, hiszen úgyis újra el fogod követni. Ráadásul még kívánod is a bűnt. **A megbánás tehát az, hogy értelmekkel és akaratokkal rossznak ítélem azt, amiről tudom, hogy Isten is rossznak ítéli, még akkor is, ha érzelmeimmel jónak érzem.** Ez, és az a szándék, hogy a jövőben el akarom kerülni a bűnt, elegendő egy jó Szentgyónáshoz. Neki semmi sem fáj jobban, mint kegyelmének elutasítása, amikor már egyszer ilyen óriási árat fizetett érte. Isten megbocsát és nem jegyzi a hibapontokat. Minél tovább mész a bűn útján, annál kisebb az esély, hogy vissza tudj fordulni és annál nagyobb sebeket szedsz össze. Van ott minden: érzelmi trauma, megromlott kapcsolatok, elveszített jó hír, tönkrement önbecsülés, nem kívánt terhesség, nemi betegségek, az ösvény igen veszélyes.

Még néhány szempont:

Az 1 Kor 13,4-7-ből megtudhatjuk, milyen az igazi szeretet. A szeretet türelmes, jóságos, a szeretet nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát... nem féltékeny, nem örül a hamisságnak, a szeretet tehát az a cselekvéshez vezető beállítottság, ami a másik biztonságát, boldogságát, jólétét a másik személyt fontosabbnak tartja önmagánál.

Ezzel szemben a fiatalok a szeretet szó alatt valami meleg érzést értenek vagy valamiféle pozitív választ egy olyan kapcsolatra, amiben jól érezzük magunkat. Mindkettő önmagunkra irányuló szeretetet jelent. Hiszen a pozitív választ azért tesszük meg, hogy továbbra is jól érezhessük magunkat. Ezeknek semmi közük az igazi szeretethez és az igazi szerelemhez. Majdnem mindenki azt mondja, hogy volt már szerelmes. Pedig a szerelmes kifejezés ugyancsak sok mindent takarhat. Ha hiányoznak olyan kifejezések, mint az elkötelezettség és a felelősség, akkor **a gerjedelem rettentően tud hasonlítani a szerelemre. Valójában nagyon kevesen voltak szerelmesek, mert a szerelem=jobban szeretlek Téged önmagamnál.** Ezért, a világért se tennék olyat veled, ami számodra a legkisebb kellemetlenséggel járna vagy fájdalmat vagy veszélyt jelentene számodra (pl. megromlik Istennel a kapcsolatok, teherbe esel, nem tudsz koncentrálni tanulmányaidra, szüleid vagy közösséged helytelenítésével találkozol, érzelmileg kihasználnak érzed magad). Sok fiú, aki azt mondja, hogy szerelmes legfeljebb csak a fűtyköse viszik és nincs ez másképp a lányokkal sem. Szerelmesnek lenni = életemet is odaadom érted. Pl. Jákob kétszer 7 évig szolgált Ráchelért, s olybá tűnt számára, mintha egyetlen nap lett volna, mert annyira szerette őt. A szenvedély hevében szabadon röpködnek a holtig tartó szerelemlről és elkötelezettségről szóló ígéretek, azonban ezek gyakran közömbösségbe sötétebbé fordulnak.

S – A házasság előtti nemi érintkezés másik oka az elutasítás. A legtöbb esetben a lányok úgy érzik, őket nem szeretik, nincs szükség rájuk. A szexhez folyamodnak, hogy megfordítsák ezeket az érzéseket. Ettől egy darabig úgy érzik, szeretik őket. Később aztán kiderül, mennyire ideiglenes volt ez az érzés, amikor gyűlölni kezdik és szeretethetetlennek érzik magukat. A szexhez folyamodnak, mert azt hiszik szeretet kapnak, de ezzel általában csak fokozzák saját fájdalmaikat, hiszen ez a szeretet csak addig tart, amíg valamit nyújtanak érte. A feltétel nélküli szeretet keresik valójában, de csak feltételes szeretet kapnak helyette.

Attól, hogy az ember lefejszik velük, még nem fogják szeretni az embert. "Mielőtt valakit szeretni tudsz, önmagadat kell szeretned", önmagadat kell tisztelned. Ha tiszteltem volna magamat, eszembe jutott volna, hogy ezt mondta az Anyám.

S - Még ha 90 %-ig biztos is vagy abban, hogy összeházadosz ezzel az emberrel, az sem lehet indok arra, hogy fogod magad és lefejszel vele. Ez inkább a várakozásra kell, hogy ösztönözzön.

Az 1Kor 13. fejezet az igazi szeretetről szól. Az ilyen szeretet türelmes (tud várni) és a másinak a legjobbat akarja. Nem önző, a szeretet nem áldozza fel a hosszú távú jót a közvetlen gyönyörtét.

Jakab 1,14-15: „Mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz”.

Isten a szexuális egyesülést nemcsak a mellette házasságban elkötelezett ember iránti szeretet legbensőségesebb kifejezésének teremtette, hanem **a szaporodás módjának** is. Ha kész vagy a szexuális érintkezésre, vajon kész vagy-e arra is, hogy gyerekeid legyenek? Lányok, mit fogtok csinálni, ha teherbe estek? Elmentek abortuszra és megölték egy ártatlan embert? Vagy fogamzásgátlókat szedtek, aminek esetleges magzatelhajtó hatása lehet. Vagy megszületik a gyermeket és megpróbáljátok apa nélkül felnevelni? Három élet mindenképpen tartós sérülést fog szenvedni, néhány percnyi önző élvezetért. Érdemes? A tablettát szedő nő, ha mégis gyermeket fog, akkor nagyobb esélye van rá, hogy a készítmények hatására gyermeke károsodással születik. A tabletták mellékhatása lehet: meghízás, trombózis (érlezáródás), tüdőembólia, szívinfarktus stb... A tablettát szedő nőknél ötször akkora az agyvérzés és háromszor akkora a szívinfarktus esélye. Ami még ennél is nagyobb baj: **a fogamzásgátló tabletták mindegyikének lehet magzatölő hatása.** Ha komoly oka van egy házastársnak arra, hogy szünet legyen a gyermekek születése között, akkor egyedül a természetes családtervezés fogadható el erkölcsileg, amely azt jelenti, hogy a terméketlen napokon élnek házasságetet.

Isten egyebek között azért teremtette a szexet, hogy az istenfélő férfi és nő együtt örvendezzen a gyermekek Isten szeretetében való felnevelésében. Vajon két önző tizenéves a koci hátsó ülésén képes-e megfelelni ennek a szent elhívásnak.

Abortuszot végzett anyák 81 %-a mondja, hogy állandóan az elvesztett gyermek jár a gondolataiban. 73 % újra és újra átéli az abortusz élményét. 69 %-nak megőrzési érzése volt az abortusz után. Reagan elnök kemény beszédében elmondta, hogy 1973 óta több mint 15 millió meg nem született gyermek életét oltották ki az Egyesült Államokban legalizált művi vetéléssel. Ez a szám több mint tízszerese az Egyesült Államok által viselt valamennyi háborúban elesett, valamennyi amerikai számának. A tizenéves lányok között előforduló öngyilkosság leggyakoribb oka egyértelműen a terhesség.

A szexuális közönség ereje olyan nagy, hogy az embernek az aktus után is számolnia kell vele. Jöttek hozzám tanácsadásra olyanok, akik le tudtak írni egy sor szexuális együttlétet, és pontosan emlékeztek mindenre, ami történt a partnereik nevét viszont mégis elfelejtették. Ilyen hatással van a szexuális egyesülés az érzelmeinkre és az emlékezetünkre. **Isten arra teremtette a szexuális élményt, hogy automatikusan a legfeljethetlenebb, legélénkebb és leggyakrabban felidézett nyomokat hagyja az emlékezetünkben. Éppen ezért nem szabad játszani vele.**

Abraham Maslow a szexuális közönséget az emberi tapasztalás csúcának nevezte. Ennek egyik oka az, hogy az emberek jobban tanulnak, és világosabban emlékeznek akkor, amikor éberek és fel vannak ajzva, amikor testükben nagy mennyiségű az adrenalin, és amikor érzelmeikről is szó van.

Nehéz elképzelni olyan élményt, amely ezekből annyit tartalmazna, mint a szexuális együttlét. Másrészt a tanulás folyamatában az 5 érzékszervünk is részt vesz. Minél több érzékszervünk vesz részt egy élményben, annál nagyobb a valószínűsége a későbbi felidézésnek. Ez a szexuális együttlétre megint csak érvényes.

Ha valakinek már voltak előzőleg szexuális élményei, akkor az illető valószínűleg ugyanezeket a megtapasztalt érzéseket éli át a további szexuális érintkezések során, pl. a házasságban is. Ez különösen igaz olyan esetekben, amikor a korábbi érintkezésekhez fájdalom, kihasználtság, bizalmatlanság, vagy büntudat kapcsolódik. Ez az egyik oka annak, hogy a nemi erőszak és a vérfertőzés tönkretetheti az ember életét. Ezek be nem gyógyuló sebeket hagynak maguk után. Ha a múlt élményeit átvisszük a házasságra, abból semmi jó nem származik. **Legfontosabb nemi szervünk, amit Istentől kaptunk az agyunk.**

Egy férfi tapasztalatai: a feleségem csodálatos asszony, nincs hozzá fogható, szeretem. Mégis bármit megtennék, hogy elfelejtsem azokat a szexuális élményeim, amelyeket a feleségemmel való megismerkedés előtt szereztem. Amikor szeretkezni kezdünk a múlt és az előző nők képei jelennek meg az emlékezetemben, és ez megöli az intimitást. Oda jutottam, hogy ezek miatt az emlékek miatt már nem akarok szeretkezni. Az az igazság, hogy 8 évvel ezelőtt vettem el ezt a csodálatos nőt és ez alatt az idő alatt egyetlen egyszer sem voltam vele „egyedül” a hálószobánkban.

Meddig lehet elmenni?

A csata harc nélkül vereséggel végződik.

Milyen messze van a túl messze? Első pillantásra úgy tűnhet, hogy a Biblia nem igen segít válaszolni a kérdésre. Való igaz, nincs olyan lista, amely felsorolná mit szabad és mit nem. Nincs olyan fejezet, amelyben ezt olvasod: „kéz a kézben járni szabad, de nem szabad egy percnél tovább csókolózni”. Mégis a Biblia világos útmutatást mutat a paráználkodás elkerülésére. Az egyik gyakori félreértés a "mindent csak azt nem" filozófiája. Azonban valóban megfelel-e ez a technikai értelemben vett szüzesség az Isten által előírt szexuális tisztaság normáinak? Figyelmen kívül hagyja Isten azon parancsolatának szellemét, amely így szól: *"Fussatok el a paráznaságtól!"* „Ne is paráználkodjunk, mint néhányan közöttünk, s ezért egy nap huszonháromezren veszték oda” (1Kor 10,9).

A szexuális kókláltatás beállítottága a másik tévedés. Egyrészt nem akarunk túl messzire menni, másrészt viszont addig el akarunk menni, ameddig lehetséges, nyilván nem akarjuk magunkat olyasmittel megfosztani, ami esetleg élvezetes vagy izgalmas. Ezért kimegyünk a szakadék peremére. Szexuális önkontrollunk szélére juttatjuk magunkat. Olyan ez, mintha egy meredek sziklán autóznánk, és azt kérdeznénk magunktól milyen közel tudunk menni a széléhez. Nagyon sok fiatal pár képtelen megérteni, hogy a szexuális érintkezés olyan progresszív tevékenység, amely a közösülésben csúcsosodik ki. Azt hiszik, elindulhatnak a lejtőn és majd a közösülés szélén benyomják a feket. Az ilyen gondolkodás azonban félreérti azt, hogy milyenek vagyunk teremtve. Ha a felizgulás beindult a természet ellen való a beteljesülés előtt megállni. Az Isten a szexuális felgerjedést arra tervezte, hogy az a társakat felkészítse a közösülésre, nem pedig könnyen abbahagyható kellemes időtöltésnek. A stimulációnak vagy más szóval előjátéknak egyetlen egy célja van: a házastárs szexualitása teljes kifejezésére készíteni. Nemcsak szinte lehetetlen megszakítani a szexuális előjátékot, de frusztráló élmény is.

A Katolikus Egyház Katekizmusának 2351. pontja szerint: **"A tisztátalanság a nemi gyönyör rendetlen vágya vagy féktelen élvezete. A szexuális gyönyör erkölcsileg akkor rendetlen, amikor önmagáért az élet továbbadására és a szeretetre rendeltségén kívül keresik".** Tehát súlyosan rendetlen minden olyan cselekedet, azaz súlyos bűn, ha a nemi kielégülést úgy keresi valaki, ha hiányzik a kölcsönös teljes odaadás (azaz a házastársi szeretetszövetség) vagy házások ugyan, de kizárják a természetes lefolyása szerint megélt teljes nemi közösülést) vagy, ha azt ugyan nem zárják ki, de az emberi élet továbbadásának a lehetőségét igen.

Amikor valamilyen cselekedet, érintés, nézés, akár önmagad testével elkövetve, akár a másikkal való valamiféle testi érintkezés során kielégülésre vezet, akkor már régen túllépted a határt. Ezért rossz az a kérdésfeltevés, hogy meddig lehet elmenni.

Nem kell a szakadék szélén autózni. Jézus nem a határok betartására hív meg, hanem a szeretetre, nem arra, hogy csupán valami nagy rosszat ne tegyél, hanem azt mondja: *"boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent"* (Mt 5,8). Viszont nem kell kétségbeesnünk, mindig van lehetőségünk újrakezdeésre, ha kérjük Isten kegyelmét, segítségével el tudjuk kerülni a bűnöket. A szentgyónásban nem a papnak gyónsz és a pap nem is kíváncsi a te bűneidre, egyetlen dolog fontos számára, hogy segítse az Istennel való kiengesztelődést. Az Istent viszont nem csaphatod be, ezért **a szexuális bűnöket is, amikor úgy érzed, hogy sokáig mentél el a másikkal való kapcsolatodban, szemérmertlen néztél vagy önkielégítést végeztél feltétlenül meg kell gyónnod, mint súlyos bűnt, különben nem érvényes a szentgyónásod.** Ne félj! Isten nagyon irgalmas lesz hozzád. Ő megért Téged. Nyugodj meg a pap nem fog kiesni a gyónatósékból, nincsenek illúziói az emberekről, nagyon jól tudja, hogy különösen ezen a téren mennyire bukdácsolunk, s gyengeségekkel küzdünk szinte mindnyájan, s mennyire szükségünk van Jézus kegyelmére. Nagyon tisztelni fog a küzdelmedért a Jézussal való kapcsolatod terén. Istennél készen van a megbocsátás számodra és teljesen tiszta lappal indulhatsz. Nagyon felszabadító érzés és megkönnyebbülés, amikor leteheted azokat a terheket, amelyek a válladat nyomják, és újra járulhatsz a szentáldozáshoz. Ne felejtsd: **Krisztus Testének a vétele a legfőbb ellenszer** a bűnök ellen, különösen nagy segítség a testi gyengeségünk elleni küzdelemben.

A nemi vágy szinte kielégíthetetlen, minél jobban etetjük annál éhesebb lesz. A szexuális intimitás felé tett minden lépéssel nem csökkentjük, hanem fokozzuk ezt a vágyat. A házasságra nem lehet rosszból felkészülni annál, mint hogy időnek előtte úrrá lesz rajtunk a szenvedély. Manapság nagyon sok nő panaszkodik, hogy férje képtelen a hálószoba falain kívül a szeretet és az intimitás kifejezésére.

„Az az Isten akarata, hogy megszentelődjete, hogy tartózkodjatok a paráznaságtól, hogy mindenki szentségben és tisztaságban tudjon élni feleségével, nem a kívánság szenvedélyével, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent, és, hogy senki túlkapásra ne vetemedjék, és ne csalja meg testvérét” (1Tesz 4,3-6).

Túlkapásra vetemedni annyit tesz, mint a határvonalon túllépve vétkezni. Megcsaltad testvéredet, amikor a határon túllépve úgy felizgattad, hogy azt a gerjedelmet Istennek tetsző módon már nem lehetett lecsillapítani. Elhúztad előtte a mézesmadzagot. Olyan vágyakat keltesz benne, amit nem tudsz tisztességesen beteljesíteni. Ez olyan mintha a születésnap felkészülni annál, mint hogy időnek előtte úrrá lesz rajtunk a szenvedély. Manapság nagyon sok nő panaszkodik, hogy férje képtelen a hálószoba falain kívül a szeretet és az intimitás kifejezésére.

„Az az Isten akarata, hogy megszentelődjete, hogy tartózkodjatok a paráznaságtól, hogy mindenki szentségben és tisztaságban tudjon élni feleségével, nem a kívánság szenvedélyével, mint a pogányok, akik nem ismerik az Istent, és, hogy senki túlkapásra ne vetemedjék, és ne csalja meg testvérét” (1Tesz 4,3-6).

Túlkapásra vetemedni annyit tesz, mint a határvonalon túllépve vétkezni. Megcsaltad testvéredet, amikor a határon túllépve úgy felizgattad, hogy azt a gerjedelmet Istennek tetsző módon már nem lehetett lecsillapítani. Elhúztad előtte a mézesmadzagot. Olyan vágyakat keltesz benne, amit nem tudsz tisztességesen beteljesíteni. Ez olyan mintha a születésnap felkészülni annál, mint hogy időnek előtte úrrá lesz rajtunk a szenvedély. Manapság nagyon sok nő panaszkodik, hogy férje képtelen a hálószoba falain kívül a szeretet és az intimitás kifejezésére.

A megcsalás pontos helye egyénenként változhat. **Nem mindenkinek ugyanaz a „begerjedési” pontja.** Van, aki már a kézfogástól izgalomba jön. Sok tizenéves nem is érti, mitől gerjednek be a másik nem tagjai. Ha a cselekedeteid következtében a partnered egészen végig akarná csinálni, akkor már rég túl messzire mentél. Felizgulást előidézhetik szavak, tettek, amit olvasol, amit nézel, ahogy öltözől. **A srácokat a látvány, a lányokat pedig inkább az érintés hozza izgalomba.** Ezenkívül a testünkön erogén zónák, szexuálisan különösen érzékeny területek vannak, nyilvánvaló, hogy a házasság előtt jobb ezekről az érzékeny területektől távol tartani magunkat.

Ha el akarod kerülni a testvéred megcsalását meg kell határozni azt a pontot, ahol még nem vesztet el uralmadat a hormonok fölött. Ezután ez a pont legyen az az abszolút személyes határ, amelyet sohasem lépsz át. Tartózkodj e határ megközelítésétől. A határok felállításánál a tizenévesek vegyék figyelembe környezetüket, valamint érzelmi és lelki érettségüket. Szüleikre és ifjúsági vezetőkre is támaszkodhatsz. A partnered határai különbözhetnek a tiedtől. Azt a határt kell elfogadnotok, amely előbb elérhető. Tudhatod, hogy túl messzire mentél, amikor a szíved úgy ver, mint a gőzkalapács, a hormonjaid pedig úgy áradnak, mint a víz a tűzoltócsőből.

Amikor felgerjedsz, a tested nem tudja hogy házias vagy-e vagy sem. **A csókolózás, a petting (egymás testének izgató simogatása), az egymás fogdosása olyan izgató tevékenységek, amelyek a testet a szexuális közösülésre készítik elő. Ne feledd, ezért ezeket el kell kerülnünk.** Ne feledd, hogy megcsalod a testvéredet, ha annyira felizgatod, hogy már Istennek tetsző módon nem lehet kielégíteni. A Szentlélek egyik tevékenysége éppen az, hogy meggyőző bennünket a bűnről, ahogy írja a Szentírás. Legyünk érzékenyek és engedelmessékedjünk neki azonnal. Ha érzed, hogy megsérted a lelkiismereted, ha azt megteszed és mégis meggyőződésed ellen cselekszel, akkor a Biblia arra tanít, hogy az bűn (Róm 14,14. 22. 23.): *"minden, ami nem meggyőződésből fakad az bűn"*.

Sajnos az ember lelkiismerete megkeményedhet. Emlékszel-e arra, amikor mezítláb járkáltál nyáron? A nyár elején még puha volt a talpad és néhol nehezedre esett a járás. A nyár végére azonban megkeményedett, ugyanígy vagyunk a szívünkkel is. Minél hosszabb ideig hagyjuk figyelmen kívül az életünkben a Szentlélek meggyőzését, annál keményebbé válik iránta a szívünk (Titusz 1,15).

Fontos, hogy a fiatalok törődjenek a másik személlyel. A Szentírás világosan beszél arról, hogy nem szabad megsérteni mások lelkiismeretét. Ne lobbantsd lángra a szexuális szenvedély tüzet másban a házasságon kívül! Ne feledd, hogy a szexuális érintkezés progresszív. Már az elnyújtott csók (csókolózás) is beindítja a felgerjedés folyamatát. Éppen ezért okos dolog a folyamat előtt meghúzni a határt. Ne gyűjts meg olyan tüzet, amit nem tudsz eloltani! Vannak helyzetek, amikor az azonnali távozás az egyetlen okos megoldás. Képzelted mi történt volna, ha az Ószövetségben József így válaszolt volna Puttifárnának: üljünk csak le itt erre a heverőre és beszéljünk meg a dolgot ésszerűen.

A legjobb módszer arra, hogy ne menjünk túl messzire, hogy el sem indulunk. Ne azt kérdezd, hogy meddig mehetsz el a következmények megszenvedése nélkül, hanem kerüld az ilyen helyzeteket!

Néhány tipp

S – Ne járjon a kezed, a ruhád pedig ne fedjen fel mindent. Azt is javasolom, hogy csoportosan töltsétek az időt. Tervezzétek meg, mit akartok csinálni, így majd nem lesz időtök bajba kerülni. A lenge öltözet, mint a fürdőruha, vagy a nyári szerelés szintén forrása lehet a bajnak, ha nem figyelsz arra hol és kivel vagy.

Ne aludjatok egymásnál, akkor sem, ha úgy érzitek, hogy képesek vagytok önfegyelmzésre, s nem egy ágyban feksztetek. A magyar nyelv szerint, aki udvarol, az csak az udvarig megy be, de nem alszik a házban. Hiába vagytok ti jók, felelősek vagytok a gyengéért. Hogyan teszel tanúságot a krisztusi tisztaságról barátainak, ismerőseidnek, ha éjszakánként kedvesed kocsiját látják az udvarotokban és reggelente távozni látják. Egy egészséges fiú és egy lány, ha feljár a szalmapadlásra Beethowent hallgatni édes kettesben, lehet, hogy hamarosan anatómiai ismeretekre is szert tesznek. Ne csak a bűnt, hanem a bűnre vezető alkalmakat is kerüljétek! Ha nem tudjátok, hogy mit fogtok csinálni ketten, akkor inkább ne találkozzatok kettesben, mert a másik teste lesz az unaloműző. Ha randiztok, inkább egymással szemben üljetek le a teázóban, hogy egymás szemébe nézve beszélgetni tudjatok ahelyett, hogy egymás karjába ájulnátok. Tartsd tisztán a fantáziádat és tekintetedet, mert minden itt kezdődik! Ne nézd meg az ágyjeleneteket a filmekben! Ne nézz meztelen vagy hiányos öltözöttesteket (internet!)? Úgy nézz a másik nem tagjaira, mint, ahogy szeretnéd, hogy mások a te jövődöbelidre néznének, lásd meg bennük a jövődöbeli Édesanyját, Édesapát. Ne kényeztesd testedet, keményen sportolj, s rendszeresen végezz Szentgyónást, Szentáldozást! Szabj ki magadra vezeklést (pl. 50 fekvőtámasz), ha elesnél („*ha szemed bűnre visz, vágd ki, ha kezéd bűnre visz, vágd le – mondja Jézus, jobb fél kézzel a mennyek országába jutni, mint két kézzel a kárhozat tüze*”).

Nagyon jó tanács ahhoz, hogy megszabd a magad határait, ha felteszed magadnak a kérdést **meddig mennék el, ha Krisztus itt ülne mellettünk? Ha szakítunk, vajon egyenesen egymás szemébe tudunk-e még nézni?** Vajon félrevezetem a partneremet a szexuális tevékenységgel, vagyis az illető a szexuális tevékenységünk következtében az én romantikus érzéseimet erősebbnek itéli-e, mint amilyenek? Gondolj valakire, aki téged valóban tisztel. Mit gondolna az illető arról, amit most művelsz? Mik az indítékaid? Valóban dicsőíteni és szolgálni akarom az Urat? Valaki mondta „ha az együtt töltött idő után gazdagabbak, bátrabbak, nyugodtabbak vagytok, ha dicsőséget hoz az Úrnak, akkor tudjátok, helyesen töltöttétek el”.

Bűn a petting?

Ez a nemi közösülés előjátéka. Nem úgy lettél alkotva, hogy abba hagyd. Elég frusztráló élmény lehet abbahagyni, amikor olyan vágyat ébresztettél a másikkban, amit nem tudsz erkölcsösen megadni neki. Gondolj a jövődöbelidre, aki most a világban randizik? Mi az, amit nem akarnál, hogy megtegyen? **Tetszik az a gondolat, hogy a jövődöbeli feleséged begerjed a hátsó ülésen valami fickóval? Tisztelni annyit jelent, hogy úgy kezeled a randevűpartneredet, ahogy azt szeretnéd, hogy a te jövődöbelidet kezeljék épp most.** Mert ha szexuális kapcsolatba lépsz valakivel, még akkor is, ha abbahagyod a közösülés előtt, akkor meggyalázod a jövődöbeli házasságodat. **Megcsalod a jövődöbelidet.** Csökkentetted az értékét annak a nyelvnek, amit a szex fog beszélni a valamikori házasságodban. A szex ajándék - önmagad ajándéka társadnak. Ne osztogasd el apránként a randevűpartnereidnek az évek során! Tehát **bűn**.

A nyelvis csók és az ölekezés és a 'többi cuccos' oké?

Egy menyasszonyt köszöntő partin kaptam választ a kérdésre, ahol a menyasszony azt mondta: "Hát, abba kellett hagynunk a nyelvis csókot, mert rájöttem, hogy ez volt az, ahol átléptem a határt, és elkezdtem arra gondolni, hogy tovább akarok menni". Ott voltam azon aggódva, hogy a nyelvis csók nagy bűn-e vagy kicsi, és elfelejtettem arra gondolni, hogy: "Jó ötlet!"

Milyen hatása van a nyelvis csóknak? Segít abban, hogy megőrizd a tiszta életet? Úgy gondolom, hogy nagyon könnyen lehet izgató hatása. Azok a párok, akik meg akarják élni a házasság előtti tisztaságot, kerüljék el a nyelvis csókot! **Ha egy tevékenység célja vagy eredménye a szexuális izgalom (begerjedés, kielégülés), akkor az a másik kihasználása, tisztátalan, bűn.** Amiről tudod, hogy neked, vagy a kedvesednek felizgulást jelentene, azt el kell kerülnöd! Jusson eszedbe! A cél az, hogy kifejezd a gyengédséget, nem pedig az, hogy szexuálisan felizgulj! **Ha nem tudsz nemet mondani, az biztos jele annak, hogy nem vagy elég idős, vagy érett ahhoz, hogy randizz. A randevűzásnak arról kellene szólnia, hogy beszélgettek és megismeritek egymást, nem arról, hogy vadul öleltek, smároltak, vagy "beindultok" egy autó hátsó ülésén.** Egy házaspár mondta el, hogy jegyességük idején náluk a finom csók és az ölelés volt a határ (nem vad csókolózás és ölekezés!). Ha érett, felnőtt emberek is ilyen komoly határokat állítanak fel a tisztaság megőrzése ellenére, hogy ne ösztönek vegyék át kapcsolatuk felett az irányítást, akkor mennyivel inkább kell okosnak lenni egy éretlen serdülőnek, aki még nem jutott ébredő ösztönei feletti uralomra. A keresztyén serdülő jól teszi, ha tartózkodik az egymásnak adottság kisebb jeleitől is: pl. a kézenfogva járástól¹, finom csóktól stb. Miért?

a.) Ha a környező világ felelőtlenül is él a partneri kapcsolat e formáival, neki tudnia kell, hogy ezek is valamiképpen a végleges szeretetre, egymásnak adottságra utaló, azt kifejező jelek.

¹ A kézfogás valószínűleg nem a bűn-nem bűn kérdése, hanem az okosság (kivéve, ha még szexuálisan túl érzékenyen érint a dolog, akár téged, akár a párod - akkor még biztos nincs itt az ideje). Ha nem akarsz, hogy éretlen kamaszként az osztálytársaid mindjárt összeboronáljanak benneteket, és együtt kezeljenek titeket, kicsit elszigetelt érzésként, akkor ne járj kézen fogva vele! A serdülő személyiségének egészséges fejlődéséhez nélkülözhetetlenek a szerteágazó kapcsolatok a kortárs csoport tagjaival, a kézen fogva járó párokkal a társaik nem tudnak mit kezdeni egy társaságban, mert ők azt jelzik kézfogással, hogy egymással vannak elbűvölve és egymásra feszül a figyelmük, nem a többiekre. Ez társaik számára is meglehetősen kellemetlen a hozzájuk való közeledést, nem tudnak mit kezdeni velük, a pár így könnyen magába zárul és elszigetelődik, elveszítik addigi kapcsolatukat is a közösség többi tagjával, mert nem voltak feléjük nyitottak. Ha nem akarsz, hogy sokáig vagy örökre kialakulatlan, éretlen maradjon a személyiséged, a serdülő kortársakkal való egészséges és sokoldalú (nem pedig beszűkült, egymásba forduló) kapcsolatok hiánya miatt, akkor legalább annyit fogadj meg, hogy társaságban ne szorongasd állandóan a másik kezét. Ezzel a többiek felé ugyanis azt jelezned, hogy ti nem különösebben vagytok érdekesek számomra, akkor tudatosul elengedik egymás kezét, hogy ne egymásra feszülő figyelemmel, zárvánnyként legyenek jelen a társaságban, hanem építően, ajándékozóan, s nem önzően. Ha nem akarsz, hogy kamaszként valami furcsa érzésed legyen a kapcsolatod miatt, mintha valami nem stimmelné (hiszen a lelket mindig megviseli, ha a testünk olyasmint fejez ki, ami nincs meg egymás vállalása és az elkötelezettség szintjén = testhazugság), akkor ne tedd! Ha azt akarsz, hogy egészséges tempóban fejlődjön a kapcsolatod, akkor ne terheld meg azzal a nehézséggel, hogy a másiknak vagy neked meg kelljen ijdnie az elkötelezettség - kézfogás által - a környezetetek felé jelzett szintjétől (pl. hogy nehéz lenne téged úgy felvállalnia a családját, osztálytársait előtt, vagy neked őt, hogy annak a látszatát keltitek, mintha már ti szétválaszthatatlanul összetartoznátok). Idő előtti kézfogás miatti ijedelemről is mehet szét kapcsolat, olyan is, ami egyébként kiváló kapcsolat.

b.) Tudnia kell, hogy - a szexualitás természete szerint - a szexuális kapcsolat ezen első lépcsőfokai felébresztik a vágyat a következő lépések, és a teljes egymásnak adottság után.

c.) Tudnia kell, hogy **a serdülő kor személyi éretlenségének egyik tulajdonsága éppen az, hogy a kisebb szexuális késztetésekre is olyan erősen reagál, hogy ezek hatására lecsökken az ítélőképesség és az akaratere.** Ilyenkor olyan tettekre képes, amelyeket józan körülmények között maga sem tartana helyesnek (Tomka F.).

A diákszerелеm szabálya tehát, hogy az ember a másik nemmel való kapcsolatok által ismeri meg a másik nemet és önmagát - de a serdülő álljon meg a romantikus barátkozás szintjén. Kerülje el, hogy az erős nemi vonzás fellobbanjon benne (és természetesen kerüljön el minden olyan szót vagy cselekedetet, amely a véglegesség érzetét táplálná, akár önmagában, akár barátjában). Kialakulatlan személyiségének fejlődését gátló egy tartós párkapcsolat (mert szilárd önazonosság kialakítása előtt egy másik nembelivel való tartós, szimbiózis-szerű egybeolvadás élmény (szerelem), mely elmosza az én határait, káros lehet. Először a saját érett személyiségét és identitását kell kiformálnia egymaga, hogy ne a másikban keresse önmagát. Nem szerencsés, ha a másikkal való kapcsolatából kiindulva értelmezi önmagát, mert az identitásválsághoz vezethet. El kell tudni fogadnia önmagát, egymagában, férfiként ill. nőként. Ezért nagyon szerencsés, ha ilyenkor **különbözőbb elköteleződés nélkül megismerkedik, barátkozik minél több kortárral a másik nemből. Így megismeri, hogy milyenek, hogy éreznek, gondolkodnak a lányok, srácok. Ez kiváló alap a későbbi jó párkapcsolatokhoz.**

A kapcsolatban résztvevők érettségi fokától és a kapcsolat elkötelezettségi szintjétől, s tartósságától (időtartamától) is függ, hogy a gyengédség mely kifejezőmódjait használják erkölcsileg helyesülhetően egymás között. Aki könnyelműen, kijátszva az aduit, "elhasználja" az egymásnak adottság jeleit a kapcsolat korai fázisában, az a későbbi fázisban úgy fogja érezni, hogy nincs mit adnia (pl. a csók stb. elhasználódik az eljegyzés előtt, s az eljegyzésre már nem lesz értéke, s ezért könnyen úgy érezheti a pár, hogy összetartozásukat a nemi közösüléssel kellene megpecsételni ahhoz, hogy úgy érezzék, valami többlettel jutatták kifejezésre, hogy egy komolyabb elköteleződésbe léptek - ez pedig baj lenne). Érett emberek az együtt járásban az egymásnak adottság kisebb jeleit sem zúdítták egymás nyakába az első időszakban, így gondolkodva: mindent bele: semmi sem bűn, addig, amíg nem gerjedünk be. Csak akkor érzik a gyengédség e jeleit igazinak (erkölcsösnek), ha a megfelelő elkötelezettség összefüggésében adják egymásnak. Ha kifejezi azt az összekapcsolódást, ami a két ember személyes kapcsolatában a lelkek szintjén már megvan. Egy fiatal nő egyszer azt mondta: Ó, szinte bárkivel csókolózok, ha jól néz ki az illető. Egy fiatalember ezzel szemben világossá tette, hogy nem csókolja meg a nőket, akikkel randizik, mert úgy gondolja, hogy az valami nagyon különleges, és várni akar valaki különlegesre, hogy megossza vele. **Mit szeretnél, hogy ki csókoljon meg inkább? Az, aki megcsókol "bárkit", vagy az, aki úgy gondolja, hogy a csók valami különleges? Légy olyan először te magad, amelyet magadnak szeretnél!**

Szemelvények Szent Ferenc életéből:

A ferenc életéből vett szemelvények balra vannak húzva, a szemelvényekhez fűzött kommentárok jobbra, a nap témájához illeszkedő legendák dőlt betűvel (ezeket ajánlatos a napi imákba, különösen reggel beleszőni).

SZEGÉNYSÉG.

Ferenc így szólt egyszer magához, amikor észrevette, hogy egy pap finom falatokkal kivételezik vele: „Neked is úgy kell élned mint egy koldusnak, aki bögrével a kezében ajtóról ajtóra jár és abba önt bele mindenféle ételt; mégpedig a maga jószántából és Az iránt való szeretetből, aki szegényen született, a legszegényebben élt a világon, szegényen és mezítelenül halt meg a keresztfán, s végül idegen sírba temetkezett”. Egyszer a testvérek együtt étkeztek, s „az egyik testvér azt találta mondani, hogy a Boldogságos Szűz annyira szegény volt, hogy nem tudott mit adni Szent Fiának. Ennek hallatára Isten embere nagy fájdalommal felsóhajtott, rögtön felkelt az asztaltól és a pusztá földön ette tovább kenyérét”. Egyik karácsonyra a testvérek túl gazdagon terítettek, mire Ő koldusként kopogtatva alamizsnát kért. Bejött, de nem ült asztalukhoz, csak a földre, s ott ette kenyérét, hogy tanítsa őket a Jézussal való azonosulásra.

Az Úr Jézus nem csinált sportot abból, hogy semmije sem legyen. Imádkozott a mindennapi kenyérért. Ő a szentháromságos, Isten országos szeretet élte meg ebben is. Amije volt az Atyának köszönte meg, neki engedelmeskedve adott abból a kevésből is, amije volt. Megosztotta mindenét és életét az apostolaival. Az anyagi javak arra valók, hogy Isten dicsőségére használjuk, megosszuk, s így közösség jöjjön létre általa, másrészt, hogy adjunk képességeink szerint annak, aki jobban rászorul.

Az anyagiasság szívtelessé, rabbá, szorongóvá tesz. Aki Istennel éli meg az anyagiakat, az igen szép, boldog élet forrásává válik számára. Van ideje, szíve az élet szépségei iránt. Szent Ferenc ebben volt különösen nagy: szabad volt, boldog volt, szeretni tudott, volt ideje, szíve a napfényre, madarakra, testvérekre. A szerzetesek előtte nem birtokoltak, de a közösség gazdag volt. Ferencnél a közösség is szegény volt, de örömben, szeretetben gazdag.

Ferenc számára a pénz a megtestesült bűn, mivel az egoista élettervezés jelképe, vagyis a gyakorlati istentelenségé, ezért „lábbal akarja taposni”, pornak, szemétnak akarja tekinteni. Egy templomba betévedő idegen pénzt hagyott a feszület előtt adományként. Amikor elment, az egyik testvér felemelte az érmét és az ablakmélyedésbe tette. Már a pénz megérintése is elég volt ahhoz, hogy Ferenc úgy megleckéztesse, hogy egész életére emlékezzék rá. Megparancsolta, hogy a testvér, szájával vegye fel az érmét, vigye a számrátrágyához is tegye oda. Hadd tanulja meg a szagról, hogy a pénz nem más mint trágya.

Ferenc egyszer leszidott egy testvért, amiért kihozta az egészségesek közé az egyik leprást. Elszégyellte magát emiatt, s hogy kiengesztelje a beteget, asztalt terített neki: „Ferenc és a beteg asztalhoz ültek, közöttük a tál. A beteget elborították a gennyező sebek, eltorzult ujjai, melyekkel étkezett, úgy vérezett, hogy valahányszor a tálba nyúlt vele, vér hullott az ételbe”. Ferenc egy tálból evett vele. Egyszer két testvér Édesanyja jött Ferenchez. Nagy inségbe jutott, és most segítségért fordult hozzá. „Van-e valami alamizsnánk anyánk részére?” – kérdezi Ferenc. „Semmi sincs már a házban az Újszövetségen kívül, de az az imaórához szükséges.” Ferenc azonban így felelt: „Add oda anyáknak az Újszövetséget, adja el szükségében. Hisz az áll benne, hogy a szegényeken segítenünk kell. Úgy hiszem, Istennek kedvesebb, ha elajándékozzuk, mint ha csupán olvasunk belőle”. Egy másik alkalommal a testvérek inségében a Szűz Anya oltárának díszét váltották be élelemre, Ferenc kérésére: „Higgyétek el nekem, hogy Szűz Máriának jobban tetszik, ha Fiának Evangéliumát megtartjuk, mint ha az oltára ékesen marad, de Fiát megvetjük. Az Úr majd küld valakit, aki visszaadja Anyjának, amit kölcsönzött nekünk”.

Ellenállhatatlan varázs árad ki Ferencből. Hétévi elhagyatottság és magányos keresés után, most mikor végre megtalálta azt, amit keresett, tódulnak hozzá a társak: a gazdagok, képzetek, nemesek, befolyásosak, mint Quintavallei Bernát és Catani Péter, ugyanúgy, mint a szegények, analfabéták, kisemberek, „jelentéktelenek”, mint Assisi Egyed és Longus Fülöp. Mindenki csatlakozhat. A világ kétes értékítélete nem számít a testvéri közösségben. Az Evangélium testvéreként köti össze őket. Mindnyájan azt teszik, amit Ferenc: elhatárolják magukat múltjuktól. Ennek jeleként szétosztják vagyonukat a szegények között, ha egyáltalán rendelkeznek ilyesmivel. Így mindannyiuk számára az Evangélium lesz a közös nyelv. Amikor az első két testvér jön, Ferenc bizonyos akar lenni abban, hogy közösségének valóban az Evangélium az alapja. Ezért elmegy velük egy templomba, ahol megtekinthetik az Evangéliumot. Mivel nem ismeri ki magát a könyvben, s nem tudja hol keresse az életformájukat igazoló helyeket, ezért mély imádságba kezdenek, majd találomra háromszor is felnyitja. És íme, első felnyitásra az Úr következő tanácsa tűnik szemük elé: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj és add el, amid van, árát oszd szét a szegények között, és kincsed lesz a mennyben”. A második fellapozásra ez a mondat kerül szemük elé: „Semmit se vigyetek az útra”, a harmadiknál pedig ezt olvassák: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát”. Később, amikor a jelképes 12-es számot elérik, „néhány egyszerű szóval” leírja azt, ami az Evangélium révén összeköti őket. Ez pedig Jézusnak az apostolok ígíretére való elküldéséről szóló beszéde és

még néhány evangéliumi részlet, kiegészítve egy életformát irányító szabállyal. Az így létrejött „Regulát” a testvérekkel együtt elviszi Rómába, hogy a pápától kieszközölje az egyházi jóváhagyást.

Ferenc ifjúkorában is nagy tréfacsináló volt, amikor keresetét még szórakozásra és itálra költötte. Különcködésből ruhájának egyik felét a legdrágább, másik felét a leghitványabb kelméből készítette. A peruggia-i fogságban, amikor fogolytársai bűnük eresztették fejüket, tréfakedvelő ember lévén, egyáltalán nem mutatta magát szomorúnak, sőt mintha még örült is volna a fogságnak. A felszínes öröm nyomába hamarosan egy mély belső öröm lépett, ami minden körülmények között megmaradhat, mert Istenből, s nem a teremtményekből forrászik. Az Úr megszólította: „*Ferenc, tanuld meg szeretni a keserűt*”. Ezután erőt vett irtózásán, leszállt a lováról pénzt adott és megcsókolta a leprás kezét. „*Míg bűnökben éltem, nagyon keserű volt számomra a leprások látása. És maga az Úr vezérelt közéjük, és én igalmasságot cselekedtem velük. És amikor eltávoztam tőlük, az, ami előbb keserű volt számomra, átváltozott testem és lelkem édességére*”.

Amikor az egyik alamizsnáról hazatérő testvér örvendező énekekkel érkezett meg, Ferenc megcsókolta a vállát, amin az alamizsnát hozta, s nagy hévvel így szólt: azt kívánom, hogy a testvérek ilyen örömmel járjanak alamizsnáért. Gyakran mondogatta: „*Akkor örül az ördög, amikor Isten szolgája szívének áhítatát és vidámságát, amely a tiszta imádságból és más jótettekből ered, ki tudja oltani vagy akadályozhatja*”. Tanít továbbá arra is, hogyan kell gazdálkodni „örömháztartásunkkal”: „Isten szolgájának az evésben, alvásban és más szükségleteiben okosan ki kell elégítenie a testét, hogy a test testvér ne zúgolódhasson, mondván: 'Nem tudok egyenesen állni és az imádságban kitartani, sem megpróbáltatásaimban örvendezni és másféle jót tenni, mert nem adod meg, amire szükségem van'”. Bár Szent Ferenc erősen sanyargatta a testét, legjobban arra törekedett és azon buzgólkodott, hogy megszerezze és megőrizze magában a külső és belső lelki örömet. Sőt azt szokta mondani: „*ha Isten szolgája arra törekszik, hogy mindig érezze és megőrizze a külső és belső vidámságot, ami a szív tisztaságából származik, akkor az ördögök semmit sem tudnak neki ártani*”, és azt mondják: „Minthogy Isten szolgája jó- és balsorsban egyaránt vidám, nem tudunk hozzáférközni, sem ártani neki””. Egyszer megróttá egyik kísérőjét, mert rosszkedvűnek és szomorú arcúnak látta. Ezt mondta neki: „*Miért szomorkodol és bánkódol vétkeid miatt? Imádkozz, hogy adja vissza neked az üdvösség örömét, de előttem és mások előtt igyekezz mindig vidám lenni, mert nem illik, hogy Isten szolgája testvére vagy más valaki előtt keserű és szomorú képpel mutatkozzék. Amikor én szenvedek kísértést, és én vagyok lehagolt, amint meglátom társam vidámságát, öröme láttán a kísértés és a restség eltűnik és visszatér külső-belső örööm*”. Ferenc, talán emiatt is soha nem engedte egyedül a tanítványokat, még a remeteségbe is magukkal kellett vinniük egy testvért. Ferenc is maga mellé hivatja végső kísértésében, haldoklásában legnagyobb vigasztalására, legkedvesebb barátait. Éneket komponál, s sokszor elénekelteti velük a Naphimnuszt is a halál nővérenek, így megőrzi vidámságát. Meg is botránkozik egyik testvér rajta. Szent Ferenc, bár a betegségek súlyosan ránehezdedtek, nagy lelki hévvel, a test és lélek örömeivel dicsérte az Urat, és ezt mondta a testvéreknek: „*Ha tehát ilyen gyorsan meg kell halnom, hívjátok ide nekem Angelus és Leo testvért, hogy énekeljenek a halál nővéréről: „Áldjon, Uram, nővérünk, a testi halál”*”. Humorérzékét sem veszíti el, amikor Jacoba úrnőért küld, hogy hozzon neki finom mandulás süteményéből, aki kitalálva gondolatát menten meg is jelent. Megízlelte a süteményt, majd átlépett az életbe.

Árpád házi Szent Erzsébet is Szent Ferenc lelkületében élt már házasságában is, s amikor férje halála után karácsony éjszakáján, 3 gyermekével kitesztették a palotából az utcára, Te Deum-ot énekelt, mert méltónak bizonyult Krisztus betlehemi szegénységében és gyalázatában részesülni.

Az egyházi jóváhagyás

A testvérek semmit sem birtokoltak, tulajdonjog címén. Alamizsnát pénzben soha nem fogadtak el, s élelemből is mindig csak annyit, ami egy napra elegendő nekik. Szegényes házikóikat sárból és fából készítették, de csak mint vándorok laktak benne. „Honnét jössz testvér? – kérdezte egyszer Szent Ferenc egy társát. „A te celládból”-felelte. „*Attól fogva, hogy az enyémnek mondtad, nyomban más fog lakni benne, s nem én*”- felelte Francesco. Az új közösség egyházi jóváhagyása azonban csak úgy nyerhető el, ha az anyagi létfeltételek biztosítva vannak. Valami javadalmat, alapítványt, kolostort vagy püspököt kellene Ferencnek megneveznie. De ő nem tud és nem is akar semmiféle garanciát felmutatni, semmiféle biztosítékot megnevezni. Semmi és senki nem biztosíthatja az anyagi alapot a közösség számára -- egyedül csak Isten, aki életre hívta a kisebb testvérek közösségét. Az egyházi törvénykezésnek ezért szükségképpen tiszteletben kell tartania Isten elsőbbségi jogát. Isten majd gondoskodik róluk. Meghívja őket teremtett világának asztalához. Ha pedig a szükség úgy hozza, a testvérek a koldusokhoz hasonló módon járnak el. Korábban, Assisi püspökét azzal győzte meg: „*Uram, ha birtokunk van, fegyvereinkről is gondoskodnunk kell a magunk megvédésére, mert a perek és veszekedések rendszerint birtokügyekből szoktak kikerekedni*”. A pápa meghajol a hit bátor érvelése előtt. Elengedi a kisebb testvéreket. Most már „Urbi et orbi”, a városban és az egész világon **énekelhetnek a jóságos Istenről**, és prédikálhatnak a városok terein. Mert ahogy Ferenc mondta: „*Isten nem azért hívott meg bennünket, hogy istállót készítsünk egy szárnak, hanem hogy megmutassuk az embereknek az üdvözlés útját, főleg pedig, hogy ne szűnjünk meg imádkozni és hálát adni*”.

Csend és békesség

Ezt a római zárandoklatot először az assisi síkságon lévő Rivortortóban, egy pajtában eltöltött elmélkedő időszak követi. Igen szűkös keretek közt zajlik életük: ételük a földekről való répa és szőlő, melyet az emberek adnak nekik. Lelki táplálékuk az Evangélium és a közösen imádkozott Miatyánk. Nem zavarják egymást, hogy találkozhassanak Istennel. Hogy ez megvalósulhasson, Ferenc egy gerendára írja fel nevüket, „*hogy mindegyikük tudja, hol a helye, ha nyugodni tér vagy ha imádkozni akar, és hogy a lelki elmélyülést ne zavarja a szűkös helyen keletkező zaj*.”

A csendet ennek ellenére megzavarják. Nem a testvérek, hanem kívülről egy paraszt, aki nagy lármá közepette hajtja be szamarát a pajtába. Ferenc és testvérei egy másik csendes helyet keresnek maguknak, Porciunkulát, egy kápolnát, amelyet a bencések bocsátanak rendelkezésükre évi néhány hal ellenében.

Ehhez a helyhez kötődnek a ferences közösség kezdeti élményei, mindazok az események és anekdoták, amelyek aztán az összes testvér ajkán tovább élnek: nemcsak annak az emléke marad meg, hogy itt kötelezik el magukat az evangéliumi életre, vagy hogy itt fogadják maguk közé Egyed testvért is, hanem az is, hogy miként ajándékozza el Ferenc az egyetlen meglévő Szentírást, hogyan vágja le személyesen Klára szép és hosszú haját, hogyan rombolja le dühösen a város által a testvéreknek épített kőházat, hogyan táboroznak testvérek ezrei a síkságon. Ilyen események alapozzák meg a szájhagyományt, ezek kötik össze a társakat, és teremtik meg a közösségeket. Ezen a helyen rakják le a ferences történelem legfontosabb alapköveit. Itt tartják az összes testvér évenkénti találkozóját, a káptalant, amely mindig a viszontlátás, a találkozás, a közös imádkozás és hit örömnépe, alkalom a tanácskozásra és a határozathozatalra. Innen indulnak el a testvérek Itália minden tartományába, az Alpokon és a tengeren túlra misszióba. 1217-ben Magyarországra is elküldi a testvéreket.

A világiak közössége

Ferencből és testvéreiből olyan erő sugárzik, hogy a testvérek és a nővérek száma rohamosan növekszik. Még olyanok is a ferences életformát akarják választani -- legalábbis számukra lehetséges módon --, akiket feloldhatatlan kötelék fűz házastársukhoz, családjukhoz, hivatalukhoz vagy házukhoz. Belesodródta ebbe a vonzó életformába. A testvérek élete kiárad a testvéri közösség szűk keretein túlra is és új formákat keres. Ferenc számukra először egy rövid, majd egy hosszabb, átdolgozott levelet ír, amelyet a ferences világi közösség igazi szabályzatának kell tekintenünk. A Harmadik Rend értelme többek között az is volt, hogy a pénzre keresztény módon tekintsen. Ebben segítségére volt az Első és a Második Rend szerzeteseinek és nővéreinek imádsága, testvéri közössége és hármass fogadalmának áldozata

Egy ferences páter egyszer azt mondta, hogy aki nem dolgozik, vagy diákként nem tanul naponta nyolc órát, mint egy egyszerű munkás, az súlyos bűnt követ el. Persze helyesen kell ezt érteni és a munka sem lehet cél, hanem mindig csak eszköz szabad, hogy maradjon, hogy szolidaritásunkat, szeretetünket fejezzük ki vele. Egy jezsuita páter ennek fényében azt mondta, hogy, ha egy 4-es képességű diák 5-ösre tanul, az is súlyos bűnt követ el. Miért? Mert nem fogadja el szegénységét, s képességeinek korlátait, mely teremtettségéből fakad, s csak olyan áron tud 5-ös tanuló lenni, hogy valami mást, pl. emberi kapcsolatait elhanyagolja.

Az első ferencesekről is ezt írják: „Nem szüntek meg két kezükkel dolgozni, hogy ily módon messze üzzék maguktól a restséget, a léleknek ezt a nagy ellenségét. Már éjjelkor felkeltek imádkozni. Amellett gyengéd szeretettel szerették egymást, készséggel szolgáltak egymásnak és úgy gondoskodtak egymásról, mint az anya gondoskodik egyetlen szeretett fiáról”. Egyszer Ferenc elküldött egy testvér, aki keveset imádkozott, nem dolgozott, koldulni nem akart, mert szégyellte, de enni azt jól tudott: „Menj utadra, mert testvéreid munkájából akarsz élni, és Isten szolgálatát is hanyagul végzed, mint a here méh, amelyik nem akar fáradozni és dolgozni, de föléli a jó méhek munkáját és keresetét”. „De a munka, tanulás nem minden, sőt akadály lehet az ember igazi szabadságának. És az is lesz, ahányszor az ember engedi, hogy munkája rabul ejtse, egészen addig, hogy elfelejtkezik az élő és igaz Isten imádásáról. Féltekenyen kell örködnünk, hogy ki ne aludjék bennünk az imádság lelke”.

Legenda a reggeli imához:

Szent Ferenc egyszer így magyarázta meg Leó testvérnek, miben áll a tökéletes boldogság:

Egy alkalommal Szent Ferenc Leó testvér[19] társaságában Perugiából jövet az Angyalos Boldogasszony kolostora felé tartott. Kemény tél volt, úgyhogy az Isten hidege majd megvette őket. Egyszer csak Szent Ferenc odaszólt Leó testvérnek, aki egy kicsivel előtte ballagott, és azt mondta neki:

-- Leó testvér, bár a kisebb testvérek életének és jámborságának példája az egész földön a lelkek épülésére szolgálna is, mindazonáltal ird és szorgosan jegyezd föl, nem ebben van a tökéletes boldogság.

Tovább haladva, Szent Ferenc másodszor is szólította őt:

-- Leó testvér, ha kisebb testvérünk visszaadná is szeme világát a vakoknak, meggyógyítaná a sántákat, kiűzné az ördögöket, hallókká tenné a süketeket és járókká a bénákat, megszólíthatná a némákat, s ami még nagyobb dolog, feltámasztaná a négynapos halottakat; ird, hogy nem ebben van a tökéletes boldogság.

Ismét tovább haladva valamicskét, Szent Ferenc hangosan fölkiáltott:

-- Ó, Leó testvér, bár kisebb testvérünk jártas lenne minden nyelvben, kisujjában volna minden tudomány és betéve ismerné az írásokat úgy, hogy jövendőlni tudna, s nemcsak a jövőt tudná megfejteti, hanem megmondaná a lélek legrejtettebb titkait is; ird, hogy nem ebben van a tökéletes boldogság.

S még egy kicsit tovább menve, Szent Ferenc ismét erősen kiáltott:

-- Ó, Leó testvér, Isten Juhocskája, szóljon bár a kisebb testvér az angyalok nyelvén, ismerje a csillagok járását és a gyógyfűvek erejét, tárjanak föl előtte a föld minden kincsei, s ismerje bár a madaraknak és halaknak és minden teremtetett állatoknak fajtaát és az embereknek és a fáknak és a köveknek és a gyökereknek és a vizeknek természetét; ird, hogy nem ebben van a tökéletes boldogság.

És még egy darab utat megtéve, újból fennhangon szólt Szent Ferenc:

-- Ó, Leó testvér, bár kisebb testvérünk oly jól tudjon prédikálni, hogy az összes hitetleneket Jézus Krisztus hitére térítené; ird, hogy nem ebben van a tökéletes boldogság.

Már jó hét mérföldnyi úton tartott ez a beszéd, amikor végre Leó testvér nagy álmélkodással megkérdezte Szent Ferencet, így szólván hozzá:

-- Atyám, kérek téged az Isten nevében, mondd meg tehát, miben van a tökéletes boldogság?

Szent Ferenc akkor így felelt meg neki:

-- Amikor mi csuromvizesen az esőtől és összefagyva a hidegtől, mocskosan a sártól és elcsigázva az éhségtől, elérjük majd az Angyalos Boldogasszony kolostorát, s kopogunk a kapun, és a kapus mérgesen kinéz és megkérdezi: „Kik vagytok?”, mi meg azt feleljük: „Ketten a ti testvéreitek közül”, ő pedig így válaszol: „Hazudtok, közönséges csavargók vagytok, akik tekeregve a világon becsapjátok az embereket, és elorozzátok az alamizsnát a szegények elől, takarodjatok innen”, és nem nyitja ki nekünk a kaput, hanem kint hagy ácsorogni a hóban és a lucokban, dideregve és éhezve a késő éjszakában. Akkor, ha mindezeket a bántalmakat, ha mindezt a durvaságot és megaláztatást türelmesen, fölülmúlás és zúgolódás nélkül elviseljük, sőt alázattal és szeretettel azt gondoljuk magunkban, hogy az a kapus csakugyan jól ismer bennünket, is Isten adja a szót ajkára ellenünk; ó, Leó testvér, ird: ebben áll a tökéletes boldogság.

-- Aztán ha mi mégis tovább kopogtatunk, s ő dühösen kijön, és ránk rivall: „Pusztuljatok innen, hitvány gazok, menjetek az ispotályba,[20] mert egy falat nem sok, de itt még annyit sem kaptok, és ide ugyan be nem teszitek a lábatokat!”, ha mi ezt is nyugalommal, sőt derűs lélekkel és szelíd szeretettel eltűrjük; ó, Leó testvér, ird: ebben áll a tökéletes boldogság.

-- Am ha mi az éhségtől és a hidegtől sarkallva meg az éjszakának zordságától kényszerítve, mégis újból bezörgetünk, és esedezve kiáltozunk, és az Isten szerelmére kérjük, hogy nyisson ki nekünk, és bocsásson be bennünket, ő pedig fölháborodva így szól: „Semmirekellő gazemberek ezek, de majd megfizetek nekik érdemük szerint”, és kijön egy görcsös bottal, megragad minket a csuklyánkánál fogva, és letelep a földre, és alaposan meghemperget a hóban, és jól agyba-főbe ver a bot boldogabbik végével; ha mindezeket mi békességgel és örömmel viseljük, az áldott Krisztus szenvedéseire gondolva, hogy iránta való szeretetből el kell tűrnünk a bántalmakat; ó, Leó testvér, ird: ebben áll a tökéletes boldogság.

-- Most pedig Leó testvér, halld a végső tanulságot! A Szentlélek mindazon kegyelmei és ajándékai közül, amelyekkel Isten az ő szeretteit elhalmozza, a legnagyobb adomány, ha önmagunkat le tudjuk győzni, és készek vagyunk Krisztus szeretetéért elviselni minden bántalmat és méltánytalanságot, minden igazságtalanságot és kellemetlenséget. Mert Isten többi ajándékával nem dicsekedhetünk, mivelhogy nem a miénk, hanem Istené; amint az Apostol mondja: Mid van, amit nem Istentől kaptál? S ha tőle kaptad, mit dicsekszel vele, mintha a magadé volna? De a nyomorúság és megpróbáltatás keresztjében bátran dicsekedhetünk, mert ez a miénk; ezért mondja az Apostol: Nem akarok másban dicsekedni, csak a mi Urunk Jézus Krisztus keresztjében. Akinek tisztelet és dicsőség adassék, mindörökkön örökké. Amen.

Tanítás a tizedről

A tized Isten része: „A föld minden tizede... az Urat illeti és szent neki” (Lev 27,30). A pap, amikor beszedi a tizedet, megérteti a néppel, hogy mindene, amije csak van, az Istentől származik: „Ne mondd tehát majd szívedben: 'Az én erőm, az én kezem ereje szerezte meg mindezt nekem', hanem emlékezzél meg az Úrról, a te Istenedről” (MTörv 8, 17-18). Isten a szövetségben cserében kötelezi magát arra, hogy a nép minden szükségéről gondoskodik.

A Szent Egyed közösségnek van olyan akciója, hogy egy gyermeket lehet lélekben és anyagiakban „örökbe fogadni” a harmadik világból. Egyik ifi hittanos csoport vállalta ezt, és fejenként kb. havi 500 Ft elég volt arra, hogy két gyermeket „örökbe fogadjanak”, azaz fedezzék minden költségüket, ami az alapvető élelmekhez, egészségügyi és iskolázási költségekhez szükséges. Meg is kapták a két gyermek képét, akikért imádkozni is fognak. Isten panaszkodik népének: „Ti megcsaltatok engem! És kérditek: „Miben csaltunk meg? A tizedekben és a zsengekben! Az inség átka van rajtatok, és ti mégis megcsaltok engem, az egész nép. Hordjátok csak be az egész tizedet a csűrbe... és tegyetek ezzel próbára – mondja az Úr – hogy vajon nem nyitom-e majd meg nektek az ég csatornáit, és nem árasztok-e bőséges áldást rátok? (...) Akkor majd boldognak hirdet titeket minden nemzet, mert kíváncsian ország lesztetek” (Mal 3,1-17).

„Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol moly és rozsda emészti... Gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, mert ahol a kincs, ott a szív is”: „Egyáltalán nem lesz szegény és koldus közöttetek, mert megáld majd téged az Úr... sok nemzetnek adsz kölcsönt, de te semmitől sem veszel

kölcsönt” (MTörv 15,4-6a). Tegyük fel a kérdést: Nem használjuk-e saját céljainkra javainknak azt a részét, ami a szegényeké? Talán elfeledkeztünk arról, hogy ez másvalakinek a vagyona, amit ránk mint intézőkre bízott. A szegények része nem a miénk, hanem jog szerint jár nekik. Nem kegyességet gyakorolsz tehát velük, hanem csak azt adod oda nekik, ami az övék. „Hagyd elveszni pénzedet testvéredért... Zárd az adományt a szegény szívébe, és ő majd közbenjár érted minden bajban” (Sir 29,11-15). Alamizsnánk mellettünk tanúskodik Isten trónja előtt, ő pedig megemlékezik róla. Kornéliusz, az első pogány megtérő is alamizsnáinak köszönheti saját és családja megmenekülését, üdvösségét: „alamizsnáid felszálltak Isten elé, és ő megemlékezett rólad” (ApCsel 10,2). Az alamizsna címzettje mindig is Isten, ezért jó szívvel és rejtekben kell történnie „Amit egynek tettetek, akár a legkisebbek közül, azt nekem tettétek” – mondja Jézus. A Katekizmus ezt írja: „Nem osztani meg a szegényekkel a saját javainkat annyi, mint őket meglopni és megfosztani életüketől. Nem a mi javainkat birtokoljuk, hanem az övékét... Ne adjuk a szeretet ajándékaként azt, ami a méltányosság alapján jár nekik” (KEK 2446). Mindez valóságos kinyilatkoztatás, melynek alapján rögtön a tolvajok szintjén találjuk magunkat, ha elhanyagoljuk az alamizsnát. Ferenc egy szegény fájós szemű asszonynak így küldi el saját köpenyét: „Az a szegény ember, akinek odaadtad ezt a köpenyt, köszöni a kölcsönt, amit neki adtál. Vedd hát, ami a tiéd”. Az asszony először azt hitte, hogy szórakoznak vele, végül felve, de szívbeli örömmel elfogadta”. Amikor Isten szerelméért elkérték Ferenc tunikáját, mihelyt ezt hallotta: Isten szerelme, levette ruháját és néhány órán át meztelenül maradt. Ha bárki Isten szerelméért kért tőle valamit, odaadta neki az Úr iránti tiszteletből, akit Szeretetnek nevezünk”. A kötelezettségeinken túl, azaz azon felül, hogy megadjuk Istennek és a szegényeknek, ami jár nekik, a mi részünk az önkéntes adomány, amikor a szeretet műveit támogatjuk, orvosi kutatást, misszionáriusokat, iskolákat stb.

TISZTASÁG:

Klára és Ferenc égi szerelme, Szent Erzsébet és Lajos földi szerelme

Assisi Szent Klára

Talán már Rivotortóban barátság szövődik Ferenc és Assisi Klára között. Ebben az időben Ferenc huszonnyolc éves, Klára pedig tizenkét évvel fiatalabb. Itt nemcsak ez a nagy korkülönbség a fontos, hanem az is, hogy Klára abból a családból származik, amelyet néhány évvel azelőtt Ferenc is segített a városból kiűzni. Klára tizenkét éves (1204), amikor a Favarone család visszatérhet a városba. A kislány szentanyja annak, hogy a körülrajongott kereskedőfiúból mindenki által megvetett és kicsúfolt bolond lesz. Egy szép napon azonban valami hasonló érzést fedez fel magában. Felkeresi Ferencet, az meg őt, újra és újra, de hogy ne érje megszólás, Klára mindig szolgálója, Bona di Guelfuccio társaságában, Ferenc pedig Longus Fülöp kíséretében. A lelki rokonság, melynek Ferenc és Klára mindjobban tudatára ébred, végül is oly szoros barátsággá fejlődik, hogy életüket is szeretnék megosztani egymással. Meg is teszik ezt, de nem a házasság egyébként szokásos módján, hanem annak az életformának az elfogadása által, amely már Ferenc többi társát is összeköti egymással. Ezért Klára egy éjszaka elhagyja a szülői házat, hogy soha többé ne térjen oda vissza. Porciunkulába megy, ahol Ferenc maga fogadja „engedelmességre”. Átmenetileg egy bencés apácakolostorban helyezi el, majd San Damianóban, ahová hamarosan odaköltözik Klára édesanyja meg húgai, és sok más fiatal nő, hogy közös életet éljenek.

E két ember barátságát az emberiség aligha felejtheti el. Az egyik legenda szerint Ferenc és Klára a folyó mentén sétál, az egyik az egyik parton, a másik a folyó másik partján. Ferenc forró vággyal szeretne átmenni a másik partra, hogy barátnőjével találkozhasson. A folyó azonban túlságosan mély és sebes sodrású. Ekkor Klára a hullámokra teríti köpenyét, Ferenc pedig átfut rajta. Ferenc erre megjegyzi: „Látom, nővérem, Isten előtt nagyobb kegyben állasz, mint én.” Más alkalommal Klára Ferencel együtt akar étkezni. Ferenc azonban elutasítja kérését. Csak a testvérek közbenjárása veszi rá őt arra, hogy meghívja Klárát és néhány nővérét Porciunkulába, szerény ebédre. De az asztalon lévő ételeknél sokkal fontosabb az, ami kettejük között történik, Isten szeretetéről beszélgetnek, ezért elfelejtenek enni. A szeretet, amely eltölti őket, oly nagy és oly erős, hogy a kápolna, a testvérek otthona és az egész erdő lángokban áll tőle. Assisi lakói odafutnak, hogy eloltsák a tüzet, de hiába, mert nincs semmi oltánivaló. Belépnek és ott találják Klárát egy szerényen terített asztalnál. Rájönnek, hogy nem földi tűz, hanem kettejük szeretetének lángolása csalta oda őket. Épülve és megvigasztalódva térnek vissza városukba az assisi emberek. Isten iránti szerelmük tüzeben felragyog kapcsolatuk igazi mélysége. Istenben ők teljesen eggyé váltak. Minden testi vonzódástól megtisztított égi szerelem az, ami kettőjüket egymáshoz fűzi.

Klára Ferencnek köszönheti új életét. Ezért „dajkájának” hívja őt, aki édes tejet adott neki. Önmagát Szent Ferenc „kis virágocskájának” nevezi. Úgy véljük, ez az elnevezés magától Ferencről származik, aki valóban így nevezte őt gyengéden. Klára őrzi meg legjobban a ferences lelkületet, és tőle tudhatjuk meg legbiztosabban Ferenc tulajdonképpeni törekvéseit.

Ferenc is sokat köszönhet Klárának. Vele beszélgi meg kérdéseit és problémáit. Ő győzi meg Ferencet, hogyne kizárólag az elmélkedésnek szentelje az életét, hanem az „angyalok életformáját” elhagyva Isten emberré válását kell követnie, s az emberek közt élve a „lélek lábainak be kell porosodniuk”. Klárával ápolgatja magát, ha beteg. Klára nővéreiben közösségének azonos lelkületű és ugyanazt az Evangéliumot élő tagjait ismeri fel. Ezért Ferenc és testvérei arra kötelezik magukat, hogy mindig különleges figyelemmel és gondnal lesznek irántuk. Végül egy dallal ajándékozza meg Klárát, amelyet nemrég fedeztek fel: ebben „királynőnek” nevez mindenkit, akit Szűz Máriával együtt a mennyben koronáznak meg.

Árpád házi Szent Erzsébet

Erzsébet korának igazi női ideálja és szépsége volt. Thüringiai Lajos örgrófhhoz, egészen fiatalon feleségül adják. Gyermekkori játszópajtásokból szerelmes hitvesekké lesznek. Egyszer, amikor Lajost lovagtársai arra akarták rávenni, hogy cserélje le Erzsébetet, egy hegyre mutatott: „Látod-e azt a nagy hegyet előttünk? Ha ez a hegy rőt aranyból volna, és az enyém lenne, annál is többet érne nekem az én Erzsébetem”. Jól álló öltözeteivel Erzsébet mindenkor a férjének akart tetszeni. Nem törődve, hogy megszólják illetlen viselkedése miatt többször lóháton sietett férje elé vagy elkísérte egy darabon. Ha Lajos hazatért, Erzsébet repült elé, örömtől repesve ölelte át, és magyar vérenek szenvedélyével „ezernél is többször szívből szájon csókolta őt”. A csókoló Erzsébet tudta bizony, mi a hitvesi szeretet, gyöngéden és melegen csüngött Lajoson, ebben is egészen, nem félig ajándékozva oda magát, mint olyan, aki erős szerelemre képes. Három gyermeket szült Lajosnak, már alig húsz évesen. Lelki összhangjuknak hála, az érosz úgy érvényesült Erzsébet és Lajos közt, hogy a hitvesi szerelem szentségi jellegének bensőséges kibontakozása volt, mely szerelem, ha Istennel éleik meg erősebb mint az alvilág, s tengernyi víz sem olthatja ki, mert részesei Isten Agapé szeretetéből. A szeretetnek 4 szavát használja a görög nyelv.

1. Érosz = szeretlek mert szép vagy, vonzó vagy (ez mulandó)
2. Szex = szeretlek mert az enyém vagy (ez még birtokolni akar)
3. Filia = szeretlek mert a társam, barátom vagy (adok-kapok viszonyt jelez)
4. Agapé = szeretlek mert vagy. Érdek nélkül, feltételek nélkül szeretlek. Csak az a szerelem lehet tiszta, amelyet áthat ez az agapé szeretet, mely nem ismer kisajátítást, önző élvezetet, csak érdek nélküli tetszést, szeretetet.

Amikor Erzsébet, férje távollétében egy leprást fektetett annak ágyába, hazaérkező Ura a megkínzott Krisztust látta ágyában feküdni, s az anyós méltatlankodása ellenére felesége mellé állt: „Kedves nővérem, ilyen vendégeket minél gyakrabban fectess az ágyamba”. A két hitvestárs egységes volt az isteni életben, tehát a legmélyebb valóságban, amely embereket összekötni képes. Erzsébet tudta, hogy férje iránti szeretete csak addig nem fog kihűlni, amíg Istent még nála is szenvedélyesebben szereti. Tudta, hogy a szentségi házasságban élőknek egymást átölelni és Istent átölelni egyazon ölelés kell legyen mindig. Éjszakánként felkelt férje mellől és Krisztussal való azonosulásból a hideg földre feküdt. Szolgálóinak egyszer azt mondta, azért van szükségem az éjszakai imádkozásra, hogy „ellenálljak a hitvesem iránti túl nagy szeretetnek”. Egykor a szentmise közben tekintete ünnepi díszbe öltözött férjére esett; Erzsébet oly élénken örült arca nemes szépségének, hogy megfeledkezett a szent áldozatról. Midőn a csengettyűszó felriasztotta édes álmodozásából, ismét az oltárra nézett és látta, hogy a szentostya vérzik. Viselkedését súlyos igazságtalanságnak érezte, képtelen volt felfogni, hogyan takarhatta el előle férjének földi szépsége Istent, és oly vigasztalanul sirt emiatt, hogy Lajos sokáig nem tudta megnyugtatni, noha ezt mondta neki: „Legyünk vidámak Istenben. Majd én megsegítelek, hogy vezekelj, és előre haladj”. Hát még nekünk mennyit kellene vezekelnünk, hogy szerelmünket olykor Istennel elcserélve, bálványként szeretjük, s Krisztus testének tagját, ami a mi testünk beszennyezzük szemérmertlenségeinkkel. Addig tiszta egy szerelem, amíg Istenben éljük meg, s egymásban Istent szeretjük. Amíg szerelmünk transzparens az Istenre. Szent Pál azt írja a

Korintusiaknak: „Nem tudjátok, hogy testetek Krisztus tagja? ...és, hogy nem vagytok a magatokéi? Leválasszam Krisztus tagját és egy parázna nő tagjává tegyem?”

A szexuális rendetlenséget, vagyis az ösztön követését az értelem helyett nem az teszi erkölcsileg rosszá – ahogy a pogány moralisták mondják, hogy így elvész az önuralom (apatheia), hanem az, hogy megtagadjuk Krisztus uralmát fölöttünk. Hiszen már nem lehetünk teljesen önmagunk urai, mert immáron Kriszushoz tartozunk, mivel Ő drága váltságdíjat fizetett értünk (20). A tisztaság végső indítéka tehát az, hogy Jézus az Úr! Tisztátalanságot követvén el Krisztus testét prostituálom, egyfajta szentségtörést követek el. Jogtalan erőszakot veszek Krisztus testén. Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma? (1Kor 6,12) Visszaélni saját testünkkel annyi, mint megszentelteteni Isten templomát. „Aki pedig Isten templomát lerontja, azt elpusztítja Isten” (1Kor 3,16).

Amikor Ferenc a szultánhoz ment egy nő megkönyékezte őt, ezt olvassuk:

Maga is kiválasztott egy tartományt, s egyik társával odaérkezve, bement egy fogadóba, hogy megpihenjenek. Volt ott egy gyönyörű testű, de romlott lelkű nőszemély. Ez az átkozott és szemérmetlen némbor a sátán ösztökélésére mindjárt megkönyékezte Szent Ferencet, hogy vele testileg vétkessen. Szent Ferenc a csábításra így felelt: - Rendben van, menjünk hát a nyoszolyára. - A némbor a kamrájába akarta őt vezetni, Szent Ferenc azonban megszólalt: - Gyere csak velem, én egy gyönyörű nyoszolyára vislek. - Egy óriási tűzhöz vezette, amely a ház egyik helyiségében égett. És lelkének buzgalmában meztelenre vetkőzött, a tűz mellé az átforrósodott kövekre vetette magát, majd hívta az asszonyt, hogy vetkőzzék le ő is, és feküdjék melléje a kényelmesen vetett, szép puha ágyba. Szent Ferenc vidám arccal jó ideig ott maradt a lobogó tűznél anélkül, hogy megégett vagy akár megperzselődött volna. Az asszony pedig megrendülve szívében a csoda láttán, töredelmesen magába szállt. És nemcsak hogy megbánta bűneit és bűnös szándékát, hanem Jézus Krisztus hitére tért, és aztán olyan szent életivé vált, hogy általa sokan üdvözültek abban a tartományban.

„A tisztának minden tiszta” (Tit 1,15), tehát nem prudériáról van szó. Ferenc nem ijed meg az asszony szépségétől, nem is sérti meg őt azzal, hogy megvetné. Az asszony kérésére, hogy „Egyesülj velem!” Ferenc az ágyához vezeti a nőt, mert valóban egyesülni vágyik vele. De Ferenc csak ott tud egyesülni ezzel a nővel, ahol Ő van, a tűzben, az Istenben. Bele kell szeretnünk a teremtmények szépségébe, de abba, amelyik Istentől jön. A tisztaság tehát nem abban áll, hogy nemet mondunk a teremtményeknek, hanem abban, hogy igent mondunk nekik. Ferenc azzal, hogy nem nemet mondott egy kísértő cafkának, megundorodva tőle, hanem igent mondott egy szegény, bűnben vergődő nőnek, egy lelket mentett meg, s valóban egyesülhetett a nővel, egy mélyebb szinten.

Egy alkalommal az ördög súlyos testi kísértést bocsátott Ferencre. A boldogságos atya azonban, mihelyt észrevette ezt, azonnal lehúzta ruháját, kordájával jó keményen megostorozta magát, és közben ezt mondta: "Ej, számartestvér, így kell neked bűnhődnöd, és ilyen ütésekkel kiállanod. Mert a ruha a rendé, és neked nem szabad visszaélned vele; ám ha máshová akarsz menni, tessék, csak menj." Mikor pedig látta, hogy a kísértés önsanyargatása ellenére sem akar elmúlni, bár már minden tagja kék és zöld volt, kinyitotta cellája ajtaját, kiment a kertbe, és ott azon meztelenül belevetette magát a mély hóba. Azután fogta magát, belemarkolt a hóba, és egymás után hét kupacot rakott belőle. Utána odaállott a kupacok elé, és így kezdett testéhez beszélni: "Íme, lásd, ez a nagyobb a feleséged, ez a négy két fiad és két lányod, a másik kettő pedig a szolgád és szolgálód, akikre kiszolgálásod végett van szükséged. Nosza, rajta hát, ruházd fel őket nyomban, mert különben megveszi őket az Isten hidege. Ha pedig nincs nyedre a miattuk való sokféle szorgoskodás, akkor az egyedül való Úrnak iparkodjál szolgálni!" A gonosz lélek erre megszeppenülten elpárolgott, ő pedig Istent magasztalva visszatért cellájába.

A szent tehát csak akkor szabadult meg a kísértéstől, amikor már nem szennyes dologként gondolt a szexualitásra, hanem végigvitte azt a gondolatot, amit ösztönei követeltek, s amikor már minden összefüggésében látni kezdte, akkor ismerte fel, hogy minden értelemmel ellenkezik az, hogy az ilyen ösztönösségnek teret engedjen életében, hiszen tisztességesen nem élheti azt meg másként, mint a házasság keretein belül, az pedig ellenkezne hivatása követelményeivel.

Legenda az imához:

Egyik nap Ferenc ismét Leó mögött bandukolt az erdőn át. Gondolatait hagyta elkalandozni. Mindketten megszokták ezeket a csendes meneteléseket a természetben. Gyorsan leereszkedtek a vízmosta lejtőkön a mélybe, ahol egy patak csobogott. Elhagyatott hely volt, vad és tiszta szépségű. A víz ugrándozott a sziklákon, hófehéren, szabadon, azúrkék szikrákat szórva. Nagy hűvösséget lehelt a környező növényekre. Néhány boróka nőtt itt is, ott is a sziklák között a csobogó víz fölé hajolva.

-- Húgocskánk, a víz! -- kiáltott fel Ferenc a patakhoz közeledve. -- A te tisztaságod Isten ártatlanságát énekli.

Egyik szikláról a másikra ugrálva Leó előbb ért át a patakon. Ferenc követte. Neki több időbe került. Leó, aki a másik parton állt, nézte az áttetsző vizet, amint végigszaladt az arany színű homokon a sziklák sűrű tömbjei között. Már Ferenc is átért a túlsó partra, de ő még mindig el volt merülve ebben a szemlélődésben. Úgy látszott, nem képes elszakadni ettől a látványtól. Ferenc nézte őt, és szomorúságot vett észre arcán.

-- Igen elgondolkodtál -- mondta neki egyszerűen Ferenc.

-- Ó, ha mi is olyan tiszták tudnánk lenni, mint a víz! -- válaszolta Leó. -- Megismernénk mi is a mi húgocskánknak, a víznek ezt a bolondos és túlsorduló örömet és ellenállhatatlan lendületét.

Szavaiban nagy nosztalgia reszketett, és melankolikusan nézte a patakot, mely nem szűnt meg rohanni a maga megfoghatatlan tisztaságában.

-- Gyere! -- ragadta meg karjánál Ferenc.

Mindketten újra elindultak. Egy csöppnyi csend után Ferenc megkérdezte Leót:

-- Mit gondolsz, testvérem, miben áll a szív tisztasága?

-- És abban áll, hogy nincs hibánk, amit szemünkre vethetnénk magunknak -- válaszolta gondolkodás nélkül Leó.

-- Most már megértem szomorúságodat -- mondotta Ferenc. -- Mert hiszen mindig van valami, amit a szemünkre vethetünk.

-- Igen -- hagyta jóvá Leó --, és éppen ez az, ami engem elkésérít. Sohasem fogom elérni a szív tisztaságát.

-- Ah, Leó testvér, higgy nekem! Ne foglalkozz te annyit lelked tisztaságával! Fordítsd tekinteted Istenre! Csodáld! Örvezzéssel azon, hogy van! Ő, aki maga a szentség, a tisztaság! Adj hálat neki önmaga miatt! Ebben áll, kicsi testvérem, a szív tisztasága. És amikor te így Isten felé fordultál, többé már ne fordulj vissza önmagadhoz! Ne kérdezd, mennyit haladtál. Az azon való bánkódás, hogy nem vagyunk tökéletesek, hogy bűnösnek találjuk magunkat, még csak emberi érzélem, nagyon is emberi. Magasabbra kell emelni tekintetedet, sokkal feljebb. Van Isten, és létezik az ő mérhetetlensége, az ő változhatatlan fényessége. Annak van tiszta szíve, aki nem szűnik meg imádni az élő és igaz Urat. Akinek az egyetlen törekvése, hogy Isten életére odafigyeljen, és aki képes minden nyomorúsága közepett Isten örök ártatlanságában és örömeiben fürdeni, aranylóan, mint a porszem a napsugárban. Ez az emberi szív egyszerre kifosztott, és minden gazdagsággal teljes. Elég neki, hogy Isten maga Isten. És ebben találja meg minden békéjét és gyönyörűségét. Isten pedig maga a szentség és a tisztaság.

-- De Isten megköveteli a mi erőlködésünket és hűségünket is.

-- Kétségtelenül -- válaszolta Ferenc. -- De a szentség nem önmagunk kiteljesítése, mégcsak nem is valamiféle teljesség, melyet az ember megszerez önmagának. A szentség elsősorban üresség, amit fölfedezünk magunkban, és elfogadunk; és Isten maga jön, hogy betöltsen azt abban a mértékben, ahogy megnyílunk az ő teljességére.

A mi semmisségünk, ha elfogadjuk, szabad teret ad Istennek, ahol még teremthet. Az Úr nem engedi elrabolni dicsőségét senki emberfia által. Ő mindig Úr. Az Egyetlen, az egyedüli Szent. De kézen fogja a szegényt, kiemeli a sárból és népének fejedelmei közé ülteti, hogy lássa az ő dicsőségét. Isten a lélek kék ege lesz.

Elmerülni Isten dicsőségének szemléletében, testvérem, Leó, felfedezni, hogy Isten valóban Isten, örökké Isten, mindazok felett, amik mi vagyunk és lehetünk, és örvezni azon, hogy ő van, elragadtatásba esni örök ifjúsága előtt, hálát adni neki önmaga miatt; ezt követeli leginkább az Úr szerelme tőlünk, melyet a nekünk adott Lélek kiáraszt szívünkbe. Ebben áll a szív tisztasága. Ezt a tisztaságot nem lehet elérni ökölbe szorított kézzel és megfeszülve.

-- Hát akkor hogyan? -- kérdezte Leó.

-- Egyszerűen nem szabad semmit sem megtartani önmagunkból. Mindent ki kell seperi. Még szorongásainkat is. Tiszta helyet kell készíteni. El kell fogadni azt, hogy szegények vagyunk. Le kell vetni mindent, ami nyomaszt bennünket, még hibáink súlyát is. És csak az Úr dicsőségét kell már szemlélni, s engedni, hogy az minket átjárjon. Isten él, s ez egyedül elég. Akkor a szív könnyűvé válik. Többé nem érzi önmaga súlyát; mintha kicserélték volna. Mint a pacsirta, megrészegül a tér tágasságától, s az ég azúrjától. Elhagy minden gondot és aggodalmat. A tökéletesség utáni vágy is megváltozik. Egyszerűen és tisztán Istent akarja, Istent magát.

Leó elmerülve hallgatta, miközben atyja előtt lépdelt. S ahogy haladtak, egyre könnyebbnek érezte szívét, és mérhetetlen békesség ölelte át.

ENGEDELMESSÉG

Missziós utak

Amióta Ferenc előtt világossá vált, hogy annak kell életét szentelnie, aki meghalt minden emberért, egyre inkább távoli országokba törekszik. Ő is kockára akarja tenni életét az emberek üdvéért. Ezért indul el 1212-ben Szíriába, de hajótörése miatt a dalmát tengerpartra vetődik. Nem sokkal hazaérkezése után Marokkóba akar elmenni, de ez sem sikerül. Valószínűleg a régi zarándokúton Santiago de Composteláig jut csak el, ott megbetegszik, és vissza kell fordulnia, végül a szultánhoz sikerül eljutnia, de nála sem sikerül a vértanúság, pedig komoly esélye volt rá, hisz nemrég volt a keresztesekkel egy ütközet a szultánnak. Meglepetésére élvezheti a szultán vendégszeretetét. Ferencre maradandó hatással van ez a találkozás. Így például azt ajánlja Ferenc, hogy rendszeresen szólítsák fel a keresztényeket az Isten megtestesülésének és az Eucharisztiaának az imáadására, ahogy a műezzinnek hívják az iszlám hívőket imaórára. Vagy például arra szólít fel, hogy Jézus neve hallatára a földig hajoljunk meg.

Engedelmesség – a valóság elfogadása (alázat)

Ferenc kezdi elfogadni a valóságot olyannak, amilyen, anélkül, hogy meg akarná változtatni.

Válság a közösségben

Keletről visszatérve Ferenc új helyzettel találja magát szembe saját rendjében. Egyes befolyásos testvérek a Regulát a hagyományos regulákhoz akarják igazítani. Önmagában ez nagyon is érthető indítékok miatt történik, mivel azok a regulák sokkal határozottabbak, konkrétabbak voltak, több rendelkezést és törvényt tartalmaztak: megkönnyítették volna az ellenőrzést és az irányítást.

Ferenc azonban az Evangéliumra mint a ferences életforma egyetlen tekintélyére hivatkozva határozott nemmel válaszol erre a kísérletre. Most, miután ismét itthon van, számot vet azzal, hogy a testvérek száma szinte beláthatatlan. Úgy érzi, hogy a testvérek nagy seregének vezetése felülmúlja erejét. Inkább testvér akar lenni, mint főnök: többre tartja azt, hogy példásan megvalósítsa az életformát, mint azt, hogy hatalmi szóval utasításokat adjon. „A én hivatásom lelki természetű, nem pedig a szervezés.” Így hát átengedi másnak a vezetést: először Catani Péternek, majd az ő halála után Cortonai Illésnek.

Nem lehet azt mondani, hogy hivataláról való lemondása tekintélye rovására lett volna. Ellenkezőleg: lelki tekintélye csak nőtt és nem is veszítette el haláláig. Így ő az, aki megírja a Regula szükségessé vált újrafogalmazását, amelyet 1223-ban a pápa jóváhagy. Levélben fordul az egyik „miniszterhez” (előjáróhoz), az egész rendhez, a klerikusokhoz, a polgármesterekhez, a Harmadik Rendben összegyűlt világiakhoz, és végül még egyszer egész rendjéhez különféle végrendeleteiben. Ezekben kijelenti, hogy az ő lelki útja mindenki számára kötelező; néha indulatosan, sőt érezhető haraggal teszi ezt, ha veszélyt vagy helytelen tendenciát tapasztal. Mindenütt érezhető a fájdalma amiatt, hogy az egyház és a rendi vezetőség a tömeg törvényének akarja alávetni az ő életformáját, hogy fennmaradásukat biztosíthassa. Nem tud mindennel egyetérteni, de meghajlik a számok törvényszerűsége előtt.

Hogy milyen is volt Ferenc tekintélye ebben az időszakban, amikor nem viselt hivatalt, jól mutatja az 1221-es káptalan egyik eseménye. Háromezer testvér gyűlt össze. A káptalan befejezése előtt Ferencnek az a gondolata támad, hogy ideje volna már testvéreket küldeni Németországba. Illés testvér lábánál ül, aki a káptalan vezetője, és aki a szent gondolatait közvetíti. Ferenc meghúzza Illés habitusát, aki azonnal lehajol hozzá, és megkérdezi, hogy mit óhajt. Illés felegyenesedik és ezt mondja: „Testvérek, a Testvér szól”, és közli Francesco kérését. Ferenc már annyira testvér, hogy a névnek nem is kell szerepelnie a „frater” mellett; a többiek szavával és életével akarnak azonosulni. Ekkora tekintélye volt Ferencnek.

Ferenc megtapasztalja azt, hogy saját művéről és akaratáról is le kell mondania a szent engedelmesség nevében. Az engedelmesség ugyanis a valóság elfogadása. Akkor is, ha a valóság fáj. Erről szól a következő tanmese:

Nem messze a remeteségtől vékony kék füstoszlop emelkedett fel. Atlátszóan kék. Egyenesen az égre tört. A legkisebb szellő sem zavarta. Nyugodt és egyenes volt, mint a többi nagy fa. Mintha a tájnak része lenne. És mégis nyugtalanította Leó testvér. Ez a füst szokatlan volt. Ki gyűjthetett tüzet ilyen korán reggel? Leó szeretett volna bizonyosságot szerezni és megnyugodni. Elindult. Félretolta a cserjék ágait, és egy kőhajításnyira meglátta Ferencet magát. Ott térdelt a gyér tűz mellett. Mit égethetett el? Látta, amint lehajol, felvesz egy fenyőtobozt, és beledobja a lángokba. Leó egy pillanatra elbizonytalanodott, aztán mégis lassan közeledett.

-- Mit égetsz, atyám?

-- Egy kosarat -- válaszolta egyszerűen Ferenc. Leó megnézte közelebről. Egy fűzfavesszőből font kosár maradványait látta, utolsó darabjai égtek.

-- Csak nem az a kosár, amit ezekben a napokban fontál?

-- De, pontosan az -- válaszolta Ferenc.

-- Dehát akkor miért égetted el? Úgy találd, hogy nem sikerült? -- kérdezte megdöbbenve Leó.

-- De igen, sikerült. Tülságosan is sikerült.

-- Dehát akkor miért égetted el?

-- Mert most, amikor a terciát énekeltük, miatta gondolataim elkalandoztak az imában. Egész figyelmemet lekötötte ez a kosár. Helyénvaló volt, hogy visszatérve fölládozzam az Úrnak -- magyarázta Ferenc.

Leó szája távra maradt. Igencsak ismerte Ferencet, és mindig meglepő cselekedeteit. De most az egyszer Ferencnek ez a tette igazságtalanul keménynek tűnt.

-- Atyám, nem értelek. Ha mindazt el kellene égetni, ami minket elszórakoztat az imában, akkor egyebet se tehetnénk -- mormogta Leó egy rövid szünet után.

Ferenc nem felelt semmit.

-- Tudod, hogy Szilveszter testvér számított a te kosaradra. Szüksége lett volna rá, és türelmetlenül várta.

-- Igen tudom -- hagyta jóvá Ferenc. -- Késlekedés nélkül fonok neki egy másikat. De ezt el kellett égetnem. Ez még sürgősebb volt.

A kosár közben teljesen elégett. Ferenc a maradék tüzet eloltotta egy kővel, és karon fogva Leó testvérét, így szólt hozzá:

-- Gyere, megmagyarázom neked, miért cselekedtem így.

Egy kissé távolabb vezette a fűzfabokrokhoz. Vágott egy csomó ágat magának, majd leülve a puszta földre kezdte fonni az új kosarat. Leó melléje ült, várva atyja magyarázatát.

-- Saját kezemmel akarok dolgozni -- jelentette ki Ferenc --, és azt akarom, hogy minden testvérem dolgozzon. Nem nyereségvágyból vagy pénzszerezés kedvéért, hanem hogy jó példát adjon és legyőzze a lustaságot. Nincs siralmasabb, mint egy közösség, amely nem akar dolgozni. De a munka nem minden, Leó testvér, és nem old meg mindent. Sőt, akadály lehet az ember igazi szabadságának. És az is lesz mindannyiszor, ahányszor az ember engedi, hogy munkája rabul ejtse, egészen addig, hogy elfelejtkezik az élő és igaz Isten imádásáról. Féltelesen kell öröködnünk, hogy ki ne aludjék bennünk az imádság lelke. Ez mindennél fontosabb.

-- Értelek, atyám. De azért mégsem lehet megsemmisíteni munkánk gyümölcsét mindannyiszor, ahányszor elvonja figyelmünket az imáról.

-- Természetesen. A lényeg az, hogy készek legyünk valóban erre az áldozatra. És csak ezen föltétel mellett őrizheti meg az ember lelke szabadságát. Az Ószövetségben az emberek feláldozták Istennek terméseik és nyájaik zsongéit. Nem haboztak megfosztani magukat attól, ami a legszebb. Ez az Isten-imádás tette volt, de a szabadulása is. Az ember így őrizte meg lelke nyíltságát. Az, amit feláldozott, a végtelenre tágitotta ki látószögét. Itt volt szabadságának és nagyságának títka.

Ferenc elhallgatott. Látszott, hogy figyelmének minden erejét munkájára fordítja. De Leó, aki mellette ült, érezte, hogy akar még mondani valamit. Valami lényegeset, ami vele egy, de amitől nehezebbé esik megszabadulni. Ezt Leó is jól tudta. Ezért tűntek a csend pillanatai ilyen hosszúnak. Szeretett volna megszólalni és mondani legalább egy szót, hogy kitöltse ezt a csendet. De finomságból visszatartotta magát. Ferenc hirtelen Leó testvérré nézett. Tekintetében igen nagy jószág tükröződött.

-- Igen --, mondta Leónak nagy nyugalommal --, az ember akkor lesz nagygyá, ha saját műve fölé emelkedik, és már csak Istent látja. Ekkor éri el teljes mértékét. De ez nehéz, nagyon nehéz. Elégetni egy fűzfakosarat, amit mi fontunk, semmi. Még ha úgy is látjuk, hogy jól sikerült. De elvárni egy egész élet munkájától, ez egészen más. Ez a lemondás felülmúl minden emberi erőt.

Isten az embert meghívja az ő követésére, s ő átadja magát egészen egy műnek. Szenvedélyesen, lelkesen. Ez jó, és szükséges is. Csak a lelkesedés tud teremteni cselekedni. De teremteni valamit annyit jelent, mint megjelölni kézjegyükkel, elkerülhetetlenül magunkévá tenni. És itt Isten szolgálja a legnagyobb veszélybe rohan. A mű, amelyet alkotott, abban a mértékben, ahogyan ragaszkodik hozzá, számára a világ közepe lesz. És ez végzetesen beárja. Egy robbanás kellene, hogy kimentse ebből az állapotból. Istennek legyen hála, az ilyen robbanás megvalósul. A Gondviselés eszközei kéréselhetetlenül működésbe indulnak. Ezek a minket körülvevő megnevezés, ellentmondás, szenvedés, kudarc és néha még maga a bűn is, amit Isten megenged. A hitnek is megvannak a maga mélységes és döntő válságai. Ez elkerülhetetlen. Előbb-utóbb jelentkezik életünk valamennyi szakaszában. Az ember odaadja magát saját művének. Azt hiszi, hogy Istennek szerez nagyvélküen dicsőséget. És hirtelen úgy tűnik, Isten magára hagyja. Mintha nem érdekelné az, amit az ember tesz. Sőt, mi több, úgy látszik, Isten azt akarja, hogy az ember mondjon le saját művéről, hagyja el azt, amihez testével-lelkével, örömben-bánatban ragaszkodott annyi éven keresztül.

„Fogd fiadat, az egyetlen, akit szeretsz és menj Moria hegyére, és ott áldozd fel egészen elégedő áldozatul.” Ezt a rettenetes utasítást adta Isten Ábrahámnak. Istennek nem igaz szolgálja az, aki nem hallja ezt egyszerű életében. Ábrahám hitt az Istentől kapott ígéretében, hogy utódokat ad neki. Húsz évig várt ennek beteljesedésére. Nem vesztette el reményét. És végre, mikor gyermeke született, és ezen a gyermekén nyugodott az ígéret alapja, most Isten felszólítja Ábrahámot, hogy áldozza fel. Minden magyarázat nélkül. Az ütés durva volt és érthetetlen. És éppen ez az, amit Isten előbb vagy utóbb tőlünk is követel. Úgy tűnik, Isten és az ember nem beszélnek többé ugyanazon a nyelven. Értelenség támad köztük. Isten hívta az embert, és ő válaszolt. Most az ember szólítja Istent. Isten pedig hallgat. Tragikus pillanat, melyben a vallásos élet a reménytelenséghez érkezik, melyben az ember egyedül harcol az éjszakában a Megfoghatatlannal. Az ember azt hitte, elég, ha ezt vagy azt megteszi, hogy kedves legyen Isten előtt. De Isten nem valamit vár az embertől, hanem őt magát akarja. Az ember nem üdvözlő cselekedetei által, bármilyen jók is legyenek azok. Saját magának kell Isten művévé válnia. Képlekenyebbnek és alázatosabbnak kell lennie Teremtője kezében, mint az agyagnak a fazekas kezében. Hajlékonyabbnak és elnyúlhatatlanebbnek, mint a fűzfavesszőnek a kosárfonó kezében. Csak a szorongatottságnak ebben az állapotában és szegénységének elismerésében nyithat az ember egy korlátlan hitelszámlát Istennek, rábízva teljesen a kezdeményezést létét és üdvösségét illetően. Ekkor belép a szent engedelmisség világába. Gyermekeké lesz és a teremtés isteni játékát játssza. Fájdalmon és gyönyörön túl ismerkedik meg az örömmel és a hatalommal. Ugyanazzal az érzéssel tekint a halálra is, mint a Napra. Ugyanazzal a súlyossággal és ugyanazzal a könnyed örvendezéssel.

Leó hallgatott. Nem volt kedve több kérdést feltenni. Biztosan nem értett meg mindent, amit Ferenc mondott, de úgy tűnt neki, hogy még soha nem látott bele ilyen tisztán és mélyen atyja lelkébe. És ami mindenek fölött meglepte, az a nyugalom, ahogyan beszélt ilyen súlyos dolgokról, amelyeket bizonyára tapasztalából ismert. Szébe jutott, hogy Ferenc egy másik alkalommal ezt mondta neki: „Az ember igazán csak azt ismeri, amit megtapasztalt.” Az biztos, hogy ő megtapasztalta mindazt, amiről beszélt. A biztos igazság hangsúlyával beszélt. Leó testvért hirtelen eltöltötte a gyönyörűség, és ugyanakkor a megdöbbenés, hogy ilyen tapasztalatoknak kiváltságos és beavatott bizalmasa lehetett. Ferenc pedig folytatta a munkát. Keze remegés nélkül fonta a fűzfakosarat, mintha csak játszott volna.

Alverna: Ferenc Krisztus képmása

1. 1224-ben a nagyböjti időt Ferenc Alverna hegyén tölti. Arról a képről medítál, amely már San Damianóban a lelkébe vésődött: a Megfeszítettről. Annnyira eggyé válik vele, hogy Jézus sebei saját testén is megjelennek. Amit egész életén át szemé előtt tartott és saját személyében átértézt, az most előtörne, mindenki számára láthatóvá válna, ha Ferenc minden erejével azon nem fáradozna, hogy titkát elrejtse. Csak kevesen tudják meg, köztük Leó testvér, aki emiatt nagy lelki válságba kerül. Kicsoda ő ennek a halhatatlan jelenségnek a színe előtt? Ferenc felismeri a testvér aggodalmát, ad neki egy képet, melyen megmagyarázza: mindenki stigmatizált a maga módján, mindenki meg van jelölve a tau jelével (görög betű, a kereszt jele), maga Leó testvér is.

Betegség és halál

Életének utolsó két évében testi, lelki szenvedés és fájdalom gyötri Ferencet. Ifjúkora óta maláriában szenved, melynek kísérőjelenségei mind erősebbekké válnak. Egyiptomi tartózkodása óta a trachoma is kínozza, amely erős fejfájással és folytonosan növekvő fényszerűséggel jár, míg végül majdnem teljesen megvakul. Böjtölése bél- és gyomorfekélyt idéz elő, ehhez járul még lép- és májbetegsége, vérszegénysége, vízkórása, majd mélységes depressziója. Ferenc annyira legyöngül, hogy már járni sem képes.

San Damianóba viszik ápolni, és a nővérek teljes odaadással gondozzák. Élete legsötétebb éjszakáját éli át. Még sebhelyei sem nyújtanak neki vigasztalást és bátorítást. Sőt, úgy érzi, hogy a pokol erőinek van kiszolgáltatva, és végképp kudarcot vallott Isten előtt is. Aztán az ég kegyének érzi, hogy a kód oszlik és szíve felenged, amikor a Naphimnuszban tör ki, melyben mindent elfogad és minden teremtményt Testvérenek és Nővérenek nevez, még a halált is.

A testvérek úgy látják, hogy a legjobb orvosok tanácsát kell kikérniük, és ezért átvisszik Rietibe, a pápai szemorvoshoz. Az orvos a kor szokása szerint borzalmas gyógymódot alkalmazva próbálja őt meggyógyítani: tüzes vassal égetik a halántékát, de ez sem a betegséget, sem a kínokat nem csökkenti. Illés testvér a legközelebbi barátokat hívja a betegágyhoz: Bernát és Egyed testvért, hogy az első társak látása nyújtson Ferencnek enyhülést és vigaszt. Ferenc azt akarja, hogy énekeljenek, és így enyhüljenek kínjai. Ő pedig egyik éneket a másik után szerzi -- a testvérek meg is ütköznek ezen, mivel szerintük a haldoklónak komolyan kell viselkednie.

Végül elhatározzák, hogy egy másik orvoshoz fordulnak. Sziénába mennek, a pápai udvar egy másik orvosához. Lóra ültetik, a testvérek támogatásával teszi meg a fázasztó utat. Odaérve Ferenc annyira elgyengül, hogy már közelínek vélik halálát. Ezért arra kéri, hogy néhány mondatban foglalja össze életének lényegét. Megteszi, és ezt diktálja: kölcsönös szeretet, a szegénység megbecsülése, hűség az egyház iránt.

Sziénából visszatérnek Assisibe, ahol a püspöki palotában ápolják Ferencet, de amikor közeledik az utolsó óra, Porciunkulába, szülőföldjére akar visszatérni. Ott felolvastatja János evangéliumából az utolsó vacsora és a lábmosás jelenetét. Kenyeret kér és azt szétosztja köztük. Kéri, hogy

ruhátlanul fektessék a földre, kezét kereszt alakban kitérve. A testvérek a 142. zsoltárt imádkozták, és a Naphimnusz éneklik. Ferenc 1226. október 3-án estefelé, negyvennégy éves korában hal meg, szívelégtelenségben, röviddel azután, hogy elfogyasztotta az édes süteményt, amelyet kedves barátnője, Settesolei Jakóba hozott neki.

Az Intelmekben ezt írja Ferenc a tökéletes engedelmeségről: „Az Úr ezt mondja az evangéliumban: *Aki nem mond le mindenéről, amije van, nem lehet az én tanítványom, és aki meg akarja menteni lelkét, elveszíti azt.* Az az ember hagyja el mindenét, amije van s veszíti el testét, aki az engedelmeség jegyében tökéletesen előljárója kezébe adja magát. Tehát tökéletes engedelmeségnek számít minden, amit mond és tesz, feltéve, hogy tudatában van annak, hogy amit tesz, jó, és nincs ellentétben előljárója akaratával. És ha valaha megtörténne, hogy az alárendelt jobbnak és lelke szempontjából célravezetőbbnek lát valamit, mint amit előljárója parancsol, áldozza fel önként saját akaratát Istennek, s helyette előljáróját igyekezzék cselekedettel valóra váltani. Mert ez a szeretetből fakadó engedelmeség, mely egyformán eleget tesz Istennek és a felebarátnak. Ha pedig az előljáró olyasmit találna parancsolni, ami lelke üdvössége ellen van, az alárendelt, ha nem is teljesíti parancsát, azért ne forduljon el tőle. És ha emiatt üldözést szenvedne valakitől, csak annál jobban szeresse az illetőket Istenért. Mert aki inkább vállalja az üldözést, semhogy elszakadjon testvéreitől, az igazán megmarad a tökéletes engedelmeségben, mert életét adja testvéreiért. Mert bizony sok szerzetes van, aki azzal az ürüggyel, hogy jobban látja a dolgokat, mint előljárói parancsolják neki, hátra tekintget és saját akaratának *hányadéka*hoz tér vissza^[4]. Az ilyenek gyilkosok, és rossz példájukkal számtalan lélek vesztét okozzák”.

Az engedelmeség tehát a szeretettel függ össze. Mivel minden közösségben rend és béke csak akkor van, ha elfogadjuk a tekintély gyakorlását, akkor is, ha nem mindig dönt ideálisan – kivéve természetesen, ha bünt parancsol. Egy közösségben, ahol mindenki a saját feje után megy, nincs és nem is lehet egység, hanem zűrzavar és békétlen zaklatottság honol. Az engedelmeség tehát nem valami negatívum, hanem igen a testvéri egységre, igen az Istentől rendelt tekintélyre, döntés, hogy nem embereknek, hanem Istennek szolgáljak, amikor elfogadom a felém rendelt szülőt, előljárót. Döntés, hogy nem kötelességből, hanem szeretetből engedelmeskedek. az engedelmeség ugyanis nem katonai dresszúra, hanem készség az egygyé válásra az előljáró szándékával annak a Krisztusnak az életében részesülve, aki nem azért jött, hogy a maga akaratát tegye, hanem annak akaratát, aki küldte, s aki mindhaláláig engedelmes volt. Az egység karizmáját Isten a közösség, a család fejeinek adja. Az ő karizmájukat ismerem el az engedelmeségben, s azt, hogy Isten számára ez kedvesebb annál mint, ha a saját, még oly jó, akár sokkal jobb elképzeléseimet követném, mert csak oda küld áldást az Úr, ahol békességben és egységben vannak a testvérek (Zsolt). Erre jó példa az ószövetségből, amikor Saulnak egy győztes csata után, az Úr előzetes parancsa ellenére, melyben azt kérte, hogy tölts be az átkot minden állaton, amit az ellenségtől zsákmányolt, jobb ötlete támadt Istennél: arra gondolt, hogy megőriz a juhokból magának, hogy hálaáldozatul az Úrnak ajánlja fel. Az ember gögjében, amikor nem engedelmeskedik, mindig azt hiszi magáról ugyanis, hogy jobb ötlete van Isten tervénél, ami az engedelmeség. Saulnak látnia is kellett a keserű következményeket is. Az Úr emiatt vetette el őt és fosztotta meg királyságától, ezt mondván neki: „az engedelmeség többet ér, mint az áldozat, a szófogadás értékeesebb a kosok hájánál. Az engedetlenség olyan, mint a varázslás bűne, a nyakasság annyi, mint a terafimmal való visszaélés. Mivel az Úr szavát semmibe vetted, túl kicsinek talált arra, hogy továbbra is Izrael királya légy” (1Sám 15,23).

Az embert Isten akaratának teljesítése valósítja meg, ezért, aki Istennek engedelmeskedik, pl. azzal, hogy az evangéliumot életre váltja, az szabadabbá válik arra, hogy önmaga legyen. Az a költő, aki figyelmen kívül hagyja a verselés szabályait, csak diszharmoniót hoz létre. Az engedelmeség szabadság és képesség az alkotásra. Felszabadít a győzelemre is, ami csak csapatfegyelemmel érhető el. Az a focicsapat, amelyik nem tarja be a megbeszélte taktikát, biztosan veszít.

Legenda a reggeli imához:

Ha igazán tudnánk imádni Istent – Tanmese

-- Üljünk le itt! -- mondta Ferenc. -- Így könnyebb lesz beszélni.

Leültek a földre. Rufin pedig elkezdett beszélni.

-- Amikor hozzád jöttem és kértem, hogy vegyél fel a testvérek közé, ennek már vagy tizenkét éve van, akkor az a vágy hajtott, hogy szeretnék az Evangélium szerint élni, úgy, ahogy téled láttam. Igen őszinte voltam. Valóban az Evangéliumot akartam követni. Az első évek minden nagyobb nehézség nélkül teltek el testvéri közösségben. Buzgón próbáltam megtenni mindazt, amiről úgy láttam, hogy ez az új élet megkívánja tőlem. De a lelkem mélyén más elképzelés vezetett, anélkül, hogy tudtam volna. Ismered, milyen környezetben nőttem fel. Nemesi családban. Érzékenységem, neveltetésem és lényem minden porcikájánál fogva ehhez a nemesi környezethez tartoztam. E szerint a környezet szerint éreztem és ítéltam. Az ő értékeik szerint, melyeket ott általában tiszteltben tartottak. Amikor hozzád jöttem és elfogadtam a te végtelenül alázatos és szegény életformádat, azt hittem, örökre lemondtam ezekről az értékekről, és valóban úgy látszott, meghaltam az Úrért. Ez igaz is volt, de csak a felszínen. Valóban megváltoztattam életformámat és foglalkozásomat. És számomra ez a változás nagy volt. De belül, anélkül, hogy tudtam volna, megőriztem lelkem nagyobbik részét, a legfontosabbat, magamnak. Megőriztem régi életfelfogásomat, régi környezetemét. Továbbra is aszerint mértem le az embereket és a dolgokat, amit otthon láttam, a családban. Édesapám kastélyában az emberek fogadása az ajtónál, a konyhai és más munkák a szolgák és cselédek feladata volt. Amikor kisebb testvér lettem, hasonlóképpen gondolkodtam és egy alacsonyabb állapotra való lealázkodásnak tartottam

a portás és a konyhás feladatát, csakúgy mint a kéregetést és a leprások gondozását. Mindezek ellenére szívesen elfogadtam ezeket a feladatokat. Pontosán azért, hogy megalázzam magamat. Sőt, megtiszteltetésnek tartottam az ilyenfajta megalázkodásokat. Azt gondoltam, ebben van az evangéliumi alázatosság. Ezzel a szellemmel léptem a Rendbe.

Évek múltak el. Mivel nem voltam alkalmas a prédikálásra, gyakran csak arra korlátozódtak lehetőségeim, hogy azokat a szolgálatokat lássam el, amelyeket alantasoknak és haszontalannak tartottam. Mivel ez volt a feladatom, kényszerítettem magam. Kötelességből aláztam meg magamat. És valóban meg lettem alázva.

Azután jött, aminek jönnie kellett. Persze arra a gondolatra jutottam, hogy a testvérek, akik prédikálni járnak, engem cselédjüknek tartanak. Ez az érzésem csak megerősödött, amikor a nálam fiatalabb testvérek, akik egészen egyszerű családból származtak, beléptek a Rendbe és prédikálni mentek, rám hagyva a közösség anyagi ellátásának gondjait. Ha egy közülük megjegyzést tett nekem, vagy egyszerűen kifejezte óhaját, felforgatott és mérgesített. Nem szóltam semmit, de belül háborogtam. Egy kicsit még jobban megaláztam magam – mindig kötelességből.

Így aztán mindent kötelességből csináltam. És azt gondoltam, hogy ez a szerzetesi élet. De ez csak egy rosszul szabott ruha volt, amit megpróbáltam magamra erőltetni anélkül, hogy járnai tudtam volna benne, s amikor csak tudtam, szabadultam tőle. Eletelem, igazi életem másutt volt, ott, ahol saját magamat megtaláltam. Igazából mindennap csak azon voltam, hogy minél előbb befejezzem ezeket az alantas teendőket, hogy aztán a magányba meneküljek. Ott aztán újra a magam ura voltam, újjáéledtem. Aztán a kötelesség megint csak rámnehezült. Kényszerítettem magamat megint, hogy a testvérek cselédje legyek.

De az ember felőrlik az ilyen életmódban. Örjítő, mennyire képes az ember megfeszülni. Mindazt, amit kötelességből tettem, nem szívből tettem. Mint egy rabszolga, aki húzza az igát, elveszítettem étvágyamat, kimerültem kezdtem a napot. Azután megneheztem minden testvérré. Mindegyikükben urat láttam, akinek rabszolgája vagyok. Úgy éreztem, félreismernék. Ez lázadásra készítet. Senkit sem tudtam többé elviselni. S mindez azzal végződött, hogy belsőleg az egész világ ellen lázongtam. Naivságomban nagyon őszintén azt hittem, hogy az Úr azt akarja, hogy mindent neki adjak a teljes magányban. Ekkor kértem engedélyt tőled, hogy visszahúzódhassak ebbe a remeteségbe. Majd itt ért aztán az a rettenetes krízis, amelyet ismersz. Tehát ide jutottam.

-- Mindaz, amit mondasz, nem döbönt meg -- mondta neki szelíden Ferenc.

-- Emlékszel arra a napra, amikor elküldtelek prédikálni akaratod ellenére? Azt akartam, hogy kilépj magadból, ebből az elszigeteltségből, ahová, éreztem, saját magadat zártad be.

-- Igen atyám, emlékszem. Dehát nem tudtam megérteni. És milyen különös, hogy most minden világos számomra -- felelte Rufin.

-- Az Úr megkönyörült rajtad -- mondta Ferenc. -- Így könyörült meg mindnyájunkon. A maga idejében. Akkor, amikor legkevésbé várjuk. Így tapasztaljuk meg irgalmát. Ezen a módon ismerteti meg magát velünk. Mint ahogy a késői eső elveri az út porát.

-- Valóban így van -- jegyezte meg Rufin. -- Úgy érzem, mintha újra kezdenék élni.

-- De hogyan nyitotta meg szemedet az Úr? -- kérdezte Ferenc.

-- Nagycsütörtökön, míg együtt étkeztünk -- válaszolta Rufin --, egyik testvér közbevetőleg idézte egyik szavadat: „Ha az édesanya táplálja és szereti test szerinti gyereket, mennyivel inkább kell táplálnunk és szeretnünk lélek szerinti testvérünket.” Gyakran hallottam, hogy mondtad ezt, de nem figyeltem rá. De most ezek a szavak értelmet nyertek számomra. Megragadtak. S visszatérve a cellába sokat elmélkedtem rajtuk.

Azt gondoltam magamban, hogy egy családban, ahol nincsen szolga, a dolog természetes rendje az, hogy az édesanya főz és szolgál az asztalnál, rendben tartja a házat, s ő az, aki mindig el van foglalva. S ezt természetesnek veszi. Nem érzi magát megsértve. Nem gondolja, hogy egy alantasabb rangra süllyedt. Nem tartja magát cselédnek. Szereti gyermekeit és férjét. Innét jön lendülete és bátorsága, hogy szolgáljon nekik. Előfordul, hogy fáradt, sőt nagyon fáradt, de nem lázad. Egy szerény körülmények közt élő családra gondoltam, melyet alkalmam volt közéről megismerni. Ott az édesanya feladata minden nehézsége és fáradtsága ellenére, sugározta a békességet és a boldogságot. Világosan láttam tehát, hogy hamis úton jártam, és nem az Evangélium szelleme vezetett. Ebből eredt minden neheztelem. Azt hittem, hogy elhagytam a világot, mert foglalkozást változtattam. Lelkületet viszont nem. De most számomra minden tökéletesen megváltozott. Nem vártam tovább, hogy jobban elmélyüljek ebben a felismerésben, amely nekem most adatott, hanem azonnal futottam, hogy testvéreim szolgálatára álljak. Azóta ez a felismerés, ez a fény egyre növekszik bennem, és a béke is. Most olyan szabadnak és könnyűnek érzem magam, mint a kalitkából kiszabadult madár.

-- Hálát adhatsz az Úrnak -- mondta neki Ferenc. Amit most átélél, az valóban tapasztalat. **Most tudod, hogy mi az: kisebb testvér, Evangélium szerint való szegény. Az olyan ember, aki szabadon lemondott mindenfajta hatalom és uralkodás gyakorlásáról mások fölött, de akit mégsem rabszolgai lelkület vezet, hanem a legnemesebb lélek: az Úr Lelke.** Ez az út nehéz. Kevesen találják meg. Kegyelem ez, nagy kegyelem, melyet az Úr adott neked.

Látod, a hatalom és uralkodásvágy nemcsak a világ urait vezeti, hanem a szolgákat is, akik nem fogadják el szabadon szolgai állapotukat. Ez az állapot aztán nyomasztó iga lesz, mely alatt az ember összeroskad és kínjában verejtékezik. Ez nem az Úr útja.

Nem az az Evangélium szerint való szegény, aki rászorítja magát arra, hogy azt tegye, amit az utolsó, a rabszolga, hanem aki az Úr lelkével és szellemével teszi. Ez mindent megváltoztat. Ahol az Úr szelleme van, ott a szív nem keserű. Ott nincs helye neheztelemnek. Amikor még a világban voltam, a legutolsó dolognak tartottam a leprások ápolását. De az Úr megkönyörült rajtam. Ő maga vezetett közéjük, és én irgalmasságot gyakoroltam velük. Mikor visszajöttem tőlük, az, ami egykor keserűnek tűnt, édességgé változott számomra, lelkem és testem gyönyörűségére. **Az Úr szelleme nem a keserűség szelleme, hanem az édesség és a vidámságé.**

-- Ez a tapasztalat, melyet átéltem -- mondta Rufin --, megtanított arra, milyen könnyű önmagunkról hamis képet alkotnunk, illúzióban élnünk. És szemérmetlenül az Úr sugallataiként fogjuk fel azt, ami nem egyéb, mint természetünk ösztönzése.

-- Igen, könnyű illúzióba ringatni magunkat. Ezért olyan gyakori dolog ez. Mégis van egy biztos jel, amellyel leleplezhetjük.

-- Mi az? -- kérdezte Rufin.

-- A lélek nyugtalanága -- felelte Ferenc. -- Amikor a víz mozog, nyilvánvalóvá lesz, hogy nem tiszta. Így van ez az emberrel is. **Akit felkavar a nyugtalanság, láthatja, hogy cselekedeteinek forrása nem tiszta. Ezt az embert egészen más vezeti, nem az Úr lelke.** Mikor az embernek mindene megvan, amit óhajt, nem tudhatja, hogy valóban az Úr lelke vezeti-e. Oly könnyű bűneit az erények magaslatára emelni, és nemes, önérdek nélküli célok ürügyén magát keresni. És mindezt a legtisztább lelkiismerettel. De jön az alkalom, mikor az önmagának hazudó ember ellentmondásokba és ellenkezésbe ütközik. Ekkor lehull az álarc. Megzavarodik és indulatba jön. A „lelki” ember mögül, mely csak kölcsönvett maszk volt, előbújik a „testi” ember, az élő, eleven személy, és tíz körömmel védi magát. Ez a zavar és ez az agresszivitás kinyilvánítja, hogy az embert nem az Úr Lelkének mélységei vezették.

A remeteség harangja megkondult. A zsolozsma ideje elérkezett. Ferenc és Rufin felálltak és a kápolna felé vették lépteiket. Nyugodtan mentek, mint szabad emberek.

Ferenc hirtelen megtorpant. Rufint is megállította karjánál fogva.

-- Figyelj csak, testvér, kell, hogy mondjak még neked valamit.

Elhallgatott egy percre, tekintetét a földre szögezte. Majd Rufin arcába nézve ezt mondotta neki nyomatékosan:

-- Az Úr segítségével legyőzted az uralomvágyra és önbecsülésre irányuló akaratodat. De nemcsak egyszer, hanem tízszer, hússzor, százszor is le kell győznöd.

-- Félelmet keltesz bennem, atyám -- mondta Rufin.

Nem érzem magamat elég erősnek ahhoz, hogy elviseljek még egy ilyen küzdelmet.

-- **Nem küszködve fogsz győzni, hanem Istent imádva** - felelt szelíden Ferenc.

-- Az ember, aki imádja Istent, elismeri, hogy egyedül csak ő a mindenható. Elismeri és elfogadja. Igazából, egész szívéből. Örvendezik amiatt, hogy **Isten: Isten. És hogy ő létezik, ez számára elég. És ez szabaddá teszi. Érted?**

-- Igen, atyám, értem -- felelte Rufin.

Miközben beszélgettek, rátértek a kápolna felé vezető útra. Pár lépésre voltak már csak a kápolnától.

-- **Ha mi valóban tudnánk imádni Istent, igazából semmi sem nyugtalanítana minket. A nagy folyók nyugalmával haladnánk át a világon.**

